

ŽALE

LETNO POROČILO 2023

Ljubljana, april 2024

Fotografija na naslovnici: Plečnikove mizarske delavnice, avtor Miran Kambič

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV DRUŽBE	1
1.2	IZJAVA O UPRAVLJANJU	3
1.3	POROČILO POSLOVODSTVA.....	6
1.4	POROČILO NADZORNEGA SVETA.....	8
2	POSLOVNO POROČILO	11
2.1	GOSPODARSKA GIBANJA V ŠIRŠEM OKOLJU	11
2.2	URESNIČEVANJE NAČRTOVANIH CILJEV IN NALOG.....	12
2.3	ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV	13
2.4	POSLOVANJE DRUŽBE.....	14
2.4.1	<i>Analiza poslovanja</i>	<i>14</i>
2.4.2	<i>Pomembnejši kazalniki poslovanja in finančnega stanja.....</i>	<i>17</i>
2.4.3	<i>Upravljanje s tveganji</i>	<i>18</i>
2.5	POROČILO O IZVAJANJU DEJAVNOSTI	22
2.5.1	<i>Izvajanje gospodarske javne službe</i>	<i>23</i>
2.5.2	<i>Tržne dejavnosti.....</i>	<i>27</i>
2.6	POROČILO O NALOŽBENI DEJAVNOSTI	29
2.6.1	<i>Obnove in nadomestitve</i>	<i>29</i>
2.6.2	<i>Realizacija načrta razvojnih nalog</i>	<i>29</i>
2.7	RAZISKAVE IN RAZVOJ	30
2.8	JAVNA NAROČILA	31
2.9	UPRAVLJANJE S KADRI	32
2.10	VARSTVO OKOLJA	34
2.11	DRUŽBENA ODGOVORNOST	35
2.12	RAZVOJNE USMERITVE	36
2.13	POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA	38
3	RAČUNOVODSKO POROČILO.....	39
3.1	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA.....	39
3.2	RAČUNOVODSKI IZKAZI.....	44
3.2.1	<i>Bilanca stanja.....</i>	<i>44</i>
3.2.2	<i>Izkaz poslovnega izida.....</i>	<i>46</i>
3.2.3	<i>Izkaz drugega vseobsegajočega donosa</i>	<i>47</i>
3.2.4	<i>Izkaz denarnih tokov</i>	<i>48</i>
3.2.5	<i>Izkaz gibanja kapitala</i>	<i>49</i>
3.2.6	<i>Izkaz bilančnega dobička</i>	<i>50</i>
3.2.7	<i>Predlog razdelitve bilančnega dobička</i>	<i>50</i>
3.3	RAZKRITJA POSTAVK V RAČUNOVODSKIH IZKAZIH	51
3.3.1	<i>Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah</i>	<i>51</i>
3.3.2	<i>Pojasnila k bilanci stanja.....</i>	<i>59</i>
3.3.3	<i>Pojasnila k izkazu poslovnega izida.....</i>	<i>69</i>
3.3.4	<i>Razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah.....</i>	<i>75</i>
3.3.5	<i>Pojasnila k izkazu drugega vseobsegajočega donosa</i>	<i>75</i>
3.3.6	<i>Pojasnila k izkazu denarnih tokov.....</i>	<i>75</i>
3.3.7	<i>Druge razkritja</i>	<i>76</i>
3.3.8	<i>Dodatna razkritja na podlagi zahtev SRS 32.....</i>	<i>76</i>
3.4	IZJAVA POSLOVODSTVA	80

ŽALÉ

LETNO POROČILO 2023

Pomembnejši podatki in kazalniki poslovanja družbe

	LETO 2023	LETO 2022	LETO 2021	LETO 2020
FIZIČNI OBSEG POSLOVANJA				
24-urna dežurna služba – število prevozov pokojnikov	4.148	4.256	4.447	4.396
Število pogrebov	2.942	2.964	3.039	3.160
Število upepelitev	13.946	14.866	15.132	14.762
- od tega upepelitve pokojnikov iz MOL	2.654	2.673	2.724	2.879
Število oddanih grobov na dan 31.12.	55.290	54.980	54.683	54.433
Število cvetličnih izdelkov	6.911	7.180	6.611	6.346
Število sveč	155.838	171.013	181.282	175.682
IZ BILANCE STANJA NA DAN 31.12. (v EUR)				
Bilančna vsota	19.758.179	19.378.331	19.229.886	19.151.467
Dolgoročna sredstva	16.625.909	15.772.782	15.540.662	15.367.122
Zaloge	228.367	164.072	97.853	93.310
Terjatve in AČR	635.208	680.447	494.176	675.446
Finančne naložbe in denarna sredstva	2.268.695	2.761.030	3.097.195	3.015.589
Kapital	17.012.790	16.971.082	16.825.274	16.548.477
Rezervacije, dolgoročne PČR in dolgoročne obveznosti	987.807	966.127	999.987	843.098
Kratkoročne obveznosti in PČR	1.757.582	1.441.122	1.404.625	1.759.892
IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO (v EUR)				
Prihodki iz poslovanja	12.151.922	11.162.561	10.161.335	10.026.840
Odhodki iz poslovanja	12.009.584	11.066.172	9.814.900	9.279.948
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	142.338	96.389	346.435	746.892
Rezultat iz finančnega in izrednega poslovanja	-13.358	-8.849	-22.902	1.496
Celotni dobiček/izguba poslovnega leta	128.980	87.540	323.533	748.388
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	112.671	66.418	291.814	688.679
STROŠKI DELA IN ZAPOSLENI				
Stroški dela	4.723.198	4.311.713	3.965.503	3.724.129
Stroški plač	3.346.438	3.009.136	2.831.243	2.637.917
Povprečna bruto plača na zaposlenega	2.574,74	2.298,88	2.181,17	2.086,94
Povprečno število zaposlenih iz ur	108,31	109,08	108,17	105,33
Število zaposlenih ob koncu leta	103	99	102	103
Povprečno število zaposlenih v letu	104,0	105,2	104,8	101,4
KAZALNIKI POSLOVANJA DRUŽBE				
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,01	1,01	1,04	1,08
Čista donosnost kapitala (v %)	0,67	0,39	1,76	4,00
Delež lastniškega financiranja (v %)	86,11	87,58	87,50	86,41
Kratkoročni koeficient	1,94	2,83	2,87	2,30

ŽALÉ

1 UVOD

Leto 2023 je poleg vremenskih neprilik zaznamovala negotovost glede gibanja cen energentov ter razmeroma visoka inflacija, ki je vplivala na kupno moč potrošnikov. Družba ŽALE Javno podjetje, d.o.o. (v nadaljevanju ŽALE ali družba) je kljub neugodnim gibanjem v okolju v letu 2023 dosegla dober rezultat in realizirala najpomembnejše cilje poslovanja.

1.1 Predstavitev družbe

Družba:	ŽALE Javno podjetje, d.o.o. Ljubljana, (skrajšan naziv: ŽALE, d.o.o.)
Naslov:	Med hmeljniki 2, 1000 Ljubljana
Telefon:	01 420 17 00
E-pošta:	info@zale.si
Spletna stran:	http://www.zale.si
Matična številka:	5015669
Davčna številka:	SI39470628
Šifra dejavnosti:	96.030 - pogrebna dejavnost
TRR:	SKB d. d., Ljubljana, IBAN: SI56 0310 0100 0003 073 NLB d. d., Ljubljana, IBAN: SI56 0292 2026 0827 078
Osnovni kapital:	5.698.216 EUR

Št. registrskega vložka pri Okrožnem sodišču v Ljubljani: 1/00200/00

V skladu z 8. točko 55. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1) je družba ŽALE kot subjekt javnega interesa za namene letnega poročanja razvrščena med velike družbe, čeprav po drugih merilih, določenih v tem členu (povprečno število delavcev, čisti prihodki od prodaje in vrednost aktive) ustreza merilom srednje družbe.

➤ Ustanovitev in statusne spremembe družbe

Družba ŽALE je pravna naslednica Pogrebnega zavoda ŽALE, ki je začel poslovati 1. 8. 1914. Tekom let se je družba statusno večkrat preoblikovala. Leta 1990 je Mesto Ljubljana ustanovilo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. in leta 1994 preneslo ustanoviteljske pravice na Holding mesta Ljubljana d.o.o., družbo za upravljanje in gospodarjenje z javnimi podjetji. Na podlagi Pogodbe o prenosu poslovnega deleža (notarski zapis opr. št. SV 1696/07 z dne 23. 7. 2007) je Mestna občina Ljubljana na dan 31. 12. 2007 ponovno postala edina družbenica družbe ŽALE in ji pripada 100 % poslovni delež.

➤ Dejavnost družbe

Poslanstvo družbe ŽALE je zagotavljati prebivalcem MOL gospodarsko javno službo pogrebne in pokopališke dejavnosti ter jo dopolnjevati s tržno dejavnostjo in pri tem varovati okolje in kulturno dediščino ter delovati kot družbeno odgovorno podjetje.

Glavna dejavnost družbe je pogrebna dejavnost, ki po Uredbi SKD vključuje tudi pokopališko dejavnost (šifra SKD 96.030), poleg tega družba izvaja še druge dejavnosti, ki so vpisane v sodni register in so namenjene celoviti ponudbi storitev ter zagotavljajo boljše izkoriščanje sredstev osnovne dejavnosti.

Pravne podlage za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti so Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti (v nadaljevanju ZPPDej), Odlok o pokopališkem redu v Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju MOL), Zakon o gospodarskih javnih službah (ZGJS), Odlok o gospodarskih javnih službah in Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. Družba je 8. 11. 2017 pridobila dovoljenje za opravljanje pogrebne dejavnosti, ki ga je izdalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS.

Pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter pogrebno dejavnost, ki se izvaja na trgu in obsega prevoz, pokopnika, ki ga ne zagotavlja 24-urna dežurna služba, pripravo in upepelitev pokopnika ter pripravo in izvedbo pogreba, pri čemer občina lahko s pokopališkim redom določi, da storitve pokopališko pogrebnega moštva zagotavlja upravljavec pokopališča v okviru pokopališke dejavnosti oziroma upravljanja s pokopališči, kar je MOL tudi storila v Odloku o pokopališkem redu v MOL.

Pokopališka dejavnost obsega upravljanje ter urejanje pokopališč. Upravljanje pokopališč obsega zagotavljanje urejenosti pokopališča. Sem spadajo tudi storitve grobarjev, izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja, oddajo grobov v najem, vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč. Upravljavec pokopališča je občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine ali koncesionar. Urejanje pokopališč obsega zgraditev ali razširitev obstoječega pokopališča, zgraditev pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture na pokopališču, razdelitev pokopališča na posamezne zvrsti grobov in opustitev pokopališča.

Družba ŽALE je skladno z Odlokom o pokopališkem redu v MOL izvajalec javne službe 24-urne dežurne službe na celotnem območju MOL. Družba izvaja pogrebno dejavnost na 18 pokopališčih na območju MOL, in sicer so to mestna pokopališča Žale, Sostro in Vič ter krajevna pokopališča Bizovik, Štepanja vas, Dravljje, Stožice, Polje, Šentvid, Rudnik, Črnuče, Šentjakob, Šmartno pod Šmarno goro, Janče, Prežganje, Javor, Mali Lipoglav in Šentpavel. Družba je upravljavec navedenih pokopališč na podlagi Akta o ustanovitvi družbe ŽALE.

Kot tržno dejavnost je družba v poročevalskem obdobju izvajala prevoz pokopnikov, ki ga ne zagotavlja 24-urna dežurna služba, pripravo in upepeljevanje pokopnikov, prodajo pogrebne in nagrobne opreme (krste, žare, spomeniki in drugo), nadstandardne pogrebne storitve, celovite ureditve in oskrbo grobov ter vrtnarske, cvetličarske in druge storitve.

➤ **Organi vodenja in upravljanja**

V družbi je vzpostavljen dvotirni sistem upravljanja z direktorjem kot organom vodenja ter nadzornim svetom kot organom nadzora.

Družbo zastopa in vodi posle mag. Robert Martinčič, ki je 12. 9. 2022 nastopil petletni mandat. Poslovanje družbe je v letu 2023 nadziral nadzorni svet (v nadaljevanju: NS) v sestavi Dunja Piškur Kosmač (predsednica) in dr. Marta Bon (namestnica predsednice), ki sta bili s strani lastnika imenovani s 1. 1. 2020 za mandatno dobo 4 let, ter Enes Beganović kot predstavnik delavcev, ki je tretji štiriletni mandat začel 4. 6. 2021.

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na 9. seji 20. 11. 2023 v nadzorni svet ŽALE ponovno imenoval dr. Marto Bon in Dunjo Piškur Kosmač, in sicer za štiriletni mandat, ki je začel teči s 1. 1. 2024.

1.2 Izjava o upravljanju

V skladu z določbo petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) poslovodstvo družbe ŽALE izjavlja, da je bilo v obdobju poslovnega leta 2023 upravljanje družbe skladno z zakoni, z Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. in drugimi veljavnimi predpisi.

Poslovodstvo družbe ŽALE v skladu s 60.a členom ZGD-1 izjavlja, da je letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno v skladu z ZGD-1 in Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju SRS).

V skladu s petim odstavkom 70. člena ZGD-1 so v nadaljevanju podana zahtevana pojasnila.

➤ Kodeks o upravljanju

V obdobju, na katero se nanaša ta izjava, je družba smiselno uporabljala referenčni Kodeks upravljanja za nejavne družbe. Družba sledi priporočilom referenčnega Kodeksa, razen tistega dela, ki se nanaša na javne (delniške) družbe. Razlog za to odločitev je dejstvo, da je družba ŽALE družba z omejeno odgovornostjo in ne javna (delniška) družba.

➤ Opis glavnih značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Nadzor nad delovanjem notranjih kontrol se izvaja z vodstvenim nadzorom, z notranjimi revizijskimi pregledi, z zunanjo revizijo računovodskih izkazov ter z drugimi neodvisnimi presojami.

Sistem notranjih kontrol je opredeljen kot sestav računovodskih in drugih kontrol, vključno z organizacijskim ustrojem, metodami in postopki, ki jih vzpostavi vodstvo v sklopu svojih združenih ciljev z namenom, da si z njimi pomaga pri gospodarnem, učinkovitem in uspešnem izvajanju dejavnosti. Notranje kontrole imajo pomembno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju goljufij ter zaščiti tako premoženja kot ugleda družbe. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja ter skladnost z veljavnimi zakoni in drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Družba ima z namenom zagotavljanja transparentnosti, učinkovitosti ter odgovornega poslovanja vzpostavljen delujoč sistem notranjih kontrol in upravljanja s tveganji preko organizacijske strukture družbe, standardov ISO 9001, ISO 14001, ISO/IEC 27001 in ISO 45001 ter internih aktov družbe z natančno izdelanim sistemom poročanja po posameznih organizacijskih enotah. Sistem notranjih kontrol je podprt s sistemom kontrol informacijske tehnologije, s katerim se med drugim zagotavljajo ustrezne omejitve in nadzor nad izvajanjem dejavnosti ter natančno, ažurno in popolno obdelovanje podatkov.

S sistemom notranjih kontrol družba izvaja postopke in metode, ki s svojim delovanjem zagotavljajo točnost, zanesljivost in popolnost podatkov in informacij, pravilno in pošteno izdelavo računovodskih izkazov, preprečujejo in odkrivajo napake v sistemu ter zagotavljajo spoštovanje zakonov, aktov organov upravljanja ter drugih predpisov.

Vzpostavljen sistem notranjih kontrol v vseh pomembnih pogledih daje ustrezna zagotovila za doseganje ciljev na področju: skladnosti poslovanja z zakoni, predpisi, sprejetimi notranjimi akti družbe in drugimi navodili; uspešnosti poslovanja ter zagotavljanja kakovostnih storitev; varovanja sredstev pred izgubo zaradi malomarnosti, zlorab, slabega upravljanja, napak, poneverb ter drugih nepravilnosti; razvijanja in ohranjanja zanesljivih računovodskih in drugih podatkov ter pravilnosti prikazovanja le-teh v računovodskih poročilih in uporabe enotne metodologije dela, vključno s predpisanimi obrazci in dokumenti.

Z namenom vzpostavitve celovitega sistema za obvladovanje tveganj v družbi in zaradi zagotavljanja kakovostnih informacij nadzornemu svetu, ima družba opredeljena tveganja po posameznih področjih dela.

Za stalno in celovito preverjanje pravilnosti in zakonitosti, gospodarnosti in urejenosti poslovanja skrbi služba za notranjo revizijo Javnega holdinga Ljubljana, ki izvaja neodvisno in objektivno revizijsko aktivnost.

Notranji revizorji preverjajo skladnost poslovanja z zakoni in drugimi predpisi, skladnost z usmeritvami, načrti, ustreznost delovanja notranjih kontrol, računovodskih informacij, varovanje premoženja, gospodarno in učinkovito uporabo dejavnikov ter doseganje namenov in ciljev v zvezi s poslovanjem.

Notranje revidiranje se izvaja v skladu z mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju, kodeksom notranjerevizijskih načel in kodeksom poklicne etike notranjih revizorjev.

➤ Podatki o družbeniku in ključnih pristojnostih

Pristojnosti in delovanje družbenika opredeljujejo ZGD-1 in Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. Edini družbenik družbe je MOL, ki ima skladno z Aktom naslednje pristojnosti:

- izvršuje ustanoviteljske pravice ter sprejema odločitve v zvezi z zagotavljanjem javne službe,
- določi poslovni naslov družbe,
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin, ki jih zagotavlja družba,
- daje soglasje k nakupu oziroma odprodaji poslovnega deleža v drugi družbi,
- daje soglasje za najemanje kreditov in drugo zadolževanje, ki je nad 5 % vrednosti osnovnega kapitala družbe,
- daje soglasje za obremenitev nepremičnin, ki je nad 5 % vrednosti osnovnega kapitala družbe,
- sprejema poslovni načrt družbe,
- imenuje in razrešuje člane NS,
- odloča o zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov,
- odloča o vračanju naknadnih vplačil,
- odloča o delitvi in prenehanju poslovnih deležev,
- odloča o ukrepih za pregled in nadzor dela poslovodij,
- odloča o postavitvi prokurista s sklepom,
- odloča o uveljavljanju zahtevkov družbe proti poslovodjem ali družbenikom v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovođenju,
- odloča o drugih zadevah, za katere tako določa zakon.

Družbenik ne odgovarja za obveznosti družbe, razen v primerih, ki so določeni z zakonom.

➤ Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora

Družba ima enega poslovodjo, ki ima naziv direktor. Imenuje ga NS družbe za mandatno dobo petih let in je po poteku mandatne dobe lahko ponovno imenovan. Direktor vodi posle družbe, jo zastopa in opravlja vsa pravna dejanja, ki spadajo v pravno sposobnost družbe.

Direktor potrebuje soglasje družbenika za naslednje vrste poslov:

- za nakup oziroma odprodajo poslovnega deleža v drugi družbi,
- za najemanje kreditov in drugo zadolževanje, ki je nad 5 % vrednosti osnovnega kapitala družbe,
- za obremenitev nepremičnin, ki je nad 5 % vrednosti osnovnega kapitala družbe.

Akt o ustanovitvi določa sestavo, mandat in pristojnosti nadzornega sveta. V letu 2023 so Nadzorni svet sestavljali trije člani, dva predlaga MOL, enega pa zaposleni. Člani nadzornega sveta so imenovani za mandatno dobo štirih let in so po poteku mandatne dobe lahko ponovno imenovani. Decembra 2023 je MOL kot lastnik in edini družbenik sprejel nov Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE, skladno s katerim NS družbe sestavlja šest članov.

V skladu z Aktom o ustanovitvi ima NS naslednje pristojnosti:

- nadzoruje vodenje poslov družbe,
- preveri letno poročilo družbe in predlog za uporabo bilančnega dobička ter zavzame stališče do revizijskega poročila, o čemer sestavi pisno poročilo za družbenika,
- sprejme letno poročilo družbe ter predlog za uporabo bilančnega dobička,
- obravnava in potrjuje pisna poročila o poslovanju družbe na koncu vsakega polletja,
- daje mnenje k predlogu poslovnega načrta družbe in ga posreduje v sprejem družbeniku,
- imenuje in razrešuje direktorja družbe in
- odloča o drugih zadevah v skladu s predpisi in akti družbe.

➤ Opis politike raznolikosti v organih vodenja ali nadzora

Družba v zvezi s sestavo organov vodenja ali nadzora ne izvaja vnaprej določene politike raznolikosti glede vidikov, kot so spol, starost, izobrazba ali poklicne izkušnje.

Družba še ni sprejela posebne formalizirane politike raznolikosti glede zastopanosti v organih vodenja in organih nadzora z vidika spola in drugih vidikov raznolikosti (starosti ali izobrazbe in poklicnih izkušenj), vendar so zagotovljene enake možnosti vsem kategorijam v postopkih kadrovanja. Ne glede na to da družba nima formalizirane politike raznolikosti, je v organih vodenja in nadzora družbe zagotovljena heterogenost glede spola in starosti ter komplementarnost oziroma raznolikost znanj, izkušenj, kompetenc in veščin članov. Pri izboru posloводства in NS družbe je pomemben vidik tudi kontinuiteta delovanja obeh organov, s tem da se ne menjajo vsi člani organov naenkrat, upoštevajo pa se tudi splošno sprejeta načela nediskriminacije.

Direktor
mag. Robert Martinčič

1.3 Poročilo posloводства

Gospodarska gibanja so bila v Sloveniji v letu 2023 razmeroma ugodna. Inflacija, ki je bila 4,2 % na medletni ravni, se je postopno umirila, k čemur so prispevale zlasti nižje cene energentov. Na prihodnja gospodarska gibanja bo še naprej vplivala negotovost, povezana z razmerami v mednarodnem okolju, pa tudi posledice vremenskih ujem, pomanjkanje delovne sile, inflacijska gibanja in zaostrovanje monetarne politike.

Družba ŽALE je v letu 2023 poslovala v skladu s Poslovnim načrtom, ki je bil sprejet na 2. seji Mestnega sveta MOL dne 27. 2. 2023 in hkrati sledila svojemu poslanstvu, ki je prebivalcem MOL zagotavljati gospodarsko javno službo 24-urno dežurno službo in upravljanje s pokopališči ter to dopolnjevati s tržno dejavnostjo, pri tem pa tudi varovati okolje in kulturno dediščino ter delovati kot družbeno odgovorno podjetje.

Leto 2023 je bilo za družbo ŽALE še vedno zelo zahtevno leto, predvsem z vidika organizacije in zagotavljanja nemotenega izvajanja dejavnosti. Družba je svoje poslovanje prilagodila dejstvu, da je smrtnost ostala povečana, kljub koncu epidemije COVID-19. Občasno je bila sprejemna pisarna odprta izven delovnega časa, da so svojci lahko čimprej naročili pogreb. Pogrebe je družba izvajala tudi s tremi pogrebnimi moštvi hkrati, da občani niso dlje čakali na pogreb. Upepeljevalnica, ki izvede tri četrtine vseh upepelitev v Sloveniji, je po potrebi delovala neprekinjeno 24 ur na dan, vse dni v tednu, torej ves možni čas.

Delovanje družbe je bilo torej v celoti usmerjeno v nemoteno izvajanje pogrebnih in pokopaliških storitev. Kljub neugodnim pogojem za poslovanje je družba poslovno leto 2023 zaključila z dobičkom v višini 112.671 EUR. Na višino dobička, ki je nad načrtovanim, so med drugim vplivali:

- povečanje prihodkov od prodaje, in sicer predvsem prihodkov od pogrebnih tržnih storitev (upepeljevanje) ter od prodaje v cvetličarni in kamnoseštvu,
- prihodki iz naslova državne pomoči za omilitev posledic energetske krize,
- povečanje prodaje trgovskega blaga ter s tem povezano povečanje nabavne vrednosti prodanega blaga in zalog,
- povečanje stroškov materiala, in sicer predvsem energentov (zemeljski plin),
- povečanje stroškov nekaterih storitev (poslovni najem pokopališke infrastrukture),
- povečanje stroškov dela (dvig izhodiščnih plač),
- negativno poslovanje javne službe upravljanje pokopališč.

Izguba pri upravljanju s pokopališči je bila ustvarjena v pretežni meri z vzdrževanjem pokopališč, kjer so grobnine glede na obseg programa vzdrževanja in pripadajoče stroške preizke. Kljub temu je družba zagotavljala enak standard na pokopališčih, ne glede na velikost ali oddaljenost posameznega pokopališča. Na enak način je vzdrževala tudi pokopališko infrastrukturo. Izgubo, ustvarjeno z upravljanjem s pokopališči, je družba pokrila z dobičkom drugih dejavnosti, tako da uporabniki njenih storitev niso občutili možnih posledic negativnega poslovanja javne službe.

Ključne cilje, povezane z investicijami, je družba skoraj v celoti realizirala. Obnovila je del vzhodnega pokopališkega zidu pokopališča Stožice ter del oddelka 91 C na pokopališču Žale, uredila dodatne napisne ploščice v Gaju spomina II, zalivu IV in Gaju spomina IV, oazi II, ob prostoru za raztros pepela na novem delu pokopališča Žale oz. Mušičevih Žalah. Zamenjala je obveščevalne in usmerjevalne table na pokopališču Žale. Pričela je tudi z obnovo desnega objekta propilej na Plečnikovih Žalah, ki bo zaključena v prvi polovici leta 2024.

Izvajanje pogrebnih, pokopaliških in tržnih storitev je potekalo po sprejetih standardih in normativih, upoštevajoč standarde ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO/IEC 27001:2013 in ISO 45001:2018. Zanesljivost in kakovost izvajanja gospodarske javne službe sta bili tudi v letu 2023 na visokem nivoju. Zadovoljstvo uporabnikov storitev družbe se je ugotavljalo z raziskovanjem odnosa Ljubljančanov do javnega podjetja (javnomnenjska raziskava Panel). Rezultati kažejo, da je večina anketiranih zadovoljnih, delež nezadovoljnih je majhen.

Plečnikove Žale so kulturni spomenik državnega pomena, nosilec znaka Evropska dediščina iz medvladne iniciative in vpisane na Unescov seznam svetovne kulturne in naravne dediščine. Poleg kompleksa mesta mrtvih - Plečnikovih Žal – Vrta vseh svetih, je na ta prestižni seznam vpisanih še šest Plečnikovih del na področju Mestne občine Ljubljana, ki so prepoznavna celota, ki jo danes imenujemo tudi Plečnikova Ljubljana. Družba sodeluje tudi v združenju ASCE – Združenju pomembnih evropskih pokopališč in je ob Dnevih dediščine evropskih pokopališč, konec maja in v začetku junija 2023, izvedla brezplačna vodenja po kulturni dediščini pokopališča Žale.

Na območju pokopališča Žale je družba tudi v letu 2023 omogočala brezplačni prevoz po pokopališču z električnim vozilom ter brezplačen dostop do WI-FI omrežja JHL_public preko SMS kode. Družba ima moderno spletno stran, ki je prilagojena tudi za mobilne naprave, in spodbuja uporabo modernih tehnologij.

Družba je aktivno sodelovala pri širitvi pokopališč v Mestni občini Ljubljana, predvsem pokopališča Šentvid. Sodelovala je tudi pri še potekajoči širitvi leta 2011 nedokončanega novega dela pokopališča Žale proti vzhodu, ki bo zaključena v letu 2024, in pri hkratnih pripravih na širitev pokopališča proti jugu, ki se bo začela v letu 2024.

Družba je prejela plaketo Mestne občine Ljubljana na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ker s svojim delom, požrtvovalnostjo, znanjem in nesebičnostjo pomaga meščankam in meščanom ob naravnih in drugih nesrečah ter aktivno sodeluje pri pripravi različnih načrtov zaščite in reševanj.

Družba poudarja pomen izobraževanja in stalnega izpopolnjevanja. Skoraj vsi sodelavci so bili vključeni vsaj v eno od oblik funkcionalnega usposabljanja in izobraževanja. Družba je izvajala različne aktivnosti za pretok znanja med zaposlenimi. Poslovna uspešnost družbe je tesno povezana z zaposlenimi: s skrbjo za enakopravne odnose med sodelavci, za izboljšanje delovnih pogojev, za sodelovanje in informiranje sindikata, sveta delavcev ter vseh sodelavcev. Vse to je družba dosegala tudi z učinkovitimi in odgovornimi odnosi med direktorjem, člani NS in lastnikom. Družba je svoje delo opravljala s potrebno pieteto in občutljivostjo ter v zadovoljstvo naročnikov in uporabnikov njenih storitev, lastnika in širše javnosti.

Družba je aktivno sodelovala v Upravnem odboru in Komisiji za pogrebno in pokopališko dejavnost Zbornice komunalnega gospodarstva na Gospodarski zbornici Slovenije.

Direktor
mag. Robert Martinčič

1.4 Poročilo nadzornega sveta

➤ Poročilo o delu nadzornega sveta v letu 2023

NS je poslovanje družbe nadziral v okviru pristojnosti, določenih z zakonskimi predpisi in aktom o ustanovitvi družbe. V letu 2023 se je sestal na štirih rednih in eni izredni seji.

NS je obravnaval ter nadziral tekoče poslovanje podjetja, premoženjsko stanje družbe, delo uprave in izvrševanje sprejetih sklepov NS. Poleg tega je NS obravnaval tudi Letno poročilo družbe za leto 2022 skupaj s Poročilom pooblaščenice revizijske družbe in ugotovil, da vsebina letnega poročila realno prikazuje poslovanje družbe, računovodski izkazi pa so resnična in poštena slika finančnega stanja družbe.

Na svojih sejah je NS tekom leta 2023 sprejel 29 sklepov v zvezi z vodenjem podjetja in se pri tem seznanil, obravnaval in/ali soglašal z naslednjimi pomembnejšimi zadevami:

- Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. je preveril in sprejel Letno poročilo družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. za leto 2022 in zavzel pozitivno stališče do poročila neodvisnega revizorja.
- Nadzorni svet je obravnaval in se seznanil s Poročilom revizijske komisije nadzornemu svetu ŽALE o rezultatu obvezne revizije.
- Nadzorni svet se je seznanil s Poročilom o notranji reviziji investicijskih vlaganj v letih 2021 in 2022 v družbi ŽALE Javno podjetje, d.o.o..
- Nadzorni svet se je seznanil s Poročilom o poslovanju za obdobje 1 – 6 2023 in ugotovila, da je le to pripravljeno kvalitetno ter v skladu z ZGD, z veljavnimi računovodskimi standardi in zakonodajo.
- Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. daje pozitivno mnenje k Predlogu upravljalca pokopališč glede določitve višine grobnine v Mestni občini Ljubljana.
- Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. daje pozitivno mnenje k Elaboratu o oblikovanju cene 24-urne dežurne službe v Mestni občini Ljubljana.
- Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. daje pozitivno mnenje k predlogu Poslovnega načrta družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. za leto 2024 ter ga posreduje v sprejem družbeniku.
- Nadzorni svet družbe ŽALE, d.o.o. daje soglasje k predlogu, da družba ŽALE Javno podjetje, d.o.o. družbi JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. odobri kratkoročno posojilo v višini do 2.000.000 EUR do konca leta 2023 zaradi zagotavljanja likvidnosti njegovih odvisnih družb, v skladu z obravnavano posojilo pogodbo.

NS se je na vseh rednih sejah seznanil s poročilom predsednice RK o delu RK.

➤ Poročilo o delu revizijske komisije nadzornega sveta v letu 2023

Nadzorni svet družbe ŽALE je 3. 5. 2021 v skladu s spremenjeno zakonodajo s področja revidiranja in gospodarskih družb imenoval Revizijsko komisijo, ki je delovala v naslednji sestavi: predsednica dr. Marta Bon ter članici Marija Dunja Piškur Kosmač in Jadranka Dakič kot neodvisna strokovnjakinja, usposobljena za računovodstvo ali revizijo. Članicam RK je potekel mandat 31. 12. 2023.

V letu 2023 je Revizijska komisija nadzornega sveta družbe ŽALE (Revizijska komisija) zasedala na 4 rednih sejah in sprejela 29 sklepov, med njimi tudi naslednje pomembnejše sklepe v zvezi z zunanjo revizijo:

- Revizijska komisija je v mesecu februarju pridobila informacijo zunanjega revizorja in strokovne službe SFR JHL v zvezi s planom izvedbe revizije ter pregleda ključnih področij revidiranja in ugotovila, da ni odstopanj glede na predviden plan dela.
- Revizijska komisija Nadzornega sveta družbe ŽALE, d.o.o. je preverila revidirano Letno poročilo družbe ŽALE, d.o.o. za leto 2022. Revizijska komisija je ugotovila, da je letno poročilo sestavljeno skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, s Slovenskimi računovodskimi standardi in Aktom o ustanovitvi družbe ŽALE. Ugotovila je, da letno poročilo predstavlja verodostojen odraz dogajanj in celovito informacijo o poslovanju družbe ŽALE, d.o.o. v letu 2022 ter sprejela pozitivno stališče k letnemu poročilu in predlaga Nadzornemu svetu, da ga potrdi.
- Revizijska komisija je skupaj z zunanjim revizorjem in s službo za finance in računovodstvo JHL v mesecu septembru preverila in evidentirala posamezna področja revidiranja računovodskih izkazov družbe ŽALE, d.o.o. za leto 2023 in se seznanila s terminskim planom revizije.
- Revizijska komisija se je seznanila s Poročilom revizijski komisiji o načrtu revizije za leto 2023 ter skladno s tem o poteku predrevizije in pridobila pozitivno informacijo glede pričakovanega poteka letne revizije in ključnih področij revidiranja z določitvijo področij tveganja in kriterijev pri določitvi materialnosti.

Obravnavala je tudi:

- ažuriran register tveganj za leto 2022,
- revidirano Letno poročilo družbe ŽALE, d.o.o. za leto 2022,
- Poročilo o notranji reviziji investicijskih vlaganj v letih 2021 in 2022 v družbi ŽALE Javno podjetje, d.o.o.,
- Poročilo o poslovanju družbe ŽALE, d.o.o. za obdobje 1-6/2023,
- zadolženost družbe ŽALE, d.o.o. na dan 31. 8. 2023,
- pregled pravnih sporov na dan 31. 8. 2023,
- Plana dela SNR JHL za leto 2024,
- Informacijo o poslovanju družbe ŽALE, d.o.o. 1 – 9/2023,
- predlog Poslovnega načrta družbe za leto 2024.

Poleg zgoraj navedenega je Revizijska komisija za svoje delovanje v skladu s priporočili Združenja nadzornikov Slovenije naredila samooceno svojega dela za leto 2022 in zaradi poteka mandata tudi za leto 2023.

Revizijska komisija se je z neodvisnim revizorjem, revizijsko družbo Deloitte revizija d.o.o, sestala trikrat.

Revizijska komisija je pripravila Poročilo o delu Revizijske komisije nadzornega sveta za leto 2022 in Poročilo Revizijske komisije nadzornega sveta o rezultatu obvezne revizije ter ocenila, da je bilo delo zunanjih revizorjev za leto 2022 strokovno, kakovostno in v skladu z zakonodajo.

➤ **Stališče NS do Letnega poročila 2023 in Poročila neodvisnega revizorja**

Nadzorni svet ŽALE je na 3. redni seji dne 24. 4. 2024 preveril revidirano Letno poročilo družbe za leto 2023 in sprejel Poročilo neodvisnega revizorja Deloitte revizija d.o.o. Neodvisni revizor meni, da računovodski izkazi družbe ŽALE v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2023 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Nadzorni svet se je seznanil s poročilom revizijske komisije o rezultatu obvezne revizije za leto 2023.

Nadzorni svet družbe ŽALE je na 3. redni seji, dne 24. 4. 2024 sprejel v nadaljevanju navedene sklepe.

SKLEPI

1. Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. je preveril Letno poročilo družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. za leto 2023 in zavzel pozitivno stališče do poročila neodvisnega revizorja.
2. Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. sprejme Letno poročilo družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. za leto 2023 s poročilom neodvisnega revizorja.
3. Nadzorni svet družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. se seznani s čistim dobičkom družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. v poslovnem letu 2023 v višini 112.670,84 EUR in sprejme sklep, da bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2023 družbe ŽALE Javno podjetje, d.o.o. v višini 1.408.342,24 EUR ostane nerazporejen.

Predsednica nadzornega sveta
Dr. Marta Bon

**Marta
Bon** Digitalno podpisal
Marta Bon
Datum:
2024.05.14
09:48:03 +02'00'

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 Gospodarska gibanja v širšem okolju¹

V letu 2023 je bruto domači proizvod (BDP) porastel realno za 1,6 % glede na leto 2022 (rast 2,5 % glede na leto 2021). K rasti so pozitivno prispevale investicije v osnovna sredstva (v največji meri v gradbene objekte) in končna potrošnja gospodinjstev, negativno pa zmanjšanje zalog. Gospodarska gibanja v Sloveniji in v evrskem območju so zaznamovali izzivi povezani z visoko inflacijo, poslabšanje izvozne konkurenčnosti, negotovost v domačem in geopolitičnem okolju ter strožji pogoji financiranja.

Na letni ravni v letu 2023 je inflacija znašala 4,2 %² (10,3 % v letu 2022), povprečna letna inflacija pa 7,4 % (8,8 % v letu 2022). K letni inflaciji so največ prispevale višje cene hrane in pijač, podražitve iz skupin stanovanje, voda, električna energija, plin in drugo gorivo.

Povprečna mesečna bruto plača je za leto 2023 znašala 2.221 EUR, kar je nominalno za 9,7 % več kot leta 2022 (2.024 EUR). Leta 2023 je bilo v povprečju 48 tisoč brezposelnih, kar je za 14 % manj kot leto prej.

Tečaj evra je v primerjavi z ameriškim dolarjem v letu 2023 v povprečju zrastel za 2,7 % glede na leto 2022 (z 1,054 USD/EUR na 1,081 USD/EUR).

Povprečna dolarska cena nafte Brent je v letu 2023 znašala 82,51 USD/sod, kar glede na leto 2022 predstavlja padec za 18,1 % (v letu 2022 je znašala 100,79 USD/sod).

V začetku leta 2023 so se cene plina stabilizirale. Evropa je ruski plin v veliki meri nadomestila z novimi viri dobave. Zaradi višjih povprečnih temperatur in restriktivnih ukrepov se je zmanjšala poraba zemeljskega plina, kar je pozitivno vplivalo na količine zemeljskega plina v skladiščih, ki so bila pred pričetkom ogrevalne sezone zapolnjena do rekordno visokih ravni. Borzne cene zemeljskega plina so se v primerjavi s preteklim letom občutno znižale. Povprečna dnevna cena na avstrijski borzi CEGH AT, ki predstavlja referenco tudi za slovenski plinski trg, je v letu 2023 znašala 41,70 EUR/MWh, kar predstavlja 66,9 % znižanje glede na leto 2022, ko je povprečna cena znašala 126,03 EUR/MWh.

Tudi na področju električne energije se je odrazilo umirjanje geopolitičnih razmer in občutno znižanje cenovnih nivojev. Povprečna dnevna cena pasovne električne energije na slovenski borzi je v primerjavi z letom 2022 padla z 274,52 EUR/MWh na 104,33 EUR/MWh, kar predstavlja znižanje za kar 62,0 %. Pomembno je omeniti tudi združevanje trgov električne energije (angl. »market coupling«), kar je pripomoglo k večji konsolidaciji cen na ravni Evrope.

¹Vir: UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 1/2024, letnik XXX; Banka Slovenije, Pregled makroekonomskih gibanj, januar 2024; Statistični urad RS (SURS), <https://www.stat.si/StatWeb/>.

2.2 Uresničevanje načrtovanih ciljev in nalog

Družba je v letu 2023 uresničevala usmeritve, sprejete s poslovnim načrtom in je delovala po načelih:

- zanesljivosti in kakovosti opravljanja storitev,
- prijaznega odnosa do potrošnikov,
- varovanja okolja in razvojne naravnosti,
- ekonomske uspešnosti.

Aktivnosti vodstva družbe so bile v letu 2023 usmerjene v prizadevanja za ustrezno izvajanje pogrebne dejavnosti in upravljanje pokopališč.

Družba si prizadeva za spoštljiv odnos do pokojnikov in njihovih svojcev, za strokovno in pravočasno opravljeno delo. Kakovostno in zanesljivo oskrbo naročnikov zagotavlja poslovanje, ki je skladno z veljavnimi mednarodnimi certifikati kakovosti po zahtevah standardov ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO/IEC 27001:2013 in ISO 45001:2018. Ustrezno varovanje informacij je zaradi vedno večje odvisnosti od informacijskih tehnologij ključnega pomena tako za družbo kot za uporabnike. Družba pri izvajanju svojih dejavnosti upošteva okoljevarstveno politiko in okoljske cilje, ki sledijo vse ostrejši zakonodaji. Vse certificirane ISO sisteme je družba v letu 2023 uspešno obnovila.

V letu 2023 so bile izvedene investicije v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva (v nadaljevanju OOS) v znesku 1.932.249 EUR, kar je 88,3 % načrtovanega. Med najpomembnejšimi je bila v letu 2023 obnova desnega objekta propileja, ki še ni zaključena, obnova pokopališkega zidu na pokopališču Stožice in generalna obnova upepeljevalne peči. Realizacija investicij je podrobneje prikazana v poročilu o naložbeni dejavnosti (tč. 2.6).

Obseg poslovanja je bil v letu 2023 z vidika fizičnega obsega skoraj enak lanskemu. Družba je s 13.946 izvedenimi upepelitvami nekoliko zmanjšala tržni delež na segmentu upepelitev v RS (74,7 %). Število izvedenih pogrebov in upepelitev je bilo nekaj odstotkov nižje kot v letu 2022.

Za uresničevanje načrtovanih ciljev in nalog so pomembni zadovoljni zaposleni. S stalnim funkcionalnim izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih družba omogoča visoko raven kakovosti izvajanja storitev. Vzdrževanje pokopališč ter pogrebno pokopališke storitve so bile kljub negativnemu poslovanju te javne službe izvedene kakovostno.

2.3 Zadovoljstvo uporabnikov

Zadovoljstvo uporabnikov je za uspešno izpolnjevanje poslanstva družbe, učinkovitejše poslovanje in krepitev pozitivne podobe družbe v javnosti zelo pomembno. Prizadevali smo si za kakovostno izvajanje storitev in pestro ponudbo, ki se prilagaja zahtevam naročnikov. Tisti, ki pozna mnenja in stališča uporabnikov, ima večjo možnost, da se potrebam prilagodi in jih zadovolji, zato jih družba ŽALE že več let kontinuirano spremlja. Zadovoljstvo uporabnikov smo tudi v letu 2023 ugotavljali z raziskovanjem odnosa Ljubljančanov do družbe, ki ga je izvajalo neodvisno raziskovalno podjetje. Z raziskavo smo po eni strani ugotavljali, kako so uporabniki zadovoljni s storitvami družbe, po drugi strani pa so raziskave pripomogle k pravočasnemu zaznavanju sprememb zadovoljstva uporabnikov, kar je omogočalo ugotavljanje smernic razvoja ponudbe storitev ter pravočasno izboljšanje poslovanja. Panel smo izvajali četrtletno, po nekoliko spremenjeni metodi. Prvo - jesensko in četrto - poletno merjenje je potekalo na stalnem vzorcu Ljubljančanov, drugo - zimsko in tretje - pomladansko merjenje, pa kot ad hoc (naključni) vzorec Ljubljančanov. Vzorec je uravnotežen glede na osnovne demografske značilnosti populacije v Ljubljani, vključenih je bilo 500 oseb. V stalni nabor raziskovalnih področij so vključena vprašanja o zadovoljstvu s storitvami podjetja, poznavanju delovanja in ponudbi podjetja, obiskovanju pokopališč, spletni strani podjetja in razlogih za pritožbe nad delovanjem. Iz zadnjih dveh raziskav (Panela jesen 2023 in zima 2023) so povzete naslednje ugotovitve:

- Delež zadovoljnih s sedanjim razmerjem je 58,6 %, delež tistih, ki bi želeli za nižjo ceno enako kakovost je 40,6 %, medtem ko bi 0,8 % anketirancev bilo pripravljeno za enako kakovost plačati več.
- Storitve podjetja ŽALE uporablja 52,2 % anketirancev. Povprečna ocena zadovoljstva s storitvami podjetja je 3,86 pri čemer je zelo nezadovoljnih oz. nezadovoljnih 6,6 %, zadovoljnih in zelo zadovoljnih pa 79,4 %.
- Povprečna ocena poznavanja podjetja ŽALE znaša 3,31. Poznavanja delovanja podjetja sploh ne pozna ali ne pozna 19,8 % anketiranih, 53,2 % pa delovanje pozna dobro ali zelo dobro.
- Povprečna ocena ugleda podjetja ŽALE znaša 3,91. Delež anketirancev, ki so nizko oz. zelo nizko ocenili ugled podjetja je 2,5 %, delež tistih, ki so ocenjevali z oceno visok ali zelo visok ugled, pa je 64 %, medtem ko 17,9 % anketirancev ugleda podjetja ni ocenjevala.
- Povprečna ocena pomembnosti podjetja ŽALE je 4,23. Za 79,3 % anketirancev je podjetje pomembno oziroma zelo pomembno, za 2,7 % anketirancev pa nepomembno oziroma zelo nepomembno.

V letu 2023 smo posebno pozornost namenili sodobnim komunikacijam, predvsem v smislu približanja pomembnih informacij različnim ciljnim skupinam. Obiskovalcem pokopališč smo nudili uporabo spletne in mobilne aplikacije »iskalnik grobov«, mobilno aplikacijo ARtour z različnimi tematskimi potmi ter infomata, ki sta postavljena na območju pokopališča Žale. Obiskovalci pokopališča Žale so imeli na uporabo brezplačni dostop do Wi-Fi omrežja in brezplačni prevoz po pokopališču Žale. Slednji se je opravljal z električnim vozilom Kavalir.

Na pokopališčih v upravljanju družbe ŽALE so postavljeni avtomati s svečami, s čimer je strankam omogočen nakup sveč izven delovnega časa prodajaln. Prav tako lahko stranke cvetje naročajo preko spletne trgovine Plečnikove cvetličarne. Naročanje strank za naročilo pogreba poteka telefonsko, tako da si vsaka stranka izbere termin, ki ji za obisk družbe najbolj ustreza. Ureditev vseh potrebnih formalnosti v zvezi s pogrebom poteka po sistemu »vse na enem mestu«, s čimer se strankam prihrani nepotrebne poti in čas.

2.4 Poslovanje družbe

2.4.1 Analiza poslovanja

➤ Poslovni izid družbe

	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
Prihodki iz poslovanja	12.151.922	11.635.540	11.162.561	104,4	108,9
Odhodki iz poslovanja	12.009.584	11.619.370	11.066.172	103,4	108,5
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	142.338	16.170	96.389	880,3	147,7
Prihodki od financiranja in drugi prihodki	100.347	26.160	29.935	383,6	335,2
Odhodki od financiranja in drugi odhodki	113.705	30.490	38.784	372,9	293,2
Poslovni izid pred davkom iz dobička	128.980	11.840	87.540	-	147,3
Davek iz dobička	16.309	1.240	21.122	-	77,2
Čisti poslovni izid	112.671	10.600	66.418	-	169,6

v EUR

Ustvarjeni prihodki in odhodki iz poslovanja so bili v letu 2023 večji, kot je bilo načrtovano in hkrati večji kot v letu 2022. Doseženi rezultat iz poslovanja je bil v letu 2023 boljši kot leto prej in tudi boljši, kot je bilo načrtovano.

Z izvajanjem 24-urne dežurne službe je bilo doseženo 867.683 EUR prihodkov, to je 7,1 % vseh prihodkov in 862.890 EUR odhodkov, to je 7,1 % vseh odhodkov. Ustvarjen je bil dobiček v višini 4.762 EUR. Doseženi prihodki pri upravljanju pokopališč so bili 3.259.446 EUR, kar je 26,6 % vseh prihodkov, odhodki so bili 5.254.349 EUR, kar je 43,3 % vseh odhodkov. Pri upravljanju pokopališč je bila ustvarjena izguba v višini 1.994.903 EUR. Prihodki tržnih dejavnosti so v letu 2023 znašali 8.125.140 EUR, odhodki (skupaj z DDPO) 6.022.328 EUR in dobiček 2.102.812 EUR.

Družba je v poslovnem letu 2023 dosegla čisti poslovni izid v znesku 112.671 EUR, kar je več od načrtovanega. Družba je za leto 2023 izkazala obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) v znesku 16.309 EUR. V letu 2023 je čisti dobiček predstavljal 1 % čistih prihodkov od prodaje. Rezultat iz poslovanja (EBIT) je v letu 2023 znašal 142.338 EUR.

➤ Prihodki

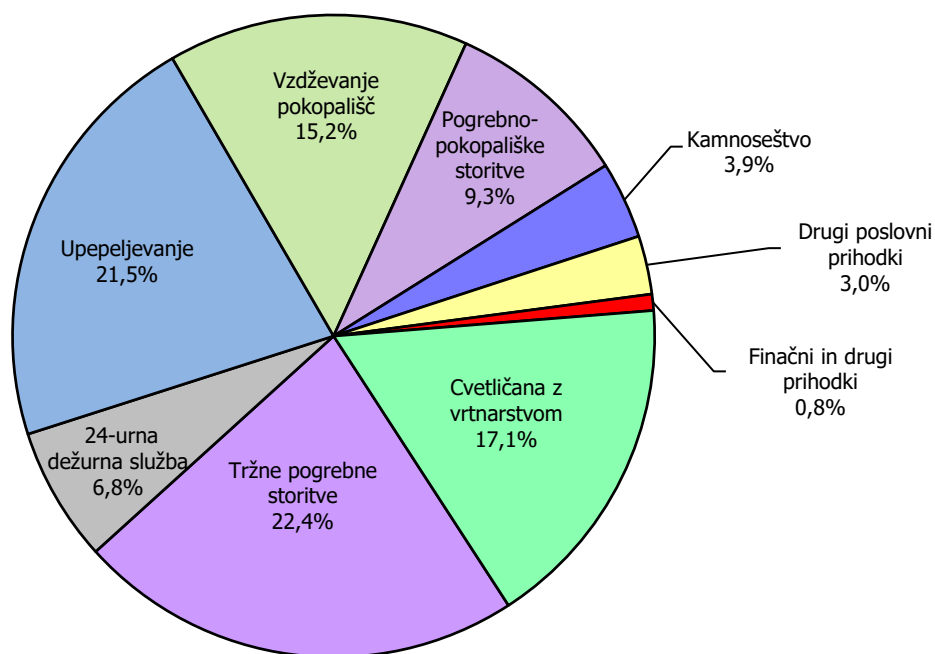
V letu 2023 je družba ustvarila 12.252.269 EUR celotnih prihodkov, kar je 5,1 % več, kot je bilo načrtovano in 9,5 % več kot v letu 2022. Poslovni prihodki predstavljajo 99,2 % vseh prihodkov in vključujejo čiste prihodke od prodaje v znesku 11.791.358 EUR ter druge poslovne prihodke v znesku 360.564 EUR.

Prihodki od prodaje proizvodov in storitev so bili doseženi v znesku 9.465.905 EUR, kar je 7,5 % več kot v letu 2022 in 0,4 % več od načrta. Prihodki od prodaje lastnih poslovnih učinkov so bili večji kot v preteklem letu in večji, kot je bilo načrtovano tako pri izvajanju javne službe (24-urna dežurna služba, vzdrževanje pokopališč in storitve pokopališko pogrebnega moštva) kot pri izvajanju tržnih dejavnosti (pogrebne tržne storitve, upepeljevanje in kamnoseštvo).

Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala v znesku 2.325.453 EUR so bili 16,5 % večji od načrtovanih in 11 % večji kot leto pred tem. Prihodki od prodaje blaga v cvetličarni v znesku 1.799.790 EUR so bili za 14,2 % večji od načrta in 4,2 % večji kot preteklo leto. Prihodki od prodaje pogrebne in nagrobne opreme v znesku 365.613 EUR (od tega iz lastnega skladišča 28.759 EUR in 336.854 EUR iz komisije) so bili za 4,3 % manjši od načrta in za 6,8 % večji kot v letu 2022. Prihodki od prodaje kamnoseških izdelkov v znesku 160.004 EUR so bili za 123 tisoč večji od načrtovanih in prav toliko večji kot preteklo leto in sicer zaradi spremembe prodaje iz komisijske zaloge na prodajo iz lastnega skladišča.

Drugi poslovni prihodki v znesku 360.564 EUR so se v primerjavi z letom 2022 povečali za 39 %, in sicer predvsem zaradi povečanja državnih pomoči. Prihodki iz naslova državnih podpor (252.555 EUR) vključujejo prihodke iz naslova dotacij za osnovna sredstva (13.808 EUR), državne pomoči za blaženje posledic energetske krize (149.927 EUR) in državne pomoči za pokrivanje stroškov dela (refundirane bolezni, povračila zaradi višje sile, karantene in vzpodbude za invalide – 102.628 EUR). Drugi poslovni prihodki (108.008 EUR) vključujejo prihodke od odprave rezervacij, odprava neizkoriščenih dopustov, prihodke povezane z donacijo OS, prodajo OS ter prevrednotovalne poslovne prihodke od plačanih terjatev za katere je bil v preteklih letih oblikovan popravek vrednosti terjatev.

Struktura prihodkov od prodaje in drugih prihodkov v letu 2023

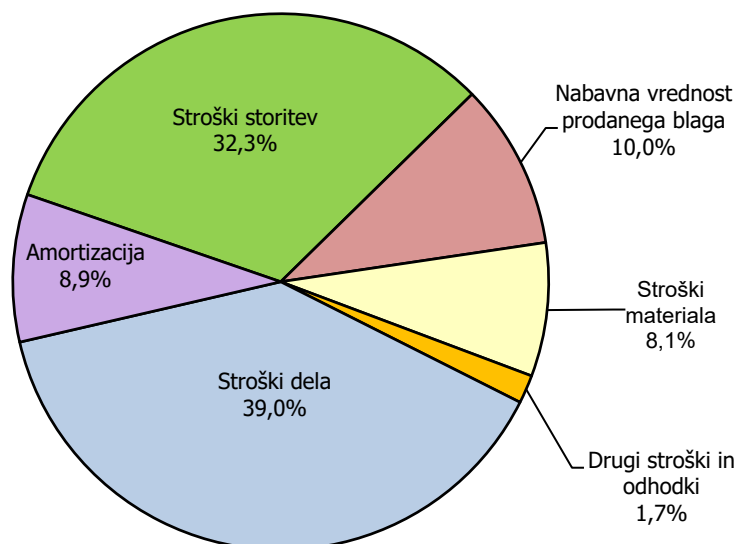

V letu 2023 so bili finančni prihodki doseženi v višini 79.091 EUR in vključujejo obresti od depozitov, obresti iz danih posojil, popuste za predčasna plačila, zamudne obresti ter druge finančne prihodke. Drugi prihodki, ki so bili realizirani v višini 21.256 EUR, vključujejo različne neobičajne postavke (izterjani stroški izvršb in drugo).

➤ Odhodki

V letu 2023 je bilo 12.139.598 EUR odhodkov, to je 4,2 % več, kot je bilo načrtovano in 9,1 % več kot v letu 2022.

Struktura odhodkov v letu 2023

Nabavna vrednost prodanega blaga, ki predstavlja 10 % odhodkov v letu 2023, je bila realizirana v višini 1.211.712 EUR, kar je 31,2 % več kot je bilo načrtovano in hkrati 14,1 %, to je 149.529 EUR več kot v letu 2022. Delež nabavne vrednosti prodanega blaga v prihodkih od prodaje trgovskega blaga je bil v letu 2023 61,5% (61 % v letu 2022).

V letu 2023 so stroški materiala, ki predstavljajo 8,1 % odhodkov družbe, znašali 976.971 EUR, kar je 20,1 % več kot leta 2022 in 13,4 % manj kot je bilo načrtovano. Vzrok za navedeno povečanje stroškov materiala so bile predvsem visoke cene energentov in povečanje stroškov zaščitne opreme za zaposlene.

Stroški storitev, ki predstavljajo 32,4 % odhodkov družbe, so bili realizirani v višini 3.925.813 EUR, to je 4,7 % več, kot je bilo načrtovano in 8,1 % več kot v letu 2022. V strukturi stroškov storitev so najpomembnejši stroški strokovnih služb (18,4 %), stroškov najema GJI (12,1 %), stroški storitev v zvezi s tekočim vzdrževanjem osnovnih sredstev (10,2 %), stroški izvedencev sodne medicine (10 %), stroški govorov in glasbe (10 %) in stroški odvoza odpadkov (9,9 %). Med stroški storitev, ki so se v letu 2023 v odnosu na načrt 2023 najbolj povečali, so stroški najema GJI, stroški odvoza odpadkov ter stroški varovanja.

Stroški dela so znašali 4.723.198 EUR, to je 39 % odhodkov družbe v letu 2023. Stroški dela so bili za 3,2 % večji, kot je bilo načrtovano in za 9,5 % večji kot v letu 2022. Povečanje stroškov dela v letu 2023 je posledica višjih izhodiščnih plač, ki so se povečale s 1. 1. 2023 za 5 % in s 1. 9. 2023 za 3,5 %. Drugi stroški dela so se povečali glede na načrt predvsem zaradi izplačila letne nagrade v znesku 825 EUR bruto na zaposlenega in povečanja stroškov rezervacij za odpravnine ob upokojitvi.

Regres, izplačan v marcu 2023 je bil v višini povprečne mesečne plače v RS, to je 2.159 EUR na zaposlenega. Povprečna bruto plača na zaposlenega je bila za obdobje januar–december 2023 v družbi ŽALE 2.575 EUR, kar je 12 % več kot v letu 2022 (2.299 EUR) in 11,3 % več kot v panogi pogrebne dejavnosti (2.314 EUR).

Stroški amortizacije so bili za leto 2023 obračunani v znesku 1.078.189 EUR, to je 2,7 % manj, kot je bilo načrtovano in 3,1 % več kot leto pred tem. Amortizacija predstavlja 8,9 % odhodkov družbe. Vsa v letu 2023 obračunana amortizacije je bila reinvestirana v obnove in nadomestitve OS.

➤ Bilanca stanja

Sredstva družbe so se v letu 2023 povečala za 379.848 EUR in so 31. 12. 2023 znašala 19.758.179 EUR. Struktura dolgoročnih in kratkoročnih sredstev se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenila. Po stanju na dan 31. 12. 2023 je bil strukturni delež dolgoročnih sredstev v celotnih sredstvih 84,2 %, delež kratkoročnih sredstev 15,7 %, delež kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev pa 0,1 %. Struktura kratkoročnih sredstev kaže v letu 2023 predvsem povečanje kratkoročnih finančnih naložb. V strukturi obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2023 ni pomembnih sprememb glede na 31. 12. 2022.

2.4.2 Pomembnejši kazalniki poslovanja in finančnega stanja

Kazalniki poslovanja in finančnega ustroja	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022
Temeljni kazalniki financiranja			
Delež lastniškega financiranja (v %)	86,11	87,65	87,58
Delež dolgoročnega financiranja (v %)	91,10	92,26	92,56
Temeljni kazalniki investiranja			
Delež osnovnih sredstev v sredstvih (v %)	84,15	82,94	81,39
Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih (v %)	84,15	82,94	81,39
Temeljni kazalniki vodoravne finančne sestave			
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,02	1,06	1,08
Hitri koeficient (koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti)	1,42	1,86	2,18
Pospešeni koeficient (koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti)	1,80	2,28	2,70
Kratkoročni koeficient (kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti)	1,94	2,37	2,83
Temeljni kazalniki gospodarnosti			
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,01	1,00	1,01
Temeljni kazalniki dobičkonosnosti			
Čista donosnost kapitala (v %)	0,67	0,06	0,39

Temeljni kazalniki poslovanja prikazujejo zdravo in stabilno finančno strukturo. Glede na obseg in vrste poslov, ki jih družba opravlja, razpolaga z visokim kapitalom. Družba ni zadolžena in ima presežek obratnega kapitala. Iz kazalnikov je razvidno, da se družba financira predvsem iz lastnih virov, 91,1 % virov financiranja je dolgoročnih. Osnovna sredstva predstavljajo 84,2 % vseh sredstev.

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja kažejo na dobro plačilno sposobnost družbe. Vrednost kratkoročnega koeficienta kaže, da so kratkoročna sredstva 1,9 krat večja od kratkoročnih obveznosti.

Donosnost kapitala je nizka, vendar je za podjetja z nizkim tveganjem v poslovanju nižja donosnost kapitala običajna.

2.4.3 Upravljanje s tveganji

Poglavitni cilj upravljanja s tveganji je ohranjanje dolgoročne stabilnosti družbe in podpora poslovanju pri upravljanju družbe ter doseganju njenih ciljev. Tveganje pomeni verjetnost nastanka pojavov, ki bi lahko imeli negativne posledice na poslovanje in finančno stanje podjetja. Tveganje je nevarnost, da izid ne bo takšen, kot je bil predviden. Za identifikacijo, vrednotenje in obvladovanje tveganj je odgovorno vodstvo, ki je v družbi ŽALE uvedlo celovito upravljanje s tveganji, kar vključuje sistematično, aktivno in v prihodnost ter k ciljem usmerjeno spremljanje tveganj. Upravljanje s tveganji tako obsega ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Z analizo tveganj se tveganja v družbi identificira, sistematično zajame in oceni. Ocena tveganj predstavlja formalno opredeljen proces ocene verjetnosti nastanka tveganj in njihovih posledic ter ukrepov, ki so potrebni za obvladovanje tveganj.

Z vzpostavitvijo in posodabljanjem registra tveganj se zagotovi celosten pregled nad tveganji. Upravljanje s tveganji je vključeno v vsa področja delovanja in procese odločanja. Podrobnejši postopki za upravljanje s tveganji, s ciljem čim bolj enotnega pristopa k analizi in oceni tveganj na ravni družbe, so predpisani v Metodologiji za vzpostavitev in vodenje registra tveganj v družbi ŽALE. Tveganja družbe, prikazana v Registru tveganj, so identificirana po vrstah (poslovna, operativna in finančna) in po področjih oziroma procesih. Vsakemu posameznemu tveganju je pripisana ocena, skrbnik, ukrep za obvladovanje tveganja in odločitev vodstva o izvajanju ukrepa ter rok za izvedbo ukrepa. Družba najmanj enkrat letno ponovno oceni tveganja ter identificira morebitna nova tveganja. S sprejemom ustreznih ukrepov za obvladovanje in zniževanje izpostavljenosti ključnim tveganjem se pozitivno vpliva na stabilnost poslovanja.

V letu 2023 je bilo vodilo pri posodobitvi registra tveganj zagotavljanje neprekinjenega poslovanja in nemotenega izvajanja javnih služb oziroma javnih dobrin vsem občanom tudi v prihodnje.

➤ Poslovna in operativna tveganja

V okviru poslovnih tveganj zajemamo nevarnosti, da bo prišlo do negativnih odstopanj v poslovanju družbe bodisi zaradi nepravilnih poslovnih odločitev, neustreznega izvajanja odločitev, premajhne odzivnosti družbe na spremembe poslovnega okolja, nedoseganja strateških ciljev, neskladnosti s smernicami korporativnega upravljanja in upada ugleda, nevarnosti negativnih vplivov na okolje ali elementarnih nesreč, bodisi zaradi sprememb zakonodaje in podobno.

Pri operativnih tveganjih obravnavamo nevarnost, da bo prišlo do negativnih odstopanj zaradi neprimerne in neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja informacijske tehnologije ter izvajanja podizvajalcev in podpornih služb.

V nadaljevanju so navedena najpomembnejša poslovna in operativna tveganja, ki so bila identificirana ob zadnjem preverjanju v letu 2023.

Področje tveganja	Opis tveganja	Ukrepi
Poslovna tveganja	Tveganje poškodovanja infrastrukture upepeljevalnice in upravnih prostorov zaradi potresa, požara ali drugih naravnih nesreč	Izvajanje programa ukrepov v izrednih razmerah, informiranje, izobraževanje, usklajenost delovanja (MOL), pregledi objektov in opreme, varnostne kamere, sklenitev ustreznih zavarovanj.
	Tveganje pri dobavi energentov (zemeljski plin) za upepeljevanje	Preklop sistema na drug energetski vir (UPN) in spremljanje dogajanj v širšem okolju.
	Tveganje izvajanja storitev strokovnih služb po SLA pogodbi	Stalno spremljanje izvajanja.
Operativna tveganja	Tveganje zlorab in okvar komunikacijskih in varnostnih naprav	Sprotno izobraževanje z zunanjimi partnerji, uvajanje sodobnih orodij za upravljanje in administracijo, zagotavljanje neprekinjenega poslovanja 24/7 za kritično infrastrukturo, vzpostavitev varnostno operativnega centra."
	Tveganje nepooblaščenega dostopa do strežnikov in daljšega nedelovanja katerega od strežnikov	Nadzor nad dostopi zunanjih izvajalcev; načrt neprekinjenega delovanja; redno vzdrževanje znotraj načrtovanega vzdrževalnega okna; nameščanje požarnih zidov;
	Tveganje uvedbe varnostno pomanjkljivih informacijskih rešitev v informacijsko okolje družbe ter spletnih aplikacij na ravni JHL	Uvedba postopkov za preverjanje in zagotavljanje kibernetske varnosti rešitev pred prehodom v produkcijo (pogodbena določila, način preverjanja); nadgradnje ali zamenjave sistemov; kontrola dostopa. Nove informacijske rešitve gredo skozi varnostni pregled, postopki nameščanja in posodabljanja morajo biti dokumentirani, določena skrbništva za vzdrževanje.
	Tveganja v zvezi z javnimi naročili	Temeljiti pregled razpisne in ponudbene dokumentacije v zvezi z javnim naročilom; poročanje o aktualni problematiki in tveganjih.
	Tveganje odhoda ključnih kadrov, tveganja povezana s številom, usposobljenostjo in motiviranostjo zaposlenih.	Usposabljanje vodij s poudarkom na veččinah vodenja, razvoj in posodabljanje HRM sistemov. Ciljno usmerjena politika zaposlovanja, nadomestne zaposlitve s poskusnim delom. Aktivno komuniciranje z zaposlenimi.

Tveganje poškodovanja infrastrukture upepeljevalnice in upravnih prostorov zaradi potresa, požara ali drugih naravnih nesreč družba obvladuje z izobraževanjem in informiranjem ter pripravljenim programom ukrepov v izrednih razmerah. Tveganje, ki se nanaša na naravne nesreče, je ocenjeno z najvišjo oceno tveganja (16), ker bi lahko onemogočilo izvajanje dejavnosti upepeljevanja.

Tveganje pri dobavi energentov (zemeljski plin) za upepeljevanje družba obvladuje z alternativnim virom ter spremljanjem dogajanj v širšem poslovnem okolju. Zaradi stabilizacije razmer na energetskih trgih se je ocena tveganja zmanjšala z zelo visoke v letu 2022 na zmerno v letu 2023.

Tveganje izvajanja storitev strokovnih služb po SLA pogodbi družba obvladuje predvsem s stalnim spremljanjem izvajanja. Tveganje je ocenjeno kot zmerno.

Med operativnimi tveganji so najpomembnejša tveganja povezana z informacijsko varnostjo. Tveganja iz te skupine so bila v letu 2023 ocenjena kot visoka, v letu 2022 pa večinoma kot zmerne. Tveganje zlorab in okvar komunikacijskih in varnostnih naprav družba obvladuje s stalnim izobraževanjem, z uvajanjem sodobnih orodij za upravljanje in administracijo, zagotavljanjem neprekinjenega poslovanja, vzpostavitev varnostno operativnega centra itd. Tveganje nepooblaščenega dostopa do strežnikov in daljšega nedelovanja katerega od strežnikov družba obvladuje z nadzorom nad dostopi zunanjih izvajalcev, načrtom neprekinjenega zagotavljanja informacijske podpore, rednim vzdrževanjem znotraj načrtovanega vzdrževalnega okna, nameščanjem požarnih zidov itd. Tveganje uvedbe varnostno pomanjkljivih informacijskih rešitev v informacijsko okolje družbe družba obvladuje z izvajanjem postopkov za preverjanje in zagotavljanje kibernetske varnosti rešitev pred prehodom v produkcijo (pogodbena določila, način preverjanja), z nadgradnjo ali zamenjavo sistemov, kontrolo dostopa itd. Nove informacijske rešitve gredo skozi varnostni pregled, postopki nameščanja in posodabljanja morajo biti dokumentirani, določena so skrbništva za vzdrževanje.

Tveganja v zvezi z javnimi naročili se nanašajo predvsem na tveganje zamud pri izvajanju javnih naročil in tveganje uveljavljanja pravnega varstva s strani ponudnikov. Ukrepi za obvladovanje navedenih tveganj so predvsem temeljit pregled razpisne in ponudbene dokumentacije v zvezi z javnimi naročili, spremljanje in poročanje o aktualni problematiki v postopkih javnih naročil. Tveganje je ocenjeno kot zmerne.

Tveganje odhoda ključnih kadrov, tveganja povezana s številom, usposobljenostjo in motiviranostjo zaposlenih družba obvladuje z usposabljanjem vodij s poudarkom na veščinah vodenja, razvojem in posodabljanjem HRM sistemov. Izvaja se ciljno usmerjena politika zaposlovanja, nadomestne zaposlitve s poskusnim delom in aktivno komunicira z zaposlenimi. Kadrovska tveganje je ocenjeno kot zmerne.

➤ Finančna tveganja

Obvladovanje finančnih tveganj je nujno za uspešno poslovanje in obstoj vsakega podjetja. Gre za stalen proces zagotavljanja stabilnosti poslovanja, povečanja prihodkov oziroma zmanjšanja odhodkov ter zmanjšanja učinkov izjemnih škodnih dogodkov. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za varovanje pred njimi izvajamo in presojamo na podlagi učinkov na denarni tok. V okviru finančnih tveganj obravnavamo kreditno, likvidnostno obrestno in valutno.

Področje tveganja	Opis tveganja	Ukrepi
Kreditno tveganje	Tveganje neizpolnitve druge strani (kupci) v dogovorjenem roku in tveganje izgube denarnih sredstev.	Preverjanje bonitete, sprotna izterjava, oblikovanje popravkov terjatev, sklepanje dolgoročnih pogodb.
Likvidnostno tveganje	Tveganje pomanjkanja likvidnih sredstev za poravnavo obveznosti iz poslovanja ali financiranja.	Načrtovanje in uravnavanje potreb po likvidnih sredstvih, spremljanje denarnega toka, dogovori z večjimi kupci in dobavitelji o plačilnih rokih idr.
Obrestno tveganje	Sprememba cen, obrestnih mer in valutnih tečajev.	Spremljanje denarnih trgov, napovedi in analiz gibanja obrestnih mer.
Valutno tveganje	Tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev.	Sklepanje terminskih pogodb, predčasna plačila.

Kreditno tveganje (neizpolnitev tretjih strank) zajema vsa tveganja, ki zaradi neplačila pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšujejo gospodarske koristi družbe. Kreditna tveganja družba obvladuje s preverjanjem bonitete poslovnih partnerjev, sprotno izterjavo terjatev (telefonsko in pisno opominjanje dolžnikov, vlaganje izvršb). Tveganje neplačila terjatev se izravna z oblikovanjem popravkov vrednosti terjatev. Izpostavljenost kreditnemu tveganju v letu 2023 je ovrednoteno kot zmerno.

Likvidnostno tveganje pomeni možnost pomanjkanja denarnih sredstev za poplačilo zapadlih obveznosti. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju definira likvidnostno tveganje kot tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Družba plačilno sposobnost spremlja in analizira tako s kratkoročnega, kot tudi dolgoročnega vidika. Ključni dejavnik za uspešno obvladovanje likvidnostnega tveganja je nadzor nad denarnim tokom. Prilivi in odlivi se spremljajo dnevno, mesečno in letno. Družba obveznosti do dobaviteljev in drugih poravnava pravočasno (praviloma v 30-ih dneh) oziroma v pogodbenih rokih. Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju je ocenjena kot nizka.

Obrestno tveganje je tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Obrestne mere se na denarnih trgih nenehno spreminjajo, in sicer kot posledica ponudbe in povpraševanja po denarju ter zaradi drugih makroekonomskih dejavnikov. Družba spremlja gibanje obrestnih mer in napovedi na bančnih trgih. Obrestno tveganje v letu 2023 družba ocenjuje kot nizko, saj ima visok delež lastniškega financiranja in ni zadolžena pri bankah.

Valutno tveganje je tveganje finančne izgube zaradi sprememb vrednosti ene valute v primerjavi z drugo. Družba ima vse terjatve nominirane v EUR. Vpliv valutnih sprememb na stroškovni strani se kaže le posredno (preko cen energentov). Valutno tveganje je nizko.

2.5 Poročilo o izvajanju dejavnosti

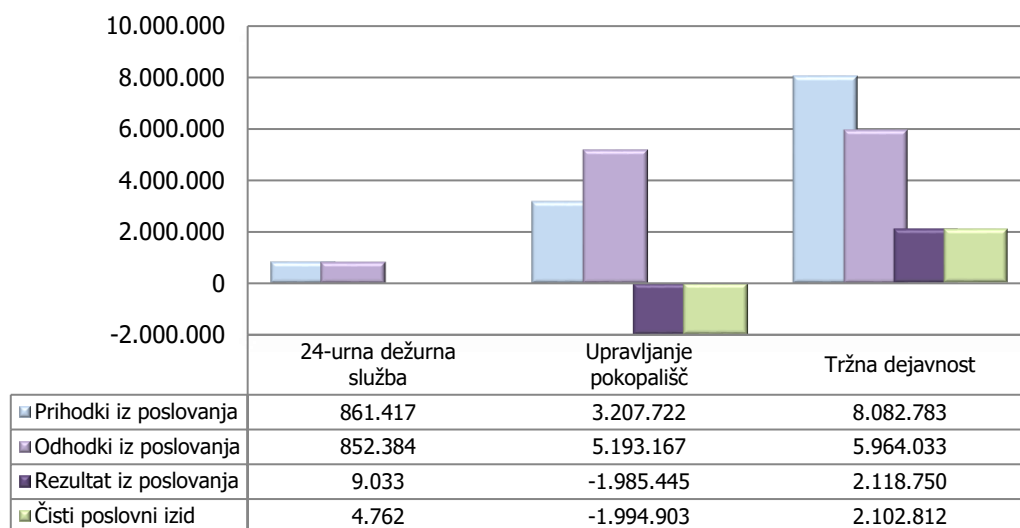
Družba izvaja svoje dejavnosti skladno s predpisi in aktom o ustanovitvi družbe. ZPPDej, sprejet leta 2016, Odlok o pokopališkem redu v Mestni občini Ljubljana, sprejet leta 2018, in SRS 32 (2016) vplivajo na evidentiranje in izkazovanje različnih dejavnosti, ki jih družba izvaja.

ZPPDej opredeljuje kot gospodarsko javno službo 24-urno dežurno službo, preostali del pogrebne dejavnosti pa se izvaja na trgu (prevoz pokojnika, ki ga ne zagotavlja 24-urna služba, priprava pokojnika, upepelitev pokojnika, priprava in izvedba pogreba). ZPPDej je omogočil izjemo, ki jo je MOL predpisala v svojem odloku, in sicer da lahko občina s pokopališkim redom določi, da storitve pokopališko pogrebne moštva zagotavlja upravljavec pokopališča. Upravljavec pokopališča je občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine. Upravljanje pokopališč obsega zagotavljanje urejenosti pokopališča, izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja, oddajo grobov v najem, vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč. Zagotavljanje urejenosti pokopališča obsega vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture, storitve najema pokopaliških objektov in naprav, storitve grobarjev in storitve pogrebno pokopališkega moštva.

Družba je v letu 2023 spremljala poslovanje in pripravila ločene računovodske izkaze za naslednje dejavnosti:

- 24-urno dežurno službo,
- upravljanje pokopališč in
- tržne oziroma druge dejavnosti.

Prikaz poslovanja posameznih dejavnosti v letu 2023 v EUR

2.5.1 Izvajanje gospodarske javne službe

2.5.1.1 24-urna dežurna služba

Gospodarska javna služba 24-urna dežurna služba obsega vsak prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije pokojnika, odvzema organov oziroma drugih postopkov na pokojniku in nato do hladilnih prostorov izvajalca javne službe, vključno z uporabo le-teh, če zakon ne določa drugače. Stroški 24-urne dežurne službe vključujejo stroške prevozov, hladilnih prostorov in druge splošne stroške izvajalca, potrebne za izvajanje te službe.

➤ Fizični obseg GJS

Število prevozov	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
- storitev prvega prevoza	4.148	4.450	4.256	93,2	97,5
- storitev prevoza na obdukcijo	240	200	215	120,0	111,6

Vir podatkov: ŽALE, ISO tabela

Storitve javne službe je družba izvajala po sprejetih standardih in normativih.

➤ Pregled prihodkov in odhodkov 24-urne dežurne službe

v EUR

	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
Prihodki iz poslovanja	861.417	894.300	869.047	96,3	99,1
Odhodki iz poslovanja	852.384	957.520	924.935	89,0	92,2
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	9.033	-63.220	-55.888	-	-
Prihodki od financiranja in drugi prihodki	6.266	70	443	-	-
Odhodki od financiranja in drugi odhodki	10.506	2.850	3.634	368,6	289,1
Poslovni izid pred davkom iz dobička	4.793	-66.000	-59.079	-	-
Davek iz dobička	31	0	0	-	-
Čisti poslovni izid	4.762	-66.000	-59.079	-	-

Z izvajanjem 24-urne dežurne službe je družba v letu 2023 ustvarila 867.683 EUR prihodkov, to je 7,1 % vseh prihodkov in 862.890 EUR odhodkov, to je 7,1 % vseh odhodkov ter realizirala dobiček v višini 4.762 EUR. Poslovni prihodki 24-urne dežurne službe so bili za 3,7 % manjši kot je bilo načrtovano in za 0,9 % manjši kot leto prej. Poslovni odhodki so bili za 11 % manjši kot načrtovani za leto 2023, v primerjavi z letom 2022 pa so bili manjši za 7,8 %.

Skladno z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen 24-urne dežurne službe je MS MOL na 2. seji 18. 2. 2019 sprejel Akt o določitvi cen storitev 24-urne dežurne službe, ki je obvezna gospodarska javna služba in se izvaja v okviru pogrebne dejavnosti. Cena storitve 24-urne dežurne službe je bila v letu 2023 191,91 EUR brez DDV (210,14 EUR z DDV).

2.5.1.2 Upravljanje pokopališč

Pokopališka dejavnost skladno z zakonom obsega upravljanje ter urejanje pokopališč. Upravljavca pokopališča je občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine. MOL je z odlokom o pokopališkem redu predpisala, da upravljavca pokopališča zagotavlja tudi storitve pokopališko pogrebnega moštva.

Upravljanje pokopališč obsega

- zagotavljanje urejenosti pokopališča;
- izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja;
- oddajo grobov v najem;
- vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč.

Zagotavljanje urejenosti pokopališča obsega naslednje storitve:

- vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
- storitve najema pokopaliških objektov in naprav;
- storitve grobarjev in storitve pokopališko pogrebnega moštva.

Vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture obsega vzdrževanje objektov, naprav ter druge pokopališke infrastrukture, skupnih glavnih poti, zelenic, dreves, grmovnic, živih mej, odvoz odpadkov, porabo vode in elektrike, nadzorno službo, storitve informacijske pisarne in druga vzdrževalna dela.

Storitve grobarjev obsegajo izkop in zasutje grobne jame, prvo ureditev groba, ki zajema odvoz odvečne zemlje in posušenega cvetja na odlagališče ter v primeru novega groba še postavitve začasnega nagrobnega obeležja in ureditev groba z nasadom in okvirjem ter prekop posmrtnih ostankov. Storitve pokopališko pogrebnega moštva obsegajo prevoz ali prenos krste ali žare iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa s položitvijo v grob ali z raztrosom pepela.

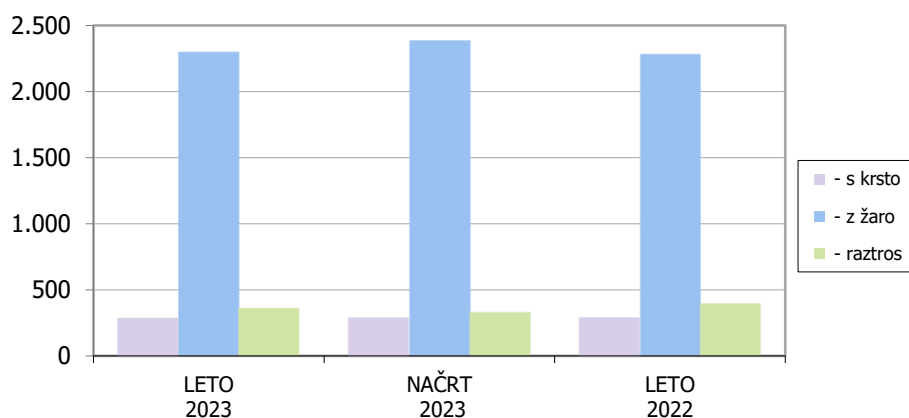
- Pregled fizičnega obsega dejavnosti upravljanja pokopališč

V letu 2023 je bilo 2.942 pogrebov, kar je 1,9 % manj kot je bilo načrtovano in 0,7 % manj kot v letu 2022. Pogrebov z žaro je bilo 77,9 %, s krsto 9,8 %, raztrosov pepela je bilo 12,3 %.

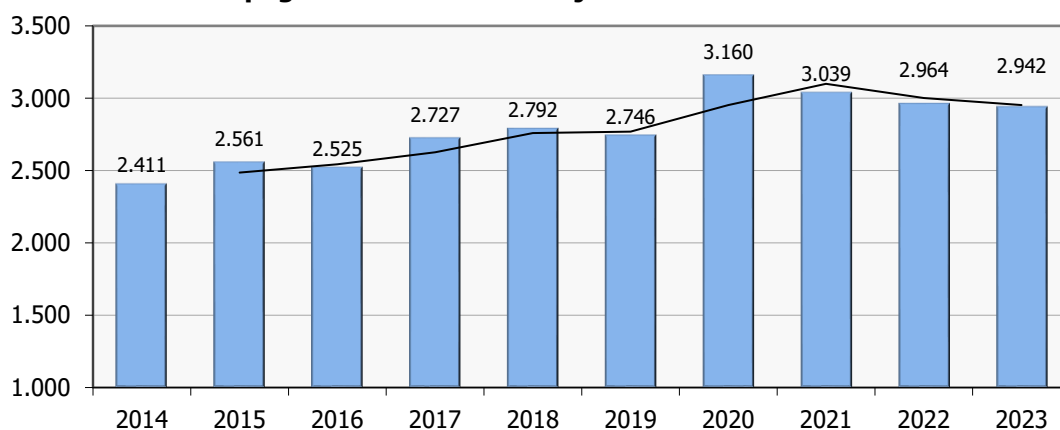
Število pogrebov	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
- s krsto	288	290	291	99,3	99,0
- z žaro	2.293	2.380	2.277	96,3	100,7
- raztros	361	330	396	109,4	91,2
Skupaj	2.942	3.000	2.964	98,1	99,3

Vir podatkov: ŽALE, ISO tabela

Število pogrebov v MOL po vrstah

Število pogrebov v MOL v obdobju 2014 - 2023

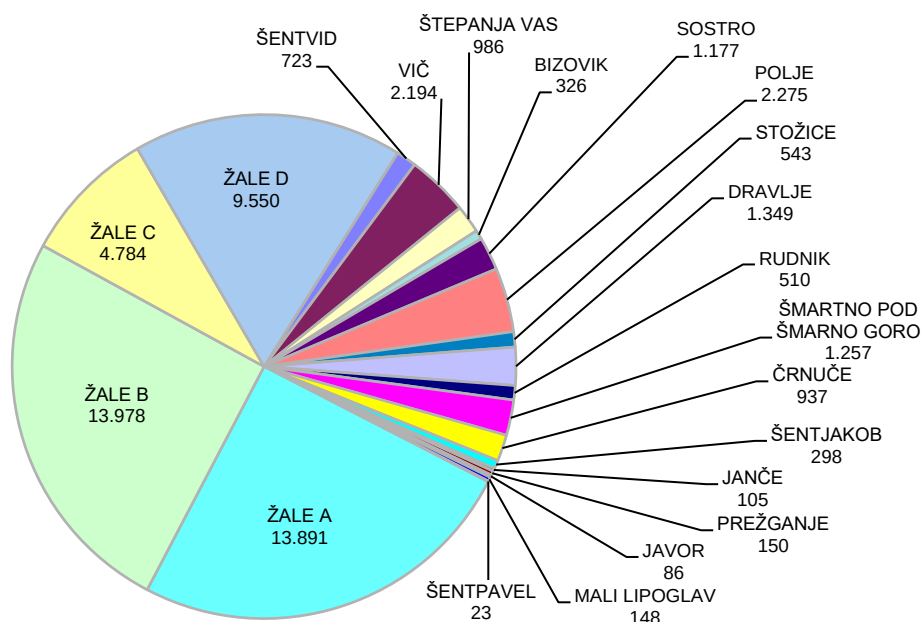

Število grobov	LETO 2023	NAČRT 2022	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
na dan 31.12.	55.290	55.300	54.980	100,0	100,6

Vir podatkov: ŽALE, informacijski sistem SAP

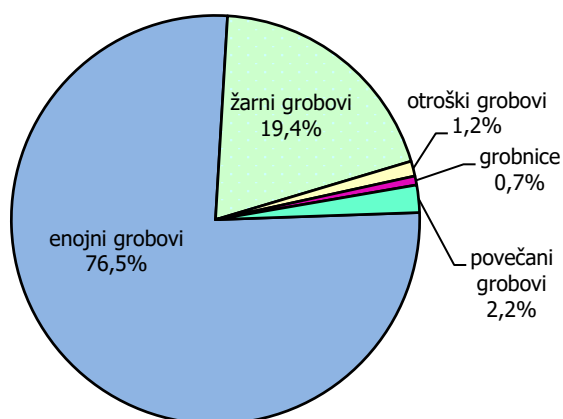
Konec leta 2023 je bilo 55.290 oddanih grobov, to je za 0,6 % ali 310 grobov več kot leto pred tem. Poleg tega je bilo še 1.543 zasedenih grobov, za katere se grobnina ne zaračunava, ker so v njih pokopani talci, vojaki, predstavniki cerkve oziroma je na njih pokopališka infrastruktura. Število neaktivnih grobov, ki jih je mogoče oddati naročnikom, je 6.202. Število vseh grobov na dan 31. 12. 2023 je bilo 63.035.

Število oddanih grobov po pokopališčih v MOL 31.12.2023

Glede na leto 2022 se je število razpoložljivih grobov zmanjšalo za 289. Število oddanih grobov se je v letu 2023 najbolj povečalo na oddelku D pokopališča Žale, in sicer za 156 in na pokopališču VIČ za 77 grobov.

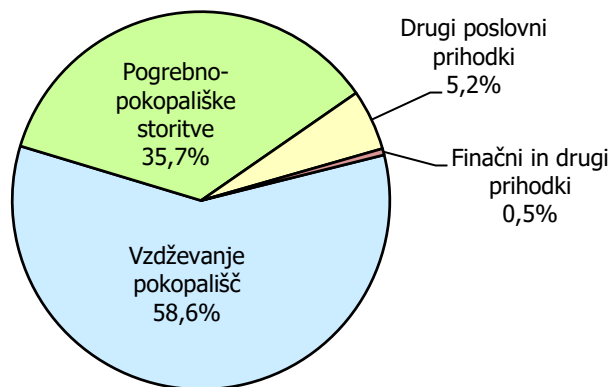
Delež odanih grobov po zvrsteh 31.12.2023

➤ Pregled prihodkov in odhodkov upravljanja pokopališč

	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
Prihodki iz poslovanja	3.207.722	3.118.450	3.125.727	102,9	102,6
Odhodki iz poslovanja	5.193.167	5.149.410	4.759.472	100,8	109,1
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	-1.985.445	-2.030.960	-1.633.745	97,8	121,5
Prihodki od financiranja in drugi prihodki	51.724	13.970	17.259	370,3	299,7
Odhodki od financiranja in drugi odhodki	61.182	15.660	19.916	390,7	307,2
Poslovni izid pred davkom iz dobička	-1.994.903	-2.032.650	-1.636.402	98,1	121,9
Davek iz dobička	0	0	0	-	-
Čisti poslovni izid	-1.994.903	-2.032.650	-1.636.402	98,1	121,9

Struktura prihodkov upravljanja pokopališč v letu 2023

Z dejavnostjo upravljanja pokopališč je družba v letu 2023 ustvarila 3.259.446 EUR prihodkov, to je 26,6 % vseh prihodkov družbe in 43,3 % vseh odhodkov družbe, to je 5.254.349 EUR ter realizirala izgubo v višini 1.994.903 EUR, kar je 1,9 % manj, kot je bilo načrtovano in 21,9 % več kot v letu 2022. V primerjavi z načrtom je družba z upravljanjem pokopališč dosegla za 2,9 % več poslovnih prihodkov in 0,8 % več poslovnih odhodkov, v primerjavi z letom 2022 pa je bilo 2,6 % več poslovnih prihodkov in 9,1 % več poslovnih odhodkov. Z izvajanjem vzdrževanja pokopališč je bilo ustvarjeno 1.413.960 EUR izgube, z izvajanjem pogrebno-pokopaliških storitev pa 580.943 EUR izgube.

➤ Prikaz cen storitev javne službe

Na podlagi ZPPDej je MS MOL na 2. seji 18. 2. 2019 sprejel sklep o določitvi višine grobnine na pokopališčih na območju MOL. Višina grobnine je odvisna od zvrsti grobov in prostorov za pokope. Grobnina za enojni grob je znašala za leto 2023 31,15 EUR brez DDV (38 EUR z DDV).

Cenik družbe ŽALE za obračun storitev, ki se nanašajo na izvajanje nalog upravljanja s pokopališči v MOL, je sprejel župan dne 27. 3. 2019 in je začel veljati 6. 4. 2019. Cene storitev za osnovni pogreb so ostale v letu 2023 nespremenjene. Osnovni pogreb je oblikovan v skladu s Standardi in normativi, ki sta jih sprejeli Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, soglašalo pa Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS. Cene osnovnih pogrebnih storitev so ob sobotah in nedeljah od 65 do 109 % višje.

v EUR		
Cene storitev javne službe	brez DDV	z DDV
- osnovni pogreb s krsto	476,69	521,98
- osnovni pogreb z žaro	263,90	288,97
- osnovni pogreb z raztrosom pepela	285,16	312,25

Cene vključujejo storitve družbe ŽALE, brez pogrebne opreme in storitev drugih.

2.5.2 Tržne dejavnosti

Skladno z zakonom obsega pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu, naslednje storitve:

- prevoz pokojnika, ki ga ne zagotavlja 24-urna dežurna služba;
- pripravo pokojnika;
- upepelitev pokojnika;
- pripravo in izvedbo pogreba.

Ne glede na prej navedeno so, skladno z odlokom o pokopališkem redu, v MOL storitve pokopališko pogrebne moštva sestavni del upravljanja pokopališč. Izvajalec pogrebne dejavnosti je lahko oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene z zakonom in je pridobil dovoljenje za opravljanje pogrebne dejavnosti. Družba vključuje med tržne dejavnosti poleg pogrebne dejavnosti tudi cvetličarno in vrtnarstvo (oskrba grobov) ter kamnoseštvo. Tržne pogrebne storitve vključujejo različne storitve, ki zagotavljajo celovito ponudbo in kvalitetnejše opravljanje storitev javne službe, na primer posredovanje pri objavi osmrtnic, izdelavi fotografij, organizaciji pevcev, prodaji pogrebne opreme in drugo.

➤ Pregled fizičnega obsega tržnih dejavnosti

Prodaja blaga (št. kosov)	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
- krste	3.100	2.920	3.114	106,2	99,6
- žare	15.987	16.620	16.867	96,2	94,8
- spomeniki	89	82	73	108,5	121,9
- cvetlični izdelki *	6.911	7.400	7.180	93,4	96,3
- sveče	155.838	175.000	171.013	89,1	91,1

Vir podatkov: ŽALE, informacijski sistem SAP

* Cvetlični izdelki vključujejo ikebane, žarne venčke in vence.

Fizični obseg izvedenih oziroma prodanih storitev je bil v letu 2023 manjši kot v letu pred tem, razen prodanih spomenikov. Od skupaj 13.946 izvedenih upepelitev v letu 2023 je bilo za naročnike izven MOL opravljenih 11.292 upepelitev, kar je 81 % vseh upepelitev.

Tržne storitve	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
- upepelitve	13.946	15.000	14.866	93,0	93,8
- izdelava fotografij	1.481	1.550	1.591	95,5	93,1
- objava osmrtnic	442	350	308	126,3	143,5
- vrtnarske storitve	3.089	3.020	3.063	102,3	100,8

Vir podatkov: ŽALE, ISO tabela, interni podatki in informacijski sistem SAP

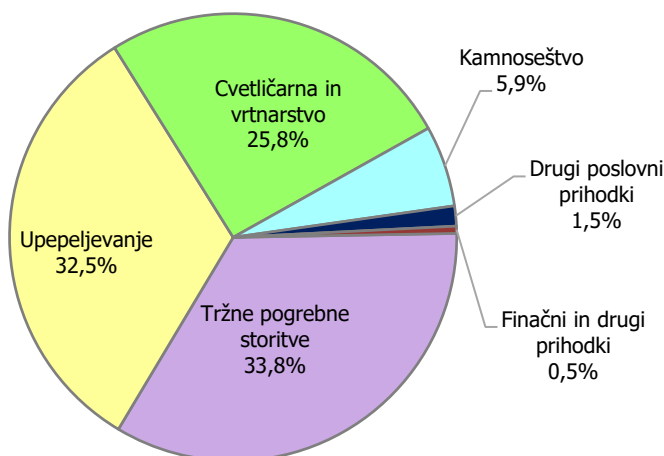
➤ Pregled prihodkov in odhodkov tržnih dejavnosti

	LETO 2023	NAČRT 2023	LETO 2022	Indeks L23/N23	Indeks L23/L22
Prihodki iz poslovanja	8.082.783	7.622.790	7.167.787	106,0	112,8
Odhodki iz poslovanja	5.964.033	5.512.440	5.381.765	108,2	110,8
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	2.118.750	2.110.350	1.786.022	100,4	118,6
Prihodki od financiranja in drugi prihodki	42.357	12.120	12.233	349,5	346,3
Odhodki od financiranja in drugi odhodki	42.017	11.980	15.234	350,7	275,8
Poslovni izid pred davkom iz dobička	2.119.090	2.110.490	1.783.021	100,4	118,8
Davek iz dobička	16.278	1.240	21.122	-	77,1
Čisti poslovni izid	2.102.812	2.109.250	1.761.899	99,7	119,3

v EUR

Z izvajanjem tržnih dejavnosti je družba v letu 2023 dosegla 8.125.140 EUR prihodkov, 6.022.328 EUR odhodkov z DDPO in 2.102.812 EUR čistega dobička. V letu 2023 je bil delež prihodkov tržnih dejavnosti v prihodkih družbe 66,3 %. Poslovni prihodki so bili za 6 % večji, kot je bilo načrtovano in za 12,8 % večji kot v preteklem letu.

Struktura prihodkov tržne dejavnosti v letu 2023

Poslovni odhodki tržnih dejavnosti so bili v letu 2023 za 8,2 % večji, kot je bilo načrtovano. Največji delež odhodkov so bili s 31,5 % stroški storitev, delež stroškov dela je bil 30,7 %, delež nabavne vrednosti prodanega blaga je bil 20,2 %, materiala pa 11,6 %.

2.6 Poročilo o naložbeni dejavnosti

	NAČRT 2023		LETO 2023		Indeks 23/N23
	Vrednost v EUR	Struktura v %	Vrednost v EUR	Struktura v %	
Obnove in nadomestitve	1.520.000	69,5	1.753.933	90,8	115,4
Razvojne naloge	668.000	30,5	178.316	9,2	26,7
Skupaj	2.188.000	100,0	1.932.249	100,0	88,3

Investicijski načrt je v sklopu Poslovnega načrta za leto 2023 sprejel Mestni svet MOL. Z načrtom za leto 2023 je bilo predvideno za 2.188.000 EUR investicij v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva.

V letu 2023 je bila skupna vrednost realiziranih investicij 1.932.249 EUR, to je 11,7 % manj kot je bilo načrtovano. Vrednost izvedenih investicij, načrtovanih s poslovnim načrtom za leto 2023, je bila 1.795.480 EUR, vrednost drugih investicij pa 136.769 EUR. Družba je končala obnovo pokopaliških zidov v vrednosti 103.659 EUR in generalno obnovila peč za upepeljevanje III. v vrednosti 171.796 EUR.

V neopredmetena sredstva je družba investirala 39.099 EUR (2 %), v zgradbe 1.366.381 EUR (70,7 %) in 526.769 EUR (27,3 %) v proizvodilne naprave in drugo opremo. Konec leta 2023 je bila vrednost osnovnih sredstev v gradnji 1.235.749 EUR, od tega nepremičnine (rekonstrukcija desnega propileja, Gaj spomina, preureditev poslovno upravnega objekta in razširitev objekta na Tomačevski) v vrednosti 1.231.660 EUR. V pridobivanju je ostala tudi programska oprema (infozone) v vrednosti 4.089 EUR.

Družba je investicije financirala z lastnimi finančnimi sredstvi.

2.6.1 Obnove in nadomestitve

Z načrtom za leto 2023 je družba predvidela za 1.520.000 EUR investicij v obnovo in nadomestitve OS, realiziranih je bilo za 1.753.933 EUR obnov in nadomestitev. Načrtovana obnova desnega objekta propilej ni bila dokončno realizirana, vendar je vrednost obnove presežena za 109.418 EUR. Vrednost v letu 2023 izvedenih del pri obnovi pokopaliških zidov je bila 103.659 EUR, kar je 25.659 EUR več, kot je bilo načrtovano.

V letu 2023 so bile poleg pokopališkega zidu in obnove propileja realizirane naslednje večje investicije v obnovo oziroma nadomestitev OS: generalni remont peči za upepelitve, nabava pogrebne vozila in traktorja ter vozila Piaggio.

2.6.2 Realizacija načrta razvojnih nalog

Z načrtom za leto 2023 je družba predvidela za 668.000 EUR investicij v razvoj. Vrednost realiziranih investicij v razvoj je znašala 178.316 EUR, to je 9,2 % načrtovane vrednosti. Družba ni realizirala razširitve objekta upepeljevalnice in hladilnih prostorov na Tomačevski cesti in računalniške programske opreme. Ureditev gaja spomina IV in ureditev poti na oddelku C je bila višja od predvidene. V letu 2023 je družba investirala v razširitev računalniške strojne opreme.

2.7 Raziskave in razvoj

Pri razvoju se ves čas osredotočamo na uvajanje novih, okolju in uporabnikom prijaznih tehnologij. Razvojne naloge družbe smo, zaradi narave dela družbe, vezali predvsem na cilje, ki ob upoštevanju zahtev po varovanju okolja vodijo v povečanje učinkovitosti poslovanja, v zadovoljstvo naših deležnikov in v povečanje kakovosti storitev.

Poslovanje družbe je tudi v letu 2023 temeljilo na uveljavljanju mednarodnih standardov kakovosti. Družba je že leta 2000 pridobila certifikat za kakovost ISO 9002:1994 in ga kasneje nadgradila s sedanjim certifikatom ISO 9001:2015. V letu 2006 je družba pridobila certifikat za ravnanje z okoljem in ga kasneje nadgradila s sedanjim certifikatom ISO 14001:2015. V letu 2007 je družba pridobila certifikat za varnost in zdravje pri delu OHSAS 18001:1999 in ga kasneje nadgradila s sedanjim certifikatom ISO 45001:2018. V letu 2015 je družba pridobila še certifikat za informacijsko varnost ISO/IEC 27001:2013. V letu 2023 je družba uspešno prestala presojo vseh štirih certifikatov.

Ker v Sloveniji v panogi ni primerljivih podjetij in so ŽALE po merilih ZGD-1 kot subjekt javnega interesa edina velika družba za izvajanje pogrebne dejavnosti kot glavne dejavnosti, je pomemben dejavnik pri razvoju tudi delovanje v Združenju pomembnih evropskih pokopališč ASCE. Namen združenja ASCE so sicer promocijske akcije za ozaveščanje pomena kulturne, zgodovinske in arhitekturne dediščine pokopališč, vendar poleg tega združenje daje velik poudarek širitvi uporabe novih tehnologij v menedžmentu pokopališč ter spodbujanju univerz k njihovemu raziskovanju. V letu 2023 smo v okviru Dnevov dediščine evropskih pokopališč ponovno izvedli brezplačna vodenja po pokopališču Žale. Pomembno je tudi članstvo v Zbornici komunalnega gospodarstva in Gospodarski zbornici Slovenije.

Raziskave tržišča smo izvajali v sodelovanju z zunanjo organizacijo. V okviru javnomnenjske raziskave (panel) s postavljanjem ustreznih vprašanj smo poskušali pridobiti pomembne podatke za nadaljnji razvoj tako na področju gospodarske javne službe kot tudi na področju tržne dejavnosti in zadovoljstva strank. Skladno s povpraševanjem na trgu redno razvijamo tudi ponudbo tržne dejavnosti. Poleg najsodobnejše ponudbe pogrebne in pokopališke opreme ter storitev smo v letu 2023 našim strankam nudili tudi alternativne vrste sveč, darilni bon ob pogrebu Beli plamen in produkt Brezčasen spomin. Omogočili smo tudi, da je naš iskalnik grobov na voljo tudi v mobilnih trgovinah (App Store, AppGallery, Google Play). Na voljo je bila tudi možnost elektronskega prižiga sveč, katerih je bilo v letu 2023 prižganih preko 109.000, in posvetil. Udeležili smo se tudi čistilnih akcij, ki jih organizira MOL ter praznika športa, ki je v letu 2023 potekla prvič.

V letu 2023 smo v skladu s kulturno-varstvenimi smernicami ZVKDS pričeli z obnovo desnega objekta propilej na Plečnikovih Žalah. Zaradi slabega stanja pokopališkega zidu v Stožicah smo statično sanirali del vzhodnega dela pokopališkega zidu. Na pokopališču Žale smo izdelali nove napisne ploščice za raztros pepela v Gaju spomina II, zalivu IV in v Gaju spomina IV, spominska oaza II. Sodelovali smo pri širitvi pokopališča Žale 3. etapo 2. faze – območje faze gradnje I, torej vzhodnega dela novega dela pokopališča Žale, ki je pri širitvi leta 2011 ostal nedokončan. Prav tako pri pripravi na širitev južnega dela novega dela pokopališča Žale in pokopališča Šentvid.

2.8 Javna naročila

V letu 2023 je družba postopke oddaje javnih naročil za potrebe rednega izvajanja dejavnosti ter izvajanja načrtovanih investicijskih projektov vodila po veljavnih določbah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3) in v skladu s svojimi notranjimi akti. Skladno z Navodilom za oddajo javnih naročil male vrednosti je bilo izvedenih 301 postopkov, od tega vsi evidenčni oziroma enostavni postopki. Postopkov oddaje naročil male vrednosti ni bilo.

Vrsta naročila	Skupaj število izvedenih naročil	Evidenčni (enostavni) postopek	Postopek oddaje naročila male vrednosti
Blago	103	103	0
Storitve	188	188	0
Gradbena dela	10	10	0
Skupaj	301	301	0

Postopke oddaje javnih naročil, ki so skupni za več javnih podjetij v MOL oziroma postopke oddaje javnih naročil, katerih vrednosti brez DDV presegajo 40.000 EUR za blago in storitve ter 80.000 EUR za gradnje, izvaja Javni holding Ljubljana (v nadaljevanju JHL). S 1. 4. 2018 je JHL začel z izvajanjem elektronskega javnega naročanja, kar pomeni začetek prejemanja elektronskih ponudb in vodenja postopkov z uporabo portala e-JN.

Na podlagi pooblastila je JHL v letu 2023 izvedel oziroma začel z izvajanjem 17 postopkov, in sicer:

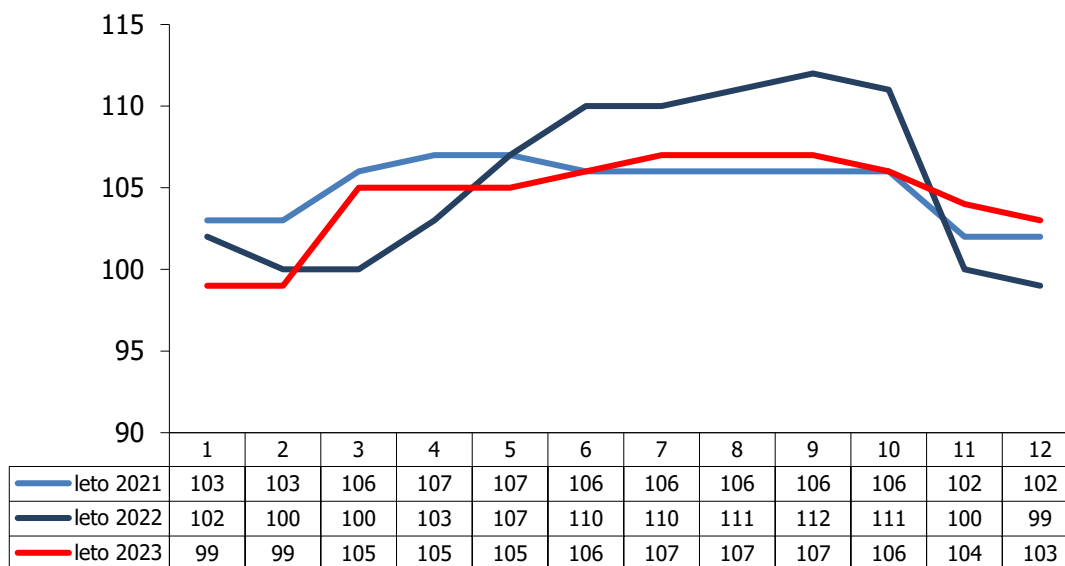
- JR01 - Generalni remont na upepeljevalni peči št. 3 in obnova dimnovodnega kanala pod pečjo št. 3
- JR02 - Novogradnja – prizidava upepeljevalnice s spremljajočimi prostori
- JR03 - Nakup tovornega vozila furgon
- JR04 - Osnovno in dodatno vzdrževanje programske rešitve Poslovna inteligenca-BI
- JR05 - Objava osmrtnic
- JR06 - Zasebno varovanje
- JR07 - Šamotne evidenčne ploščice
- JR08 - Osnovno in dodatno vzdrževanje elektronskega dokumentnega sistema EDS
- JR09 - Novogradnja - prizidava upepeljevalnice s spremljajočimi prostori
- JR10 - Nakup energijsko učinkovitih osebnih računalnikov in monitorjev
- JR11 - Gostovanje informacijsko komunikacijske opreme v podatkovnem centru T-2
- JR12 - Nakup dveh traktorjev in delovnega vozila
- JR13 - Nadgradnja omrežne infrastrukture
- JR14 - Storitve fotografiranja na žalnih slovesnostih
- JR15 - Kontrolni mrliški pregledi pred upepelitvijo
- JR16 - Vzdrževanje in nadzor aktivne mrežne opreme
- JR17 - Gostovanje informacijsko komunikacijske opreme v podatkovnem centru Telekom Slovenija

2.9 Upravljanje s kadri

Družba se zaveda, da je za zagotavljanje nemotenega opravljanja dejavnosti potrebno imeti prave ljudi na pravih mestih in ti ljudje morajo biti za delo zavzeti. K temu družba stremi in se trudi zagotavljati tudi zadostno število zaposlenih za opravljanje svoje dejavnosti in izvajanje poslanstva, kajti le zadostno število zaposlenih omogoča nemoten proces. Skrbeti je potrebno, da je omogočen prenos znanj in izkušen iz generacij, ki odhajajo, na generacijo, ki ostaja.

Gibanje števila zaposlenih v zadnjih treh letih je prikazano v spodnji tabeli.

Število zaposlenih po mesecih

Na dan 31. 12. 2023 so bili v družbi zaposleni 103 sodelavci, kar je za dva manj kot je bilo predvideno v Poslovnem načrtu za leto 2023. Razlika je nastala, ker v letu 2023 nismo uspeli zaposliti dveh sodelavcev na delovno mesto pogrebno pokopališki delavec.

V načrtu za leto 2023 je bilo predvidenih enajst upokojitev, realiziranih je bilo sedem. Nekateri zaposleni, kljub izpolnjevanju pogojev, z upokojitvijo odlašajo.

➤ Struktura zaposlenih po izobrazbi

Raven izobrazbe	Število zaposlenih na dan 31.12.2023	Delež v %	Število zaposlenih na dan 31.12.2022	Delež v %	Indeks 23/22
I.	2	1,9	2	2,0	100,0
II.	14	13,6	10	10,1	140,0
III.	6	5,8	6	6,0	100,0
IV.	36	34,9	37	37,4	97,3
V.	29	28,2	29	29,3	100,0
VI.	8	7,8	8	8,1	100,0
VII.	7	6,8	6	6,1	116,7
VIII.	1	1,0	1	1,0	100,0
SKUPAJ	103	100,0	99	100,0	104,0

Na dan 31. 12. 2023 so bili zaposleni 103 sodelavci, od teh 75 moških (72,8 %) in 28 žensk (27,2 %). Povprečna starost zaposlenih znaša 47 let. Povprečna skupna delovna doba znaša 25 let, povprečna delovna doba v podjetju pa 13 let.

Večina zaposlenih, 34,9 % ima IV. stopnjo izobrazbe, kar je glede na dejavnost podjetja povsem običajno.

➤ **Invalidi**

Na dan 31. 12. 2023 so bili v družbi zaposleni 3 delovni invalidi (2,9 %) in nadaljevalo se je z uveljavljanjem nagrade za preseganje kvote invalidov. V kvoti sta bila 2 invalida, deset mesecev leta 2023 smo prejeli nagrado za 2 invalida, za zadnja dva meseca pa za enega, saj se je upokojila delavka s statusom invalida.

Zaradi zaposlovanja invalidov nad kvoto, določeno s predpisi, je družba v letu 2023 obračunala 5.295 EUR nagrade za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov. Skladno z ZZRZI so bili prispevki za PIZ za invalide nad kvoto obračunani, a ne plačani v znesku 9.587 EUR. Prejete vzpodbude za zaposlovanje invalidov 14.882 EUR, so bile porabljene za zakonsko določene namene, to je pokrivanje plač invalidov.

Pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb za leto 2023 je bila uveljavljena olajšava za zaposlovanje invalidov v znesku 58.704 EUR.

➤ **Varnost in zdravje zaposlenih**

V letu 2023 je bilo opravljenih 48 zdravniških pregledov. V družbi skrbimo za nabavo kvalitetnih zaščitnih sredstev, ki jih zaposleni potrebujejo za varno in nemoteno opravljanje svojega dela. Komunalnih iger, ki so potekale v Kopru se je udeležilo kar 60 zaposlenih.

Strokovne ekskurzije, ki je v letu 2023 potekala na Hrvaškem, se je udeležilo 51 zaposlenih.

➤ **Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih**

V letu 2023 smo izvedli kar 28 različnih usposabljanj in zabeležili 173 udeležb. Teh usposabljanj se je udeležilo 67 zaposlenih. Izpostavimo lahko izvedbo usposabljanja na temo Obvladovanja stresa, ki je bila med zaposlenimi zelo dobro sprejeta in ocenjena z odlično oceno. Poleg tega omenimo še usposabljanje na temo Asertivne komunikacije, Kibernetske varnosti, ki je zelo aktualna tematika in Urbanega vrtnarjenja. Zaposleni so se udeležili tudi usposabljanj, ki jim omogočajo večjo usposobljenost in varnost pri delu.

Družba se ponaša s certifikatom Družini prijazno podjetje, ki zaposlenim nudi 13 ukrepov za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

2.10 Varstvo okolja

Pri izvajanju dejavnosti smo v družbi upoštevali okoljevarstveno politiko in okoljske cilje, ki sledijo vse ostrejši zakonodaji in drugim ukrepom varovanja okolja. Z obvladovanjem vplivov svojih dejavnosti na okolje smo si v družbi prizadevali doseči in izkazovati ustrezen odnos do okolja. Stalne naloge na tem področju so predvsem spremljanje emisij iz delujočih naprav, uporaba naravnih materialov in ekološki pristop pri ravnanju z odpadki.

V družbi delujemo skladno z veljavnim certifikatom za ravnanje z okoljem ISO 14001 : 2015 in smo tudi v letu 2023 izvajali aktivnosti, ki so potrebne za varstvo okolja.

Pri delu nismo uporabljali herbicidov in smo plevel odstranjevali mehansko, čeprav je takšen način dela izrazito dražji in s kratkotrajnejšimi učinki. Pri upepeljevanju smo uporabljali naravne, okolju prijazne materiale. V domovih upokoencev smo spodbujali uporabo oblačil iz naravnih vlaken (talar) za pokojnike, tako da je pri upepelitvi čim manjša ekološka obremenjenost ozračja. Tudi pogrebno opremo smo nabavljali pri proizvajalcih, ki ravnaajo okolju prijazno. Pooblaščen zunanja institucija je tudi v letu 2023 izvajala meritve dimnih izpustov – monitoring, ki omogoča ukrepanje ob morebitni škodljivi spremembi.

Dejavnosti družbe smo izvajali na okolju prijazen način, tako da smo v celoti upoštevali in izvajali določila Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja in Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane, ki določata omejitve v zvezi s pokopavanjem, uporabo fitofarmacevtskih sredstev in gnojenjem. Z vidika varstva okolja in zmanjševanja stroškov je pomemben zbirni prostor za ločevanje, ločeno zbiranje in začasno shranjevanje odpadkov, ki se nahaja v sklopu poslovnega objekta na Tomačevski cesti. Tudi v letu 2023 smo na vseh pokopališčih, ki so v našem upravljanju, ločeno zbirali različne vrste odpadkov: odpadne nagrobne sveče, biološko razgradljive odpadke, zemljo, kamenje in kamnoseške odpadke ter na vseh pokopališčih tudi preostanek odpadkov ter plastiko in embalažo. Ločeno smo zbirali še odpadne tiskarske tonerje, odpadna sintetična olja, papir in karton, steklo, železo, odpadke iz zdravstva, baterije in akumulatorje ter zavrženo električno in elektronsko opremo.

Postopke javnega naročanja za nabavo novih osnovnih sredstev smo pripravljali na podlagi Uredbe o zelenem javnem naročilu, poleg tega pa smo ves čas skrbeli za nabavo in uvajanje novih tehnologij, ki so okolju prijazne (npr. vozila na plin, električna vozila). V družbi smo si prizadevali za pospeševanje zelenih delovnih mest.

Okolje pomembno vpliva na kakovost življenja, zato so pričakovanja ter želje vseh interesnih skupin čedalje bolj usmerjene v kvaliteto storitev, povezanih z ekološko sprejemljivostjo izvedbe, kar so bile v letu 2023 tudi naše smernice pri izvajanju dejavnosti.

2.11 Družbena odgovornost

Družba ŽALE v lokalnem okolju pa tudi širše v Sloveniji, deluje kot družbeno odgovorno podjetje in zanesljiv ter okolju prijazen subjekt.

Ob nedeljah in praznikih, od aprila do vključno oktobra 2023, smo obiskovalcem pokopališča Žale nudili brezplačni prevoz z električnim vozilom Kavalir. Prav tako smo brezplačne prevoze s tremi električnimi vozili po pokopališču Žale obiskovalcem ponudili v času pred 1. novembrom.

Ob 1. novembru smo na pokopališču Žale že devetnajstič zapored organizirali dobrodelno prodajo sveč. Izkupiček od prodanih sveč smo podarili zavodu Mladi zmaji.

V letu 2023 smo že dvanajsto leto delovali v skladu s prejetimi ukrepi polnega certifikata »Družini prijazno podjetje«, ki zaposlenim omogočajo lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Zato nam je bila podeljena zahvala inštituta Ekvilib.

Poleg rednih izobraževanj z delovnega področja smo organizirali tudi izobraževanja s področja varnosti in zdravja pri delu in izvajali zdravniške preglede.

Tudi v letu 2023 smo sodelovali pri protokolarnih in drugih pomembnih dogodkih, ki so se odvijali na pokopališčih v našem upravljanju.

Sodelovali smo pri aktivnostih Zbornice komunalnega gospodarstva, kot tudi pri aktivnostih mednarodnega Združenja pomembnih evropskih pokopališč. Ob Dnevih dediščine evropskih pokopališč smo organizirali brezplačna vodenja po pokopališču Žale, s čimer smo nadaljevali s promocijo pomena centralnega pokopališča Žale.

Ob mednarodnem dnevu otrok, ki so umrli med nosečnostjo ali kmalu po rojstvu, smo Društvu Solzice nudili organizacijsko pomoč pri dogodku, namenjenemu staršem umrlih otrok.

V mesecu decembru smo, skladno s pozitivno prakso, kupili novoletna darila za otroke zaposlenih.

Skladno s smernicami ZVKDS smo nadaljevali z obnovo mrliških vežic na Plečnikovih Žalah. Aktivno smo se vključevali v promoviranje kulturnega pomena naših pokopališč, še posebej pokopališča Žale. Ogled pokopališča omogočamo tudi na način, da ga posamezniki spoznavaajo sami, s pomočjo pametnih telefonov in naših spletnih aplikacij. Pomoč pri iskanju grobov in druge informacije preko celega leta ves čas omogočata spletna in mobilna različica iskalnika grobov ter tudi dva infomata, ki sta postavljena na pokopališču Žale pri obeh Plečnikovih cvetličarnah. Naročanje pogrebov smo tudi v letu 2023 organizirali na naročnikom prijazen sistem telefonskega naročanja na uro, ki je odpravil daljše čakanje v čakalnici. Ureditev vseh potrebnih formalnosti v zvezi s pogrebi smo nudili po sistemu »vse na enem mestu«, ki uporabnikom prihrani nepotrebne poti in čas.

Družba ŽALE je v letu 2023 prejela plaketo Mestne občine Ljubljana na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. ker s svojim delom, požrtvovalnostjo, znanjem in nesebičnostjo pomaga meščankam in meščanom ob naravnih in drugih nesrečah ter aktivno sodeluje pri pripravi različnih načrtov zaščite in reševanj.

Z vsemi navedenimi dejavnostmi smo si prizadevali, da je družba različnim deležnikom (uporabnikom storitev, zaposlenim, lokalni skupnosti) prijazno podjetje ter da pri tem dosega visoko stopnjo njihovega zadovoljstva. Rezultati raziskave, ki kontinuirano poteka v okviru JHL o odnosu Ljubljančanov do javnih podjetij kaže, da ima družba visok ugled, kar je tudi rezultat družbeno odgovornega delovanja podjetja.

2.12 Razvojne usmeritve

S stalnimi vlaganji v človeški kapital smo vplivali na kontinuirano uvajanje novosti v poslovanje in s tem zagotavljali trajni razvoj družbe. Strategija razvoja družbe in njeni strateški cilji temeljijo na poslanstvu in viziji družbe. Opredeljeni strateški cilji so deloma povezani s cilji urbanističnega razvoja na območju MOL, deloma pa so usmerjeni v notranje poslovanje in doseganje pričakovane učinkovitosti.

Prizadevali smo si, da bi se pokopališča na območju mesta Ljubljana še naprej razvijala kot del zelenega obroča mesta in se vzdrževala skladno s sprejetimi standardi. Vsa pokopališča so v največji možni meri opremljena po enotnih standardih. Zaradi prostorskih in ekoloških razlogov smo s cenovno politiko in drugimi ukrepi spodbujali pokope z žaro, tako, da je delež žarnih pokopov, tudi v 2023, znašal okoli 90 %. Pri izvajanju pogrebne dejavnosti smo zagotavljali dosledno spoštovanje pietete do pokojnikov in naročnikom nudili vse potrebne storitve po cenah, ki še omogočajo razvoj dejavnosti.

Pri opravljanju tržnih dejavnosti je ključna visoka kakovost storitev in izdelkov. Stalno širimo ponudbo pogrebnih in pokopaliških storitev, cvetličarn, vrtnarstva in kamnoseštva in si prizadevamo za ohranitev zaupanja obstoječih strank in za pridobitev novih, tudi takšnih, ki želijo nekaj več. Imamo tudi spletno trgovino Plečnikove cvetličarne, ki je strankam na voljo 24 ur na dan vse dni v letu. Z najširšo ponudbo nagrobnih spomenikov, tudi takšnih narejenih po načrtih Društva oblikovalcev Slovenije in Društva likovnih oblikovalcev Ljubljana, zadovoljujemo najzahtevnejše kupce in obenem vračamo umetnost in estetiko na pokopališča. Upepeljevalnica ŽALE je največja v tem delu Evrope.

Tudi v letu 2023 smo si prizadevali za ohranjanje kulturnega spomenika Plečnikove Žale in smo v ta namen nadaljevali z obnovo Plečnikovih objektov. Stalno si prizadevamo tudi za ohranjanje ostale kulturne dediščine na naših pokopališčih.

S spremembo Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja, za katero smo si vrsto let prizadevali, sprejeta pa je bila leta 2021, so nastali pogoji za širitev naše stavbe, na naslovu Tomačevska 2, ki je bila zgrajena leta 1978. Ker so določeni prostori z leti postali premajhni, jih je potrebno razširiti. S širitvijo objekta bomo dobili nove prostore skladišča in upepeljevalnice, na prostoru obstoječega skladišča uredili dodatno hladilnico, poslovilno dvorano vrnili v prvotno namembnost in po obnovi pridobili dodatne mrliške vežice. Aktivnosti v zvezi s tem so se v letu 2023 pospešeno izvajale, na javnem razpisu je bil izbran izvajalec del, ki se bodo začela v letu 2024.

S sprejemom Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja so nastali tudi pogoji, ki omejujejo izrabo prostora na pokopališču Žale. Širitev za klasično pokopavanje je tako možna samo na novem delu pokopališča. Zaradi tega smo sodelovali tako pri aktivnostih za širitev pokopališča in dokončanje glavnega vhoda ob Tomačevski cesti, ki se je začela v letu 2023 in bo končana v letu 2024, ter pri novi širitvi klasičnega dela pokopališča Žale, v smeri proti mestu (na jug), ki se bo začela v letu 2024.

Zaradi zagotavljanja zanesljivosti delovanja upepeljevalnice smo izvedli več aktivnosti, ki v primeru nedostopnosti zemeljskega plina omogočajo hiter prehod na utekočinjen naftni plin.

V naslednjih letih bomo sodelovali tudi pri širitvi pokopališč Šentvid, Štepanja vas, Šmartno pod Šmarno goro in Stožice.

Nadaljevali bomo z ločenim zbiranjem odpadkov in nadzorom nad izpusti plinov iz upepeljevalnice. Nadaljevali bomo tudi z uvajanjem sodobnih tehnologij na vseh področjih dela in pri komuniciranju s strankami.

Naša vizija je biti največji slovenski ponudnik pogrebnih in pokopaliških storitev ter upepelitev pokojnikov ter dosegati zadovoljstvo naročnikov in uporabnikov njenih storitev, zaposlenih, lastnika in javnosti.

2.13 Pomembni poslovni dogodki po koncu poslovnega leta

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je v imenu Mestne občine Ljubljana na 10. seji 18. 12. 2023 sprejel Spremembo Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. Na podlagi navedenega sklepa je bilo 10. 1. 2024 izdano notarsko potrdilo opr. št. SV 45/24, ki vključuje prečiščeno besedilo akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o. V Aktu o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ŽALE Javno podjetje, d.o.o se je spremenil 13. člen, ki določa, da nadzorni svet sestavlja šest članov, pri čemer štiri člane imenuje in razrešuje družbenik, dva člana sta predstavnika delavcev, za imenovanje katerih se uporablja določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju družb

Na ustanovni seji nadzornega sveta 7. 2. 2024 je bil konstituiran nov nadzorni svet družbe ŽALE v naslednji sestavi: dr. Marta Bon, predsednica, Dunja Piškur Kosmač, namestnica predsednice, Enes Beganović, član in Mojca Hucman, članica. Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na 12. seji dne 25. 3. 2024 sprejel sklep o imenovanju dveh članic nadzornega sveta družbe ŽALE. Imenovani sta bili dr. Dunja Labović Begović in Polona Novak, in sicer za štiriletni mandat, ki je začel teči s 26. 3. 2024.

Mestni svet MOL je na 11. seji dne 5. 2. 2023 sprejel Poslovni načrt družbe ŽALE za leto 2024.

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

3.1 Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte revizije d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

lastnikom družbe ŽALE, d.o.o.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe ŽALE, d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2023, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2023 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2023.

Inne Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: organizacija Deloitte). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga dragi ne merijo nalogati odgovornosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb ne odgovarjajo nikoli za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarjajo za dejanja in opustitve drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/global.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za širši od petih najvišjih svetovnih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in preko globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih organizacija Deloitte) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 332.000 Deloitteovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejajo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizije d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija vodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev, ki jih zagotavlja več kot 160 določil in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizije d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647395 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2024. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

ŽALE

Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Pripoznavanje prihodkov od prodaje v računovodskih izkazih

Ključna revizijska zadeva	Kako smo zadevo obravnavali pri reviziji
Družba je v letu, končanem 31. decembra 2023, v izkazu poslovnega izida pripoznala čiste prihodke od prodaje v višini 11.791.358 EUR. Kot je pojasnjeno v poglavju 3.3.1. Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah, v točki k), se prihodki od prodaje pripoznajo skladno s SRS 15, ko pride do prenosa obvladovanja sredstva na kupca. Prihodki od prodaje so eden od pomembnih pokazateljev uspešnosti poslovanja družbe. Zaradi pomembnosti postavke v računovodskih izkazih, ter tveganja v zvezi z ustreznostjo evidentiranja prihodkov, smo to področje opredelili kot ključno revizijsko zadevo.	V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost računovodskih usmeritev družbe v zvezi s pripoznanjem prihodkov od prodaje in njihovo skladnost s SRS ter izvedli naslednje revizijske postopke: • preverili smo zasnovo in implementacijo notranjih kontrol v zvezi s pripoznanjem prihodkov od prodaje z vidika ustreznosti njihovega evidentiranja; • preverili smo učinkovitost delovanja identificiranih notranjih kontrol, za katere smo ocenili, da so z vidika revizije pomembne; • na podlagi izbranega vzorca smo detajlno preverili ustreznost evidentiranja pripoznanih prihodkov. Pregledali smo tudi informacije v računovodskih izkazih, da bi ocenili, ali so razkritja v zvezi s prihodki od prodaje ustrezna.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkrije zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo posloводство.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.

- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljanje, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji računovodskih izkazov revidiranega obdobja najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Poročilo o zahtevah Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta (Uredba EU št. 537/2014)

Potrdilo revizijski komisiji

Potrjujemo, da je naše revizorjevo mnenje o računovodskih izkazih, vključeno v to poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Prepovedane storitve

Potrjujemo, da za družbo nismo izvajali storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druge storitve revizijske družbe

Revizijska družba za revidirano družbo poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščen revizor

Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na seji nadzornega sveta dne 18.2.2022, predsednica nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisala dne 11.3.2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje 3 let. Obvezne revizije računovodskih izkazov družbe opravljamo že nepretrgoma od dne 7.6.2017.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovorna Tina Kolenc Praznik.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščen revizorka
Ljubljana, 24. april 2024

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

3.2 Računovodski izkazi

3.2.1 Bilanca stanja

v EUR

	Pojasnila	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
SREDSTVA		19.758.179	19.378.331	102,0
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		16.625.909	15.772.782	105,4
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	3.3.2.1	229.684	236.874	97,0
1. Dolgoročne premoženjske pravice		229.205	236.555	96,9
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		479	319	150,2
II. Opredmetena osnovna sredstva	3.3.2.2	16.396.225	15.535.908	105,5
1. Zemljišča in zgradbe		13.619.939	13.948.364	97,6
a) Zemljišča		179.497	179.497	100,0
b) Zgradbe		13.440.442	13.768.867	97,6
2. Proizvajalne naprave in stroji		1.230.936	1.117.201	110,2
3. Druge naprave in oprema		313.690	293.149	107,0
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		1.231.660	177.194	695,1
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		1.231.660	177.194	695,1
III. Naložbene nepremičnine		0	0	-
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		3.106.234	3.580.894	86,7
II. Zaloge	3.3.2.3	228.367	164.072	139,2
1. Material		11.376	6.457	176,2
3. Proizvodi in trgovsko blago		216.991	157.615	137,7
III. Kratkoročne finančne naložbe	3.3.2.4	1.300.000	300.000	433,3
2. Kratkoročna posojila		1.300.000	300.000	433,3
b) Kratkoročna posojila drugim		1.300.000	300.000	433,3
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	3.3.2.5	609.172	655.792	92,9
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		477.049	470.682	101,4
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		132.123	185.110	71,4
V. Denarna sredstva	3.3.2.6	968.695	2.461.030	39,4
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.3.2.7	26.036	24.655	105,6

	Pojasnila	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		19.758.179	19.378.331	102,0
A. KAPITAL	3.3.2.8	17.012.790	16.971.082	100,2
I. Vpoklicani kapital		5.698.216	5.698.216	100,0
1. Osnovni kapital		5.698.216	5.698.216	100,0
II. Kapitalske rezerve		6.488.077	6.488.077	100,0
III. Rezerve iz dobička		3.557.919	3.557.919	100,0
1. Zakonske rezerve		1.132.483	1.132.483	100,0
5. Druge rezerve iz dobička		2.425.436	2.425.436	100,0
IV. Presežek iz prevrednotenja		0	0	-
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti		-139.764	-78.357	178,4
VI. Preneseni čisti poslovni izid		1.295.671	1.238.809	104,6
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta		112.671	66.418	169,6
				-
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.3.2.9	987.807	955.466	103,4
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		517.693	449.965	115,1
2. Druge rezervacije		0	33.000	0,0
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		470.114	472.501	99,5
				-
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		0	10.661	0,0
I. Dolgoročne finančne obveznosti		0	10.661	0,0
				-
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		1.602.992	1.263.940	126,8
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		0	0	-
II. Kratkoročne finančne obveznosti		10.661	13.810	77,2
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		10.661	13.810	77,2
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	3.3.2.10	1.592.331	1.250.130	127,4
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		1.095.041	773.120	141,6
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		119.835	109.829	109,1
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		377.455	367.181	102,8
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.3.2.11	154.590	177.182	87,2

Računovodske izkaze je treba brati skupaj s pojasnili računovodskih izkazov.

3.2.2 Izkaz poslovnega izida

v EUR

	Pojasnila	LETO 2023	LETO 2022	Indeks 23/22
1. Čisti prihodki od prodaje	3.3.3.1	11.791.358	10.903.071	108,1
b) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem gospodarske javne službe		3.805.148	3.783.985	100,6
č) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem druge dejavnosti		7.971.575	7.104.056	112,2
d) Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		14.635	15.030	97,4
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	3.3.3.2	360.564	259.490	139,0
4.1. Prihodki iz naslova državne/občinske podpore		252.555	125.656	201,0
a) Prihodki iz naslova dotacij za pridobitev osnovnih sredstev od občine		13.808	12.461	110,8
b) Drugi prihodki iz naslova državne podpore		238.747	113.195	210,9
4.2. Drugi poslovni prihodki (s prevrednot. poslov. prihodki)		108.009	133.834	80,7
5. Stroški blaga, materiala in storitev	3.3.3.3	6.114.496	5.508.520	111,0
a.2) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		2.188.683	1.875.758	116,7
b.2) Stroški storitev		3.925.813	3.632.762	108,1
6. Stroški dela	3.3.3.4	4.723.198	4.311.713	109,5
a) Stroški plač		3.346.438	3.009.136	111,2
b) Stroški socialnih zavarovanj		640.140	584.300	109,6
b.1) Stroški pokojninskih zavarovanj		389.546	359.211	108,4
b.2) Drugi stroški socialnih zavarovanj		250.594	225.089	111,3
c) Drugi stroški dela		736.620	718.277	102,6
7. Odpisi vrednosti	3.3.3.5	1.145.213	1.183.004	96,8
a) Amortizacija		1.078.189	1.045.588	103,1
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		1.093	70.490	1,6
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		65.931	66.926	98,5
8. Drugi poslovni odhodki		26.677	62.935	42,4
b) Drugi poslovni odhodki		26.677	62.935	42,4
10. Finančni prihodki iz danih posojil		56.569	2.179	-
b.2) Finančni prihodki iz posojil, povezani z opravljanjem drugih dejavnosti		56.569	2.179	-
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		22.522	13.163	171,1
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		22.522	13.163	171,1
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		600	260	230,8
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		600	260	230,8
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		16.917	7.515	225,1
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		5	5	100,0
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		16.912	7.510	225,2
15. Drugi prihodki		21.256	14.593	145,7
16. Drugi odhodki		96.188	31.009	310,2
17. Davek iz dobička	3.3.3.6	16.309	21.122	77,2
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	3.3.3.7	112.671	66.418	169,6

Računovodske izkaze je treba brati skupaj s pojasnili računovodskih izkazov.

3.2.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR				
		LETO 2023	LETO 2022	Indeks 23/22
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	112.671	66.418	169,6
23.	Druge sestavine vseobsegajočega donosa	-70.963	79.390	-
24.	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	41.708	145.808	28,6

Računovodske izkaze je treba brati skupaj s pojasnili računovodskih izkazov.

3.2.4 Izkaz denarnih tokov

v EUR

	2023	2022
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Postavke izkaza poslovnega izida	1.188.575	1.262.652
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	12.117.864	11.111.132
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-10.917.881	-9.842.419
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-11.408	-6.061
b) Sprememba čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	-122.828	-243.401
Začetne manj končne poslovne terjatve	-8.050	-248.103
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-161	-157
Začetne manj končne zaloge	-75.852	-81.929
Končni manj začetni poslovni dolgovi	5.588	41.558
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-44.353	45.230
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju	1.065.747	1.019.251
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
a) Prejemki pri investiranju	4.051.964	739.247
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje	51.964	135
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	0	39.112
Prejemki od odtujitve finančnih naložb	4.000.000	700.000
b) Izdatki pri investiranju	-6.568.494	-1.379.353
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-39.099	-45.951
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-1.529.395	-1.333.402
Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-5.000.000	0
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju	-2.516.530	-640.106
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Prejemki pri financiranju	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	0	0
b) Izdatki pri financiranju	-41.552	-15.310
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-600	-260
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	-40.952	-15.050
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju	-41.552	-15.310
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	968.695	2.461.030
x) Denarni izid v obdobju (seštevek denarnih izidov Ac, Bc in Cc)	-1.492.335	363.835
y) Začetno stanje denarnih sredstev	2.461.030	2.097.195

Računovodske izkaze je treba brati skupaj s pojasnili računovodskih izkazov.

3.2.5 Izkaz gibanja kapitala

v EUR

IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA LETO 2023	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička		Rezerve nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-78.357	1.238.809	66.418	16.971.082
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-78.357	1.238.809	66.418	16.971.082
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	-61.408	-9.555	112.671	41.708
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	112.671	112.671
č) Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	0	0	-61.408	-9.555	0	-70.963
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	66.418	-66.418	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	66.418	-66.418	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-139.765	1.295.672	112.671	17.012.790

v EUR

IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA LETO 2022	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička		Rezerve nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-166.032	955.280	291.814	16.825.274
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-166.032	955.280	291.814	16.825.274
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	87.675	-8.285	66.418	145.808
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	66.418	66.418
č) Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	0	0	87.675	-8.285	0	79.390
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	291.814	-291.814	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	291.814	-291.814	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	5.698.216	6.488.077	1.132.483	2.425.436	-78.357	1.238.809	66.418	16.971.082

Računovodske izkaze je treba brati skupaj s pojasnili računovodskih izkazov

3.2.6 Izkaz bilančnega dobička

		v EUR
		31.12.2023
a)	Čisti poslovni izid poslovnega leta	112.671
b)	Preneseni čisti dobiček/prenesena čista izguba (odbitna postavka),	1.295.671
g)	= Bilančni dobiček (a + b + č), ki ga NS razporedi	1.408.342

Bilančni dobiček poslovnega leta 2023 v višini 1.408.342 EUR je sestavljen iz prenesenega čistega dobička v višini 1.295.671 EUR in čistega poslovnega izida leta 2023 v višini 112.671 EUR.

3.2.7 Predlog razdelitve bilančnega dobička

Bilančni dobiček poslovnega leta 2023 v družbi ŽALE v višini 1.408.342,24 EUR ostane nerazporejen.

3.3 Razkritja postavk v računovodskih izkazih

3.3.1 Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah

➤ Temeljne računovodske predpostavke

Družba ŽALE pri pripravi računovodskih izkazov upošteva temeljni računovodski predpostavki, in sicer upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov ter upoštevanje časovne neomejenosti delovanja. Kakovostne značilnosti oblikovanja računovodskih usmeritev, pravil in postopkov, ki se uporabljajo pri sestavljanju računovodskih izkazov in s tem v celotnem računovodstvu so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z ZGD-1 in Slovenskimi računovodskimi standardi 2016 s spremembami, ki na nekaterih področjih ponujajo več rešitev, o njihovi izbiri pa odloča družba sama. Izbrane računovodske rešitve in razkrivanje informacij je usklajeno s sprejetimi Računovodskimi usmeritvami družbe in so povzeta v Pravilniku o računovodstvu družbe ŽALE.

Družba razkriva spremembe računovodskih usmeritev ali računovodskih ocen ter zneske (če zneska ni mogoče izračunati, se to dejstvo razkrije), če sprememba presega 1 % vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev ali 5 % prihodkov poslovnega leta ter vrsto in znesek popravka bistvene napake, ki presega 1 % vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, oziroma 5 % celotnih prihodkov poslovnega leta. Kot merilo se upošteva nižja vrednost.

Pomembne kategorije računovodskih izkazov, ki jih družba ŽALE razkriva v letnih poročilih, so v bilanci stanja tiste, katerih vrednost presega 1 % vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev in postavke, ki pomenijo vsaj 10 % posamezne kategorije sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev. V izkazu poslovnega izida je pomembna kategorija tista, ki presega 5 % prihodkov oziroma odhodkov poslovnega leta in tiste postavke, ki presegajo 10 % posamezne kategorije prihodkov oziroma odhodkov.

➤ Splošne računovodske usmeritve

Izbrana različica bilance stanja je opisana v SRS 20.4. Postavke v bilanci stanja so prikazane po neodpisani vrednosti kot razliki med celotno vrednostjo in popravkom vrednosti. Družba prikazuje izkaz poslovnega izida po različici I (SRS 21.6). Drugi vseobsegajoči donos po SRS 21.8. (različica I) vsebuje tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na velikost lastniškega kapitala. Izbrani izkaz denarnih tokov je v SRS 22.9. opredeljen kot različica II, sestavljen po posredni metodi in v zaporedni stopenjski obliki. Podatki za izkaz denarnega toka izhajajo iz bilance stanja in iz izkaza poslovnega izida ter dodatnih računovodskih podatkov. Oblika izkaza gibanja kapitala je skladna s SRS 23. Izkaz gibanja kapitala je sestavljen v obliki preglednice, v kateri so v stolpcih prikazane posamezne vrste kapitala, v vrsticah pa vrste sprememb kapitala in prilagoditve kapitala za nazaj. Poseben dodatek k izkazu gibanja kapitala je prikaz bilančnega dobička oziroma izgube.

Terjatve in obveznosti, nominirane v tuji valuti, se preračunajo v evre po tečajnici BS – referenčni tečaji ECB, veljavni na dan bilance stanja. Tečajne razlike so vključene v izkaz poslovnega izida kot finančni prihodek ali odhodek.

Poslovno leto družbe ŽALE je enako koledarskemu letu.

Družba za primerjavo tekočih in primerjalnih podatkov uporablja indeks. V kolikor je izračunani indeks višji od 999, ga ne prikaže.

Družba ŽALE nima formalno oblikovanih odsekov. Področni odsek je prepoznaven sestavni del podjetja, ki se ukvarja s posameznim proizvodom oziroma posamezno storitvijo ali s skupino sorodnih proizvodov oziroma storitev; tveganja in donosi, ki se nanašajo nanj, se razlikujejo od tistih v drugih področnih odsekih. Območni odsek je prepoznaven sestavni del podjetja, ki se ukvarja s proizvodi oziroma storitvami v posebnem gospodarskem okolju; tveganja in donosi, ki se nanašajo nanj, se razlikujejo od tistih v drugih območnih odsekih.

➤ **Posamezne računovodske usmeritve**

a) Neopredmetena sredstva, opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine

Neopredmetena sredstva, opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo obresti in stroški izposojanja od posojil za pridobitev teh sredstev. Pomembnejša opredmetena osnovna sredstva, to so zgradbe in proizvodjalna oprema, lahko po oceni odgovorne osebe vključujejo tudi oceno stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve nahajališča.

V nabavno vrednost neopredmetenih sredstev, opredmetenih OS in naložbenih nepremičnin, zgrajenih ali izdelanih v družbi, se vštevajo vsi stroški, ki se nanašajo neposredno na posamezno sredstvo, in tisti splošni stroški gradnje in izdelave, ki se mu lahko pripišejo.

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so posedovane z namenom, da bi prinašale najemnino in/ali povečale vrednost dolgoročne naložbe.

Za merjenje vrednosti neopredmetenih sredstev, opredmetenih OS in naložbenih nepremičnin po njihovem pripoznanju družba uporablja model nabavne vrednosti.

Neopredmetena sredstva s končnimi dobami koristnosti so dolgoročne premoženjske pravice. Za nove vrste neopredmetenih sredstev določijo vrste in čas dobe koristnosti odgovorne osebe v družbi.

Amortizirljiva sredstva se amortizirajo posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in v dobah koristnosti, ki jih določijo odgovorne osebe v družbi glede na tehnične značilnosti in pričakovano dobo koristnosti posameznega sredstva.

Če družba opredmeteno osnovno sredstvo najame, mora služba za računovodstvo na podlagi določb v sklenjeni najemni pogodbi presoditi ali se najeto sredstvo evidentira in izkazuje med opredmetenimi osnovnimi sredstvi kot sredstvo s pravico do uporabe, in obveznost iz najema ali pa gre za najem sredstva, katerega uporaba se evidentira kot odhodek. Kratkoročni najem opredmetenega osnovnega sredstva (do 12 mesecev) ali najem opredmetenega osnovnega sredstva majhnih vrednosti (sredstva katerih vrednost ob najemu ne presega 10.000 EUR), družba ne izkazuje med opredmetenimi osnovnimi sredstvi, temveč vrednost najemnine izkazuje med odhodki, enakomerno razporejenimi v času trajanja najema. Take najeme družba razkriva v pojasnilih k računovodskim izkazom. V primeru, ko dobe trajanja najema ni možno določiti na osnovi pogodbe (najem za nedoločen čas, najem z možnostjo podaljšanja dobe najema ...), se doba najema za računovodsko evidentiranje določi na osnovi ocene predvidenega najema s strani odgovornih oseb za posamezno najeto sredstvo.

Najeto opredmeteno osnovno sredstvo družba evidentira kot sredstvo s pravico do uporabe, in obveznost iz najema takrat, kadar družba ob najemu pridobi vse pomembne gospodarske koristi od uporabe identificiranega sredstva in kadar ima družba pravico usmerjati uporabo identificiranega sredstva.

Nabavna vrednost takega sredstva zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem, začetne neposredne stroške in oceno stroškov, ki bodo nastali najemniku pri demontaži ali odstranitvi sredstva, ki je predmet najema.

Družba izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki na dan najema še niso plačane. Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin je diskontna mera z najemom povezana obrestna mera, če jo je mogoče določiti, v nasprotnem primeru pa predpostavljena obrestna mera za izposojanje, ki jo mora plačati najemnik. Predpostavljeno (najugodnejšo) obrestno mero za izposojanje pridobi s povpraševanjem na več bank oz. upošteva objavljene obrestne mere Banke Slovenije za mesec sklenitve pogodbe. V kolikor Banka Slovenije obrestnih mer za mesec sklenitve pogodbe še ni objavila, se upoštevajo zadnje obrestne mere.

Ob ponavljajočih sklenjenih kratkoročnih najemih ali najemih z možnostjo podaljšanja za isto opredmeteno osnovno sredstvo, se le-to evidentira kot sredstvo s pravico do uporabe, in obveznost iz najema, kadar ne gre za najem sredstev majhnih vrednosti. Družba ločeno izkazuje vsa najeta opredmetena osnovna sredstva, ki jih izkazuje kot sredstva s pravico do uporabe in obveznosti iz najema. V pojasnilih k računovodskim izkazom družba za ta sredstva razkrije tudi stroške amortizacije po vrstah sredstva, stroške obresti iz najema, ter prihodke iz podnajema sredstev.

Najem osnovnih sredstev gospodarske infrastrukture za opravljanje dejavnosti gospodarske javne službe, se ne pripoznava kot sredstvo s pravico do uporabe in obveznosti iz najema, ampak kot najemnine povezane s temi najemi.

Prvotno ocenjene dobe koristnosti se lahko spremenijo pri obstoječih sredstvih, kadar se z investicijskim vlaganjem doseže sprememba dobe koristnosti posameznega sredstva.

Pregled dob koristnosti pomembnejših skupin sredstev:

	Doba koristnosti
Gradbeni objekti	14 - 93 let
Gradbeni objekti - infrastruktura in zunanja ureditev	4 - 107 let
Proizvajalna oprema in stroji	4 - 50 let
Vozila	5 - 10 let
Računalniška oprema	2 - 7 let
Druge naprave in oprema	2 - 16 let
Drobni inventar	2 - 5 let
Pravica do uporabe drugih naprav in opreme	5 let

Družba za pomembnejša osnovna sredstva preverja dobe koristnosti letno.

Popravek vrednosti, ki je povezan z amortizacijo, se ne ugotavlja pri zemljiščih, umetniških delih in sredstvih v gradnji ali izdelavi do njihove usposobitve za uporabo.

Pomembna neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva se prevrednotujejo zaradi oslabitve praviloma takoj, sicer pa najmanj takrat, ko njihova knjigovodska vrednost presega ugotovljeno nadomestljivo vrednost za več kot 20 %. Vrednotenje se praviloma zaupa pooblaščenim cenilcem.

Nadomestljive vrednosti se ugotavljajo, če se okoliščine poslovanja bistveno spremenijo. Za bistveno spremembo okoliščin poslovanja se šteje taka, zaradi katere se predpostavke, uporabljene pri ocenjevanju vrednosti pri uporabi ali čiste prodajne vrednosti, spremenijo za več kot 20 %.

b) Finančne naložbe

Finančne naložbe so finančna sredstva, ki se v bilanci stanja izkazujejo kot dolgoročne ali kratkoročne naložbe. Kratkoročne finančne naložbe v posojila so izkazane z nabavnimi vrednostmi, ki predstavljajo vplačane zneske posojila (kratkoročni depoziti bankam). Obresti se izkazujejo med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami.

c) Zaloge

Zaloge vključujejo zaloge surovin, materiala in drobnega inventarja ter trgovskega blaga.

Trgovsko blago so kupljeni proizvodi, namenjeni prodaji. Zaloge trgovskega blaga se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi in je mogoče njihovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga se izkazuje po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste. Med nevračljive nakupne dajatve se vštevata tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne.

Pri izkazovanju zalog materiala in trgovskega blaga se uporablja metoda drsečih tehtanih povprečnih cen tako, da družba izračuna povprečno ceno za vsak dodaten prejem v zalogo.

Vrednost zalog ni v celoti nadomestljiva, če so poškodovane, v celoti ali delno zastarele ali če se njihove prodajne cene znižajo. Če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost, jo je treba odpisati do čiste iztržljive vrednosti.

Vrednosti normalnih zalog blaga, ki bodo porabljene pri poslovanju, ni treba zmanjšati pod raven izvirne vrednosti, kadar se pričakuje, da bo prodajna vrednost storitev, v katere bodo te zaloge vstopile, enaka izvirni vrednosti ali večja od nje.

d) Terjatve

Terjatve se glede na zapadlost v plačilo razčlenjujejo na dolgoročne in kratkoročne. Slednje se predvidoma udenarijo najkasneje v letu dni. Vse druge terjatve se štejejo kot dolgoročne. V bilanci stanja se dolgoročne terjatve, ki so že zapadle (a še niso poravnane), in dolgoročne terjatve, ki bodo zapadle v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, izkazujejo kot kratkoročne terjatve. Terjatve se v knjigovodskih razvidih in v bilanci stanja pripozna kot sredstvo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njimi in je mogoče njihovo izvirno vrednost zanesljivo izmeriti. Ob začetnem pripoznanju se izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da bodo poplačane.

Družba ločeno izkazuje terjatve do države ali občine, in sicer po njihovih vrstah.

Prevrednotenje terjatev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje terjatev zaradi njihove oslabitve oziroma odprave oslabitev, to je zmanjšanja oziroma morda kasneje povečanja njihove vrednosti na njihovo udenarljivo vrednost.

Družba oblikuje popravek vrednosti terjatev ob koncu leta v višini 100 % terjatev, ki niso poravnane 90 dni po pogodbeno določenem roku, razen za terjatve do kupcev za grobnine. Za slednje družba oblikuje popravek vrednosti terjatev glede na starost, in sicer v višini 100 % terjatev, pri katerih je od zapadlosti v plačilo preteklo več kot eno leto. Za terjatve iz naslova grobnin, pri katerih je od zapadlosti v plačilo preteklo od 210 dni do enega leta, je oblikovan popravek vrednosti v višini 65 %. Družba oblikuje popravek vrednosti terjatev posamično.

e) Denarna sredstva

Denar so gotovina, knjižni denar in denar na poti. Med denarna sredstva so uvrščeni tudi denarni ustrezniki - to so naložbe, ki jih je mogoče hitro pretvoriti v vnaprej znani znesek denarnih sredstev in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno. Sem družba uvršča kratkoročne depozite in vloge v bankah (na primer z zapadlostjo v plačilo največ tri mesece po pridobitvi) ter podobne naložbe, ki so namenjene zagotavljanju plačilne sposobnosti.

f) Kapital

Celotni kapital družbe sestavljajo vpoklicani osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti poslovni izid in čisti poslovni izid poslovnega leta.

Kapitalske rezerve sestavljajo zneski na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala. Rezerve iz dobička so namensko zadržan del dobička iz prejšnjih let, predvsem za poravnavanje možnih izgub v prihodnosti. Družba ima zakonske rezerve in druge rezerve iz dobička.

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti se nanašajo na aktuarski primanjkljaj/presežek za odpravnine ob upokojitvi od 1. 1. 2013 dalje. Na spremembe rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti iz naslova aktuarskega primanjkljaja/presežka za odpravnine ob upokojitvi vplivajo spremembe predpostavk aktuarskega izračuna (spremembe obrestnih mer, spremembe demografskih predpostavk,...).

g) Rezervacije

V skladu s SRS 10.5. družba rezervacije pripozna, če:

- a) obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna),
- b) je verjetno (pomeni, da je verjetnost, večja od 50%), da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi,
- c) je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti.

Znesek, pripoznan kot rezervacija je najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo na dan bilance stanja obstoječe, praviloma dolgoročne obveze. Pri ocenjevanju negotovosti se upoštevajo izkušnje v podobnih okoliščinah in mnenja strokovnjakov, to je odgovornih oseb družbe za posamezna področja poslovanja.

Družba oblikuje rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Osnova za določitev teh rezervacij je aktuarski izračun, ki se opravi najmanj vsaka tri leta. Če na dan poročila ni pripravljena aktuarska ocena, se uporabi kot podlaga zadnja ocena in se razkrije datum, ko je bila izdelana.

h) Dolgovi

Dolgovi so lahko dolgoročni ali kratkoročni in finančni ali poslovni.

Finančni dolgovi so dobljena posojila na podlagi posojilnih pogodb in izdani dolžniški vrednostni papirji.

Poslovni dolgovi so dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve, obveznosti do zaposlenih za opravljeno delo, obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi in podobnimi postavkami, obveznosti do države iz naslova splošno obveznih javnih dajatev. Podvrsta poslovnih dolgov so obveznosti do kupcev za dobljene predujme in obveznosti do kupcev iz prejetih varščin.

Dolgoročni dolgovi, ki bodo zapadli v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, se v bilanci stanja izkazujejo kot kratkoročni dolgovi. Dolgoročni dolgovi se prenašajo med kratkoročne dolgove in obratno, posamično po knjigovodskih vrednostih.

Dolgovi so v knjigah izkazani z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki v primeru kratkoročnih poslovnih dolgov dokazujejo prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

Povečanje dolgov zaradi tečajnih razlik povečuje finančne odhodke, zmanjšanje dolgov pa finančne prihodke.

i) Časovne razmejitve

Časovne razmejitve so lahko aktivne ali pasivne in kratkoročne ali dolgoročne.

Časovne razmejitve so terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v določenem roku in katerih nastanek je verjeten, velikost pa je mogoče zanesljivo izmeriti. Aktivne časovne razmejitve zajemajo odložene stroške, ki še ne vplivajo na poslovni izid in nezaračunane prihodke. Pasivne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in odložene prihodke. Odloženi prihodki nastajajo, če še niso opravljene sicer že plačane storitve (grobnina), vendar zaradi tega ni običajnih obveznosti do kupcev, ki bi se štele kot dobljeni predujmi.

Družba oblikuje dolgoročne pasivne časovne razmejitve iz prejetih dotacij za osnovna sredstva in ostala brezplačno prejeta osnovna sredstva, ki se črpajo za obračunano amortizacijo teh OS v dobro drugih poslovnih prihodkov in sicer v sorazmernem deležu, v katerem je bilo sredstvo financirano z dotacijo ali donacijo. Kot dolgoročne pasivne časovne razmejitve družba izkazuje tudi odložene prihodke za grobnine, ki so plačane za do 20 let vnaprej.

j) Odloženi davek

Odloženi davek temelji na izračunu začasnih razlik med davčno vrednostjo posameznega sredstva ali obveznosti in njegovo (njeno) knjigovodsko vrednostjo v bilanci stanja.

Družba v knjigovodskih razvidih ne pripoznava in ne odpravlja terjatev in obveznosti za odloženi davek, če zneski terjatev in obveznosti za odloženi davek posamič ali skupno ne presegajo 5 % celotnih prihodkov poslovnega leta. Družba nima oblikovanih terjatev in obveznosti za odložene davke, ker niso izpolnjeni pogoji za pripoznanje.

k) Prihodki

Družba razčlenjuje prihodke na poslovne, finančne in druge prihodke. Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki. Prihodki od prodaje so tisti, ki izhajajo iz pogodb s kupci o prodaji blaga ali storitev. Razčlenjujejo se na prihodke od prodaje lastnih poslovnih učinkov (proizvodov in storitev) ter prihodke od prodaje trgovskega blaga in materiala. Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki. Državne podpore, prejete za pridobitev osnovnih sredstev oziroma pokrivanje določenih stroškov, ostajajo začasno med odloženimi prihodki in se prenašajo med poslovne prihodke skladno z amortiziranjem pridobljenih osnovnih sredstev. Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev kot presežki njihove prodajne vrednosti nad njihovo knjigovodsko vrednostjo. Finančni prihodki so prihodki iz investiranja. Pojavljajo se v zvezi s finančnimi naložbami ter v zvezi s terjatvami. Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke in ostali prihodki, ki povečujejo poslovni izid.

Družba v skladu s SRS 15.11 – 15.21 pripoznava prihodke, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je to povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki od prodaje se pripoznajo, ko je izpolnjena pogodbeni obveza in se upravičeno pričakuje, da bo družba prejela nadomestilo. Pogodbeni obveza je izvršitvena obveza, da se kupcu dobavi dogovorjeno blago ali storitve. Blago oziroma storitev je prenesena, ko ga/jo kupec pridobi v obvladovanje, torej ko pridobi pravico do odločanja o uporabi, in pravico do praktično vseh preostalih koristi. Družba za potrebe računovodenja prihodkov od prodaje obravnava več formalno ločenih pogodb kot eno pogodbo, če je izpolnjeno katero od naslednjih meril:

- pogodbe se sklenejo v paketu z enim samim komercialnim ciljem,
- znesek za nadomestilo v okviru ene pogodbe je odvisen od cene ali izvajanja druge pogodbe,
- obljube blaga ali storitev, dane v pogodbah, veljajo kot ena izvršitvena obveza.

Pri komisijski prodaji, pri kateri se prejemnik zaveže prodati blago v izročiteljevem imenu, se prihodki pripoznajo, ko prejemnik proda blago komu drugemu. Zneski, zbrani v korist tretjih oseb, niso sestavina prihodkov od prodaje (prihodek od prodaje je samo tisti del nadomestila, ki pripada zastopniku/komisionarju za opravljeno storitev zastopanja).

Prihodki od najemnin se pri poslovnih najemih pripoznava enakomerno med trajanjem najema, tudi če plačila potekajo drugače. K drugim prihodkom se uvrščajo neobičajne postavke, ki se ne pojavljajo redno.

l) Odhodki

Družba ŽALE razčlenjuje odhodke na poslovne, finančne in druge odhodke. Odhodki so zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov in preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Odhodki se merijo na podlagi nakupne cene, ki je navedena na računu ali drugih listinah, zmanjšana za prejete popuste. Popust se pripozna v obdobju, v katerem je nastal poslovni dogodek oziroma na katerega se prejeti popust nanaša.

Poslovni odhodki so v načelu enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za nabavno vrednost prodanega blaga. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi, neopredmetenimi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Stroški amortizacije so zneski nabavne vrednosti opredmetenih OS, neopredmetenih sredstev s končnimi dobami koristnosti in naložbenih nepremičnin, ki v posameznih obračunskih obdobjih prehajajo iz teh sredstev v nastajajoče poslovne učinke. Zneski, ki se vračunavajo v nabavno vrednost OS so prikazani pri razkritjih neopredmetenih sredstev, opredmetenih OS in naložbenih nepremičnin. Preostale vrednosti pri osnovnih sredstvih družba ne določa, zato je osnova za amortizacijo enaka nabavni vrednosti OS. Pri vseh sredstvih se za obračun stroškov amortizacije za posamezno poslovno leto ter v obračunskih obdobjih znotraj leta uporablja metoda enakomernega časovnega amortiziranja.

Stroški dela so izkazani po bruto načelu, torej v višini celotno obračunanih odhodkov, skupaj s tistimi, ki jih povrne država.

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki iz investiranja. Prvi predstavljajo predvsem obresti, drugi pa imajo predvsem naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov, ki se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke in ostali odhodki, ki se ne pojavljajo redno in zmanjšujejo poslovni izid.

3.3.2 Pojasnila k bilanci stanja

3.3.2.1 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

v EUR			
	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
Dolgoročne premoženjske pravice	229.205	236.555	96,9
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	479	319	150,2
Neopredmetena sredstva in dolg. akt. čas. razmejitve	229.684	236.874	97,0

Neopredmetena sredstva v znesku 229.205 EUR so premoženjske pravice, in sicer so to v naravi različni računalniški programi in licence. Družba v letu 2023 ni ugotovila znamenj za izvedbo slabitev neopredmetenih sredstev. Neopredmetena sredstva so last družbe ŽALE. Družba konec leta pri popisu neopredmetenih sredstev ni ugotovila primanjkljajev in presežkov.

Poleg dolgoročnih premoženjskih pravic družba izkazuje še druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve v višini 479 EUR.

➤ Prikaz gibanja vrednosti neopredmetenih sredstev v letu 2023

v EUR				
	Dolgoročne premoženjske pravice	Dolgoročne premoženjske pravice v pridobivanju	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1.1.	930.574	0	319	930.893
Nove pridobitve	0	39.099	160	39.259
Odtujitve	-628	0	0	-628
Prenos iz investicij v teku	35.009	-35.009	0	0
Stanje 31.12.	964.955	4.090	479	969.524
Popravek vrednosti				
Stanje 1.1.	694.019	0	0	694.019
Amortizacija	46.449	0	0	46.449
Odtujitve	-628	0	0	-628
Stanje 31.12.	739.840	0	0	739.840
Neodpisana vrednost				
Stanje 1.1.	236.555	0	319	236.874
Stanje 31.12.	225.115	4.090	479	229.684

Vse nabave neopredmetenih sredstev je družba financirala z lastnimi sredstvi. Družba je v letu 2023 investirala v povečanje vrednosti neopredmetenih sredstev v višini 39.099 EUR, in sicer v nadgradnjo GIS pokopališč – izmera višin nagrobnih obeležij, nadgradnjo SDS licenc, nabavo licenc SYNOLOGY CLUSTER in programske opreme INFOZONE. V letu 2023 je bila obračunana amortizacija neopredmetenih sredstev v vrednosti 46.449 EUR.

Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve se nanašajo na vplačila v rezervni sklad za počitniško enoto v Strunjanu za leto 2023.

3.3.2.2 Opredmetena osnovna sredstva

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev družbe na dan 31. 12. 2023 znaša 16.396.225 EUR. V okviru postavke zgradbe je prikazana tudi zunanja ureditev, ki vključuje žarne niše, poti, portale, fontane, ograje, zelenice, drevesa, grmovnice, pritrjene svetilke, klopi in drugo zunanjo ureditev pokopališč. Med OOS se v skladu s spremembami SRS, od 1. 1. 2019, izkazujejo tudi sredstva v najemu, ki predstavljajo pravico do uporabe sredstev, katerih sedanja vrednost po stanju 31. 12. 2023 znaša 10.445 EUR.

	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22	Stopnja odpisanosti v %
Zemljišča	179.497	179.497	100,0	-
Zgradbe	13.440.442	13.768.867	97,6	51,4
Proizvajalne naprave in stroji	1.230.936	1.117.201	110,2	79,6
Druge naprave in oprema	313.690	293.149	107,0	82,5
- od tega pravice do uporabe drugih naprav in opreme	10.445	24.372	42,9	-
OOS v gradnji in izdelavi	1.231.660	177.194	695,1	-
Opredmetena osnovna sredstva	16.396.225	15.535.908	105,5	55,5
Od tega pravice do uporabe OOS	10.445	24.372	42,9	-

Konec leta 2023 znaša stopnja odpisanosti OOS, ki se amortizirajo 55,5 %.

Osnovna sredstva so last družbe in niso obremenjena s hipotekami. Nobeno osnovno sredstvo ni pridobljeno s finančnim najemom. Odgovorne osebe družbe ŽALE so preverile vrednost OOS in ugotovile, da ni indikatorjev, da bi bilo treba osnovna sredstva slabiti.

Način obračunavanja amortizacije je opisan v uvodnem delu pri razkritjih posameznih računovodskih usmeritev (tč. 3.3.1).

➤ Prikaz gibanja vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2023

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	OOS v gradnji in izdelavi	Skupaj OOS
Nabavna vrednost						
Stanje 1.1.	179.497	27.347.652	5.635.844	1.667.226	177.194	35.007.413
Nove pridobitve	0	0	0	0	1.940.029	1.940.029
Odtujitve	0	-2.152	-3.261	-73.726	0	-79.139
Prenos iz investicij v teku	0	290.470	410.011	138.203	-838.684	0
Ostala znižanja (prenos na stroške)	0	0	0	0	-46.879	-46.879
Stanje 31.12.	179.497	27.635.970	6.042.593	1.731.703	1.231.660	36.821.423
Popravek vrednosti						
Stanje 1.1.	0	13.578.785	4.518.643	1.398.449	0	19.495.877
Amortizacija	0	617.802	296.276	103.735	0	1.017.813
Odtujitve	0	-1.059	-3.261	-73.726	0	-78.046
Stanje 31.12.	0	14.195.528	4.811.658	1.428.458	0	20.435.644
Neodpisana vrednost						
Stanje 1.1.	179.497	13.768.867	1.117.201	268.777	177.194	15.511.536
Stanje 31.12.	179.497	13.440.442	1.230.936	303.245	1.231.660	16.385.780

Nabavna vrednost aktiviranih OOS (brez pravice do uporabe) se je v primerjavi z letom 2022 povečala za 1.814.010 EUR in je 31. 12. 2023 znašala 36.821.423 EUR. Nabava novih OOS je znašala 1.940.029 EUR.

Zmanjšanje OOS v višini 79.139 EUR je bilo zaradi odtujitve (odpisov). Amortizacija OOS je bila obračunana v znesku 1.017.813 EUR. Knjigovodska vrednost OOS se je v letu 2023 povečala za 874.244 EUR in je 31. 12. 2023 znašala 16.385.780 EUR. Vrednost OOS v gradnji in izdelavi se je povečala za 1.054.466 EUR in je 31. 12. 2023 znašala 1.231.660 EUR, kar predstavlja širitev objekta Tomačevska, kjer je upepeljevalnica, hladilnica in skladišče, sanacijo pokopališkega zidu na pokopališču Stožice, rekonstrukcijo desnega objekta Propilej na Plečnikovih Žalah, priprava prostora za napis z imeni pokojnikov za raztros pepela (gaj spomina iv – spominska oaza II) in preureditev prostorov UTO (upravno tehnični objekt). Pri popisu OOS inventurna komisija ni ugotovila primanjkljajev oziroma presežkov.

Nabave OOS so bile financirane z lastnimi finančnimi sredstvi, tako da iz tega naslova ni finančnih obveznosti. Med pomembnejšimi investicijami v povečanje OOS so bile v letu 2023:

- investicije v zgradbe in zunanjo ureditev, ki vključujejo ureditev poti – Žale oddelek C91, obnovo pokopališkega zidu Stožice, preureditev prostorov UTO (upravno tehnični objekt), popravilo zunanjih stopnic – pokopališče Šmartno, priprava prostora za napis z imeni pokojnikov za raztros pepela (gaj spomina iv – spominska oaza II), prenova prostora gravirnice in drugo;
- investicije v opremo, ki vključujejo generalno obnovo upepeljevalne peči III., nakup pogrebne vozila, 2x traktor in drugo opremo za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti, cvetličarno in kamnoseško dejavnost ter računalniško opremo.

➤ Prikaz gibanja sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe v letu 2023

v EUR	
Pravica do uporabe sredstev - oprema	
Nabavna vrednost	
Stanje 1.1.	27.853
Nove pridobitve	0
Odtujitve	0
Stanje 31.12.	27.853
Nabrani popravek vrednosti	
Stanje 1.1.	3.481
Amortizacija	13.927
Odtujitve	0
Stanje 31.12.	17.408
Neodpisana vrednost	
Stanje 1.1.	24.372
Stanje 31.12.	10.445

Pravice do uporabe sredstev se amortizirajo v dobi trajanja najema. Pravico do uporabe sredstev v družbi ŽALE predstavlja osebno vozilo.

➤ Zemljišča in zgradbe - zemljiško knjižno stanje

Družba izkazuje med svojimi osnovnimi sredstvi zemljišče, ki ga je pridobila v letu 2000 in v naravi predstavlja zelenico, funkcionalno zemljišče in dovozno pot za cvetličarno.

Na objektih na lokaciji Tomačevska cesta 2 (k. o. Stožice) in na pokopališčih na območju MOL, na katerih opravlja pogrebno in pokopališko dejavnost družba ŽALE, je vpisana lastninska pravica v korist MOL. Lastnik zemljišč, na katerih so pokopališča, je deloma tudi Rimskokatoliška cerkev.

V postopku lastninskega preoblikovanja po stanju na dan 1. 1. 1993 se pokopališka infrastruktura ni ločeno opredeljevala, temveč je celotno premoženje (tudi infrastruktura - že ex lege na podlagi 76. člena ZGJS) prešlo v last mesta Ljubljana, ki ga je le-to »vrnilo« kot stvarni vložek s sklepom o preoblikovanju podjetja. MOL Ljubljana z infrastrukturo, ki jo je prenesla kot stvarni vložek v javno podjetje ni nikoli dejansko razpolagala, temveč je s sredstvi infrastrukture tudi v času pred lastninskim preoblikovanjem podjetij dejansko razpolagala in jih upravljala družba ŽALE, iz česar izhaja, da je pravica uporabe na teh nepremičninah v resnici pripadala javnemu podjetju.

Družba Žale ima z MOL podpisano Pogodbo o poslovnem najemu pokopališke infrastrukture za izvajanje javne službe upravljanje pokopališč, s katero so urejena vsa medsebojna razmerja v zvezi s pokopališko infrastrukturo (zemljišča ter infrastrukturni objekti in naprave). Zunanja ureditev pokopališč, ki je namenjena izključno izvajanju pogrebne in pokopališke dejavnosti in jo družba izkazuje v svojih poslovnih knjigah, je funkcionalna celota z zemljišči.

Družba je leta 2011 z MOL podpisala Pogodbo o ustanovitvi stavbne pravice, skladno s katero je bila družbi ŽALE podeljena stavbna pravica na delu nepremičnin v k. o. Stožice, ki so bile kot stvarni vložek vložene v osnovni kapital družbe. Stavbna pravica je bila ustanovljena za obdobje 99 let.

3.3.2.3 Zaloge

➤ Material

Vrednost zalog materiala je ob koncu leta 2023 znašala 11.376 EUR.

Ob popisu zalog materiala ni bil ugotovljen manjko ali višek. V letu 2023 družba ni prevrednotovala materiala zaradi oslabitve.

➤ Proizvodi in trgovsko blago

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Pogrebna in nagrobna oprema	19.272	19.532	98,7
Kamnoseški izdelki	22.804	392	-
Cvetličarna	174.915	137.691	127,0
Vrednost zalog trgovskega blaga	216.991	157.615	137,7

Na dan 31. 12. 2023 je bila vrednost zalog trgovskega blaga 216.991 EUR in se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 37,7 %, ker je del komisijskega blaga (kamnoseški izdelki) prešlo na lastno zalogo. Zaloge trgovskega blaga niso zastavljene. Izkazana knjigovodska vrednost zalog ni višja od čiste iztržljive vrednosti.

Družba pri rednem letnem popisu zalog pogrebne in nagrobne opreme blaga ter kamnoseštva ni ugotovila popisnih razlik, medtem, ko so bili pri popisu zalog trgovskega blaga v cvetličarni ugotovljeni manjki v višini 202,51 EUR. Viški niso bili ugotovljeni. Kalo v cvetličarni je v okviru dovoljenega primanjkljaja po Pravilniku o stopnjah običajnega odpisa blaga za dejavnost cvetličarn.

3.3.2.4 Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe je vezani depoziti nad 90 dni pri poslovni banki in posojilo družbi Javni holding Ljubljana. Obrestna mera za posojilo družbi je 4,934 %.

v EUR

	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
Kratkoročna posojila	1.300.000	300.000	433,3
Kratkoročne finančne naložbe	1.300.000	300.000	433,3

3.3.2.5 Kratkoročne poslovne terjatve

➤ Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

v EUR

	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
Terjatve do kupcev doma - pogrebna dejavnost	374.157	372.254	100,5
Druge terjatve do kupcev doma - ostalo	162.257	153.669	105,6
Terjatve do kupcev doma - grobnine	41.823	36.312	115,2
Terjatve do kupcev v tujini - grobnine	4.507	3.748	120,3
Popravek vrednosti terjatev do kupcev - redni	-68.631	-63.814	107,5
Popravek vrednosti terjatev do kupcev - grobnine	-37.064	-31.487	117,7
Kratkoročne poslovne terjatve	477.049	470.682	101,4

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev na dan 31. 12. 2023 znašajo 477.049 EUR in so se v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2022 povečale za 1,4 % oziroma 6.367 EUR. Terjatve do kupcev so analitično razčlenjene glede na osnovno dejavnost družbe.

V strukturi terjatev do kupcev (brez upoštevanja oblikovanih popravkov vrednosti) se največji delež, kar 64,2 % nanaša na pogrebno dejavnost (pogrebi in upepeljevanje), 8,0 % terjatev se nanaša na grobnine. Ostale terjatve do kupcev (27,8 %) pa vključujejo terjatve iz naslova kamnoseške dejavnosti, cvetličarne in drugo. Stanje terjatev 20-ih največjih kupcev na dan 31. 12. 2023 je bilo 283.091 (31. 12. 2022: 252.568 EUR), to je 4 % vseh terjatev do kupcev.

➤ Razčlenitev terjatev do kupcev po zapadlosti na dan 31. 12. 2023

v EUR

	Terjatve za grobnine	Terjatve do drugih kupcev	SKUPAJ
Nezapadle terjatve	0	428.494	428.494
Zapadle do 90 dni	0	36.854	36.854
Zapadle nad 90 do 365 dni	26.440	35.165	61.605
Zapadle nad 1 leto	19.890	35.901	55.791
Skupaj terjatve	46.330	536.414	582.744
- popravek vrednosti terjatev	-37.064	-68.631	-105.695
Neto terjatve do kupcev	9.266	467.783	477.049

Na dan 31. 12. 2023 družba izkazuje 582.744 EUR bruto kratkoročnih terjatev do kupcev, od tega 428.494 EUR nezapadlih terjatev, kar predstavlja 73,5 % delež vseh terjatev in 154.250 EUR zapadlih terjatev, kar predstavlja 26,5 % delež. Zapadle, neplačane terjatve za grobnine so znašale 46.330 EUR, od tega se 26.440 EUR nanaša na leto 2023, kar je 1,0 %

tega leta zaračunanih grobnin. Glede na predhodno leto se je stanje nezapadlih terjatev družbe povečalo za 22.646 EUR, stanje zapadlih terjatev pa se je zmanjšalo za 5.885 EUR.

➤ Gibanje popravka vrednosti terjatev v letu 2023

Družba svojih terjatev nima posebej zavarovanih. Proces izterjave terjatev se izvaja sproti in sicer s telefonskim ter pisnim opominjanjem, v nadaljevanju pa z vlaganjem izvršb in tožb.

Izterjava dolgov je pri terjatvah do občanov, zaradi nizkih zneskov in pogosto socialno ogroženih dolžnikov težavna. Tveganje neplačevanja družba izkaže z oblikovanjem popravka vrednosti terjatev.

	v EUR			
	Začetno stanje	Plačila	Novi popravki	Končno stanje
Popravek vrednosti grobnin	31.487	14.905	20.482	37.064
Popravek vrednosti drugih terjatev	63.814	29.076	33.893	68.631
Skupaj	95.301	43.981	54.375	105.695

Družba ima skladno z izbrano računovodsko usmeritvijo oblikovan popravek vrednosti terjatev v skupnem znesku 105.695 EUR, od tega 35,1 % za terjatve iz naslova grobnin.

Iz naslova oblikovanja popravkov vrednosti terjatev do kupcev so za leto 2023 izkazani prevrednotovalni poslovni odhodki v višini 54.375 EUR. V letu 2023 je bilo za 43.981 EUR plačanih terjatev, za katere so bili pred tem že oblikovani popravki vrednosti terjatev, kar je izkazano med prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki.

➤ **Kratkoročne poslovne terjatve do drugih**

	v EUR		
	31.12.2023	31.12.2022	Indeks 23/22
Kratkoročne terjatve do države za davke	77.276	133.777	57,8
Terjatve do finančnih institucij in drugih iz naslova plačilnih sredstev	30.972	29.245	105,9
Terjatve do zavarovalnic in ostale terjatve	1.711	2.149	79,6
Terjatve do ZZSZ in ostalih nadomestil	8.290	17.143	48,4
Kratkoročni predujmi za zaloge materiala in storitev	1.719	740	232,3
Kratkoročne terjatve za obresti	6.662	2.056	324,0
Terjatve za državne pomoči iz naslova energetske pomoči	5.493	0	-
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	132.123	185.110	71,4

Večji del kratkoročnih terjatev do drugih predstavljajo terjatve do države v višini 77.276 EUR, od tega 74.223 EUR terjatve iz naslova davka na dodano vrednost in terjatve iz naslova preveč vplačanih akontacij za davek od dohodka pravnih oseb v višini 3.053 EUR.

Med druge kratkoročne poslovne terjatve pa družba uvršča terjatve iz naslova zahtevkov za povračila nadomestil, terjatve iz naslova plačil s plačilnimi karticami in odškodninskih zahtevkov do zavarovalnic.

3.3.2.6 Denarna sredstva

Denarna sredstva konec leta 2023 vključujejo stanje denarnih sredstev v blagajni, denar na poti, sredstva na računih pri bankah in depozite na odpoklic.

Na dan 31. 12. 2023 družba izkazuje 968.695 EUR denarnih sredstev in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 60,6 % oziroma 1.492.335 EUR, ker je imela družba sklenjen depozit, večje posojilo družbi JHL in manj sredstev na računih. Družba nima samodejnih zadolžitev na računih pri bankah.

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Denarna sredstva v blagajni	3.559	3.872	91,9
Denar na poti	22.514	8.678	259,4
Denarna sredstva na računih	942.622	848.480	111,1
Depoziti na odpoklic	0	1.600.000	-
Denarna sredstva	968.695	2.461.030	39,4

3.3.2.7 Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve v znesku 26.036 EUR vključujejo DDV od prejetih predujmov v višini 9.449 EUR in kratkoročno odložene stroške v višini 16.587 EUR.

3.3.2.8 Kapital

Celotni kapital družbe ŽALE na dan 31. 12. 2023 znaša 17.012.790 EUR. Vse kapitalske postavke pripadajo lastniku, ki je Mestna občina Ljubljana (100 %).

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Osnovni kapital	5.698.216	5.698.216	100,0
Kapitalske rezerve	6.488.077	6.488.077	100,0
Rezerve iz dobička	3.557.919	3.557.919	100,0
- zakonske rezerve	1.132.483	1.132.483	100,0
- druge rezerve iz dobička	2.425.436	2.425.436	100,0
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	-139.764	-78.357	178,4
Preneseni čisti poslovni izid	1.295.671	1.238.809	104,6
Čisti poslovni izid poslovnega leta	112.671	66.418	169,6
Kapital	17.012.790	16.971.082	100,2

Osnovni kapital družbe znaša 5.698.216 EUR in se v letu 2023 ni spremenil. Osnovni vložek 5.402.758 EUR se je v letu 2005 na podlagi sklepa edinega družbenika družbe ŽALE povečal v breme prenesenega čistega poslovnega izida leta 2004 za 295.458 EUR.

Družba je skladno s SRS saldo splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala v znesku 6.488.077 EUR 31. 12. 2005 prenesla v kapitalske rezerve podjetja na dan 1. 1. 2006. Splošni prevrednotovalni popravek osnovnega kapitala je bil posledica obračunavanja revalorizacije osnovnega kapitala v letih 1993 do 2001.

Rezerve iz dobička sestavljajo zakonske rezerve v znesku 1.132.483 EUR, ki jih je družba oblikovala v okviru lastninskega preoblikovanja in presegajo 10 % osnovnega kapitala, ter druge rezerve iz dobička v znesku 2.425.436 EUR. Druge rezerve iz dobička so bile oblikovane na podlagi sklepov pristojnih organov o razporeditvi dobička.

Družba izkazuje rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti iz naslova odpravnin ob upokojitvi v negativni vrednosti 139.764 EUR.

Preneseni čisti poslovni izid je družba (v skladu z določili ZGD-1) ob sestavitvi letnega poročila porabila v znesku 9.556 EUR za pokritje prenesene izgube, nastale zaradi razpustitve dela rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ki se nanašajo na aktuarski primanjkljaj iz naslova izplačanih odpravnin ob upokojitvi v letu 2023 in konec leta znaša 1.295.671 EUR.

3.3.2.9 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Rezervacije za jubilejne nagrade, pokojnine ob upokojitvi	517.693	449.965	115,1
Druge rezervacije	0	33.000	-
Prejete državne podpore	311.677	325.485	95,8
Prejete donacije	2.901	3.989	72,7
Druge dolgoročne pasivne časovne razmejitve	155.536	143.027	108,7
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	987.807	955.466	103,4

➤ Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti

Gibanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade

	Aktuarski izračun 31.12.2023	Oblikovanje (+)/ Odprava (-)	Črpanje	Aktuarski izračun 31.12.2022
DR za odpravnine ob upokojitvi	390.251	88.882	38.376	339.745
Tekoči stroški storitev (CSC)		9.251	0	
Tekoči stroški obresti (IC)		11.722	0	
Aktuarski primanjkljaj (AG - finan. predp.)		21.710	0	
Aktuarski primanjkljaj (AG - izkustvo)		49.253	0	
Odhodi (odprava)		-3.054	0	
Izplačila (črpanje v obdobju)		0	38.376	
DR za jubilejne nagrade	127.442	38.429	21.207	110.220
Tekoči stroški storitev (CSC)		5.747	0	
Tekoči stroški obresti (IC)		4.694	0	
Aktuarski primanjkljaj (AG - finan. predp.)		6.959	0	
Aktuarski primanjkljaj (AG - izkustvo)		22.601	0	
Odhodi (odprava)		-1.572	0	
Izplačila (črpanje v obdobju)		0	21.207	
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	517.693	127.311	59.583	449.965

Na osnovi aktuarskega izračuna so se dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi v letu 2023 povečale za 67.728 EUR. Glavni razlog povečanja je v nižji diskontni obrestni meri, ki je preko spremembe finančnih predpostavk presegla učinke dodatnih oblikovanj iz naslova tekočih storitev (14.998 EUR), tekočih obresti (16.416 EUR) ter aktuarskega primanjkljaja iz naslova izkustva (71.854 EUR). Dodatno je bil obseg rezervacij znižan zaradi črpanj iz naslova izplačil jubilejnih nagrad (21.207 EUR) in odpravnin ob upokojitvi (38.378 EUR) ter odprave rezervacij zaradi odhoda zaposlenih (4.626 EUR).

Dodatno oblikovanje oziroma odprava rezervacij pri jubilejnih nagradah v celoti vpliva na stroške oziroma prihodke družbe, medtem, ko dodatno oblikovanje ali odprava rezervacij pri odpravninah ob upokojitvi v višini aktuarskega presežka ali primanjkljaja vpliva na rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ostale spremembe pa na stroške oziroma prihodke družbe.

Na izračun je vplivala spremenjena Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, ki je z zmanjšano obdavčitvijo jubilejnih nagrad in odpravnin ob upokojitvi vplivala na znižanje obsega oblikovanih rezervacij.

Izračun rezervacij je opravil pooblaščen aktuar na podlagi statističnih podatkov o starosti in fluktuaciji zaposlenih ter veljavnih aktov, ki so osnova za izplačilo odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad. Uporabljene predpostavke pri aktuarskem izračunu so bile:

- rast povprečne plače v RS je predpostavljena v višini 2,5 % letno v letu 2023 in v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač;
- skupna rast plač v družbi 0,5 % letno v letu 2023 in naprej;
- upoštevana je rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini, kot je predpostavljeno za rast povprečne plače v RS;
- izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenega;
- izbrana diskontna obrestna mera znaša 3,51 % letno.

Aktuarski primanjkljaj/presežek je posledica sprememb predpostavk oziroma odstopanja dejanskih podatkov od uporabljenih predpostavk (spremembe obrestnih mer, demografskih predpostavk in drugo).

➤ Analiza občutljivosti na pomembne aktuarske predpostavke

v EUR

	Obdobje	Predpostavka	Odmik	Dolgoročne obveznosti	Odpravnine	Jubilejne nagrade
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Centralni scenarij	0,00%	517.693	390.251	127.442
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Diskontna obr. mera	-0,50%	537.641	405.480	132.161
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Diskontna obr. mera	0,50%	499.078	376.069	123.009
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Rast plač	-0,50%	498.673	375.728	122.945
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Rast plač	0,50%	537.896	405.710	132.186
Trajanje (DBO)	31.12.2023			7,7	7,8	7,4

Analiza občutljivosti glede na spremembo upoštevanih predpostavk, torej sprememba diskontne obrestne mere in sprememba rasti plač, ima podoben razpon vrednostne razlike na višino dolgoročnih obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade.

➤ Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Vrednost dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev je 470.114 EUR. Vključuje prejete dotacije EKO sklada in Ministrstva za kulturo RS za osnovna sredstva v znesku 311.677 EUR. Konec leta 2023 je znašala vrednost drugih brezplačno prevzetih OS (donacija Mineral) 2.901 EUR.

Družba izkazuje med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami na dan 31. 12. 2023 tudi za 155.536 grobnin, ki so bile plačane za obdobje 2024 do 2036. V letu 2023 je bilo vplačanih 12.509 EUR večletnih grobnin.

3.3.2.10 Kratkoročne poslovne obveznosti

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	1.095.041	773.120	141,6
Kratkoročni prejeti predujmi in varščine	119.835	109.829	109,1
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	377.455	367.181	102,8
Kratkoročne poslovne obveznosti	1.592.331	1.250.130	127,4

➤ Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev

Družba izkazuje 1.095.041 EUR kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev, od tega 170.269 EUR za dobavo osnovnih sredstev, kar znaša 49,0 % vseh obveznosti do dobaviteljev. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so se glede na predhodno leto povečale za 41,6 %, in sicer so se povečale tako obveznosti za osnovna sredstva tj. 365.913 EUR, obveznosti za obratna sredstva so se zmanjšale za 43.992 EUR.

Družba svoje poslovne obveznosti do dobaviteljev poravnava redno v rokih zapadlosti. Izkazane poslovne obveznosti družbe na dan 31. 12. 2023 so nezapadle in so nezavarovane.

Družba je z desetimi največjimi dobavitelji v letu 2023 ustvarila 52,6 % prometa. Promet leta 2023 je znašal 10.323.832 EUR.

Seznam 10 največjih dobaviteljev družbe ŽALE v letu 2023:

Dobavitelj	Promet 2023	v EUR
AC ASFALTI D.O.O.	1.025.374	
JAVNI HOLDING LJUBLJANA, D.O.	919.316	
ENERGETIKA LJUBLJANA, D.O.O.	703.225	
MENINA d.d.	607.675	
MESTNA OBČINA LJUBLJANA	577.165	
UL MF	431.600	
JP VOKA SNAGA d.o.o.	414.172	
ŽAGAR COMMERCE d.o.o.	265.156	
AGROKOR D.O.O. LJUBLJANA	244.302	
ČERNIČ TEAM d.o.o.	240.662	
SKUPAJ	5.428.647	

➤ Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi prejetih predujmov

Družba na dan 31. 12. 2023 izkazuje 119.835 EUR kratkoročnih poslovnih obveznosti na podlagi prejetih predujmov, od tega predstavljajo predvsem vnaprej plačane storitve v višini 79.259 EUR in 16.000 EUR prejetih kratkoročnih varščin.

➤ Druge kratkoročne poslovne obveznosti

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Kratkoročne obveznosti za plače	358.555	311.204	115,2
Obveznosti do državnih in drugih institucij	8.450	47.803	17,7
Druge kratkoročne obveznosti	10.450	8.174	127,8
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	377.455	367.181	102,8

Druge kratkoročne poslovne obveznosti vključujejo obveznosti do zaposlenih, to so obveznosti za plače in nadomestila plač za mesec december 2023 z rokom plačila januar 2024 ter obveznosti do državnih in drugih institucij za obvezne dajatve.

3.3.2.11 Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Vnaprej vračunani stroški so pričakovani stroški za neizkoriščene dopuste za leto 2023, vnaprej odloženi prihodki se nanašajo na vnaprej plačane grobnine za leto 2024.

	31.12.2023	31.12.2022	v EUR Indeks 23/22
Vnaprej vračunani stroški	122.096	147.410	82,8
Vnaprej odloženi prihodki	32.494	29.772	109,1
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	154.590	177.182	87,2

3.3.3 Pojasnila k izkazu poslovnega izida

➤ Prihodki

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Poslovni prihodki	12.151.922	11.162.561	108,9
Finančni prihodki	79.091	15.342	515,5
Drugi prihodki	21.256	14.593	145,7
Skupaj	12.252.269	11.192.496	109,5

Družba je v letu 2023 dosegla 12.252.269 EUR prihodkov, od tega je bilo 99,2 % poslovnih prihodkov. Poslovni prihodki, ki vključujejo čiste prihodke od prodaje (11.791.358 EUR) in druge poslovne prihodke (360.564 EUR), so bili v letu 2023 za 8,9 % oziroma 989.361 EUR večji kot v letu 2022.

3.3.3.1 Čisti prihodki od prodaje

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem gospodarske javne službe	3.805.148	3.783.985	100,6
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem druge dejavnosti	7.971.575	7.104.056	112,2
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	14.635	15.030	97,4
Čisti prihodki od prodaje	11.791.358	10.903.071	108,1

Družba je v letu 2023 ustvarila največ čistih prihodkov od prodaje na domačem trgu, in to za kar 99,9 %, medtem, ko so se v primerjavi s preteklim letom 2022 čisti prihodki v celoti povečali za 8,1 % oziroma 888.287 EUR, zlasti na račun prodaje cvetličarskih aranžmajev in drugih tržnih storitev.

Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu, doseženi z izvajanjem gospodarske javne službe, so bili za 0,6 % oziroma 21.163 EUR večji kot v letu 2022, prav tako so bili za 12,2 % oziroma 867.519 EUR večji tudi čisti prihodki od prodaje, doseženi z izvajanjem drugih (tržnih) dejavnosti, medtem ko so bili čisti prihodki od prodaje na tujem trgu v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 nižji, in sicer za 2,6 % oziroma 395 EUR.

Čisti prihodki so se v primerjavi s preteklim letom na domačem trgu povečali za 8,2 % oziroma 888.683 EUR in so v letu 2023 znašali 11.776.724 EUR, od tega 9.451.271 EUR iz naslova prodaje proizvodov in storitev ter 2.325.453 EUR iz naslova prodaje trgovskega blaga. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu pa so v letu 2023 znašali 14.634 EUR (leto 2022: 15.030 EUR).

3.3.3.2 Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki vključujejo prihodke iz naslova državnih pomoči, prihodke iz naslova odprave rezervacij in prihodke iz naslova plačanih terjatev, za katere je bil predhodno oblikovan popravek vrednosti terjatev (prevrednotovalni poslovni prihodek), prihodke iz naslova brezplačno prejetih sredstev ter prihodke od odprave razmejitev neizkoriščenih dopustov.

	2023	2022	Indeks 23/22
Prihodki iz naslova državnih/občinskih pomoči	252.555	125.656	201,0
Prihodki iz naslova ostalih brezplačno prejetih sredstev	1.088	1.088	100,0
Prihodki iz odprave rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade	37.626	28.699	131,1
Prihodki iz naslova oslavljenih terjatev	43.981	41.541	105,9
Prihodki iz odprave razmejitev za neizkoriščene dopuste	25.314	0	-
Prihodki iz naslova prodaje neopredmetenih sredstev	0	23.394	-
prihodki iz naslova prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	0	39.112	-
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	360.564	259.490	139,0

	2023	2022	Indeks 23/22
Državne pomoči iz naslova protikoronskih ukrepov države (pomoči za neposredno pokrivanje stroškov dela)	0	447	-
Povrnjeni zneski nadomestil za boleznine do 30 dni (višja sila, karantena, krizni dodatek, kratkotrajna bolniška odsotnost brez bolniškega lista)	0	447	-
Državne pomoči, ki pokrivajo stroške oziroma izpad prihodkov	0	2.035	-
Izplačilo pomoči za nakup antigenskih testov	0	2.035	-
Državne pomoči za pokrivanje stroškov dela	73.937	83.765	88,3
Državne pomoči za blaženje posledic energetske krize	149.927	10.000	-
Ostale dotacije, donacije, subvencije	28.691	29.409	97,6
Prihodki iz naslova državnih/občinskih pomoči	252.555	125.656	201,0

Med prihodki iz naslova državnih pomoči so izkazana povračila države za blaženje posledic energetske krize v višini 149.927 EUR in druge državne pomoči za pokrivanje stroškov dela v višini 73.937 EUR za povrnjene zneske nadomestil za boleznine. Druge dotacije vključujejo predvsem prihodke iz naslova vzpodbud za zaposlovanje invalidov nad predpisano kvoto in premijo za izobraževanje.

➤ Odhodki

Odhodki so bili v letu 2023 obračunani v znesku 12.123.289 EUR, to je za 9,2 % oziroma 1.018.333 EUR več kot v letu 2022. Poslovni odhodki, ki vključujejo stroške blaga, materiala in storitev (6.114.496 EUR), stroške dela (4.723.198 EUR), odpise vrednosti (1.145.213 EUR) in druge poslovne odhodke (26.677 EUR), so bili v letu 2023 za 8,5 % oziroma 943.412 EUR večji kot v letu 2022.

v EUR

	2023	2022	Indeks 23/22
Poslovni odhodki	12.009.584	11.066.172	108,5
Finančni odhodki	17.517	7.775	225,3
Drugi odhodki	96.188	31.009	310,2
Skupaj	12.123.289	11.104.956	109,2

3.3.3.3 Stroški blaga, materiala in storitev

➤ Nabavna vrednost prodanega blaga in stroški porabljenega materiala

v EUR

	2023	2022	Indeks 23/22
Nabavna vrednost prodanega blaga	1.211.712	1.062.183	114,1
Stroški materiala	71.243	61.459	115,9
Stroški pomožnega materiala	12.873	13.012	98,9
Stroški energije	652.935	587.563	111,1
Poraba drobnega inventarja in zaščitnih sredstev	124.650	61.920	201,3
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	25.594	22.382	114,4
Drugi stroški materiala	89.676	67.239	133,4
Stroški blaga in materiala	2.188.683	1.875.758	116,7

Nabavna vrednost prodanega blaga je bila v letu 2023 za 14,1 % večja kot v letu 2022, zaradi prehoda prodaje izdelkov iz kamnoseštva iz komisijske prodaje v prodajo iz lastne zaloge. Skupni stroški materiala so bili v letu 2023 za 16,7 % ali 312.925 EUR večji kot leto pred tem, predvsem zaradi višjih cen energentov.

➤ Stroški storitev

v EUR

	2023	2022	Indeks 23/22
Stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev	1.050.565	1.003.176	104,7
Stroški transportnih storitev	50.229	43.815	114,6
Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem OOS	401.197	374.256	107,2
Najemnine in licence	511.279	303.630	168,4
Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom	5.067	4.460	113,6
Stroški plačilnega prometa in zavarovalnih premij	111.513	117.222	95,1
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	805.672	790.531	101,9
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	66.728	147.538	45,2
Stroški storitev fizičnih oseb (sejnine..)	111.856	125.897	88,8
Stroški drugih storitev	811.707	722.237	112,4
Skupaj	3.925.813	3.632.762	108,1

Stroški storitev so bili v letu 2023 za 8,1 % oziroma 293.051 EUR večji kot v letu 2022. Strošek najema pokopališke infrastrukture za izvajanje javne službe upravljanje pokopališč je v letu 2023 na podlagi pogodbe z MOL znašal 473.082 EUR. Pri stroških najemnin so evidentirane najemnine, ki ne izpolnjujejo pogojev za pripoznanje pravic do uporabe sredstev skladno s spremembami SRS. Stroški najemov nizke vrednosti oziroma kratkoročnih najemov so znašali 22.475 EUR in stroški licenc 13.257 EUR.

Celotni strošek za revizorje je za leto 2023 znašal 13.100 EUR, od tega je strošek revizije za leto 2022 v višini 7.860 EUR in strošek za vmesno revizijo za leto 2023 v višini 5.240 EUR. Izbrani revizor v letu 2023 ni opravil drugih storitev.

3.3.3.4 Stroški dela

Družba upošteva določila Zakona o delovnih razmerjih in Kolektivne pogodbe komunalnih dejavnosti. Poleg tega je med sindikatom in upravo družbe podpisana podjetniška kolektivna pogodba, s katero se urejajo posamezna razmerja in določajo podlage za uresničevanje posamičnih pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja med delavci in delodajalcem. V skladu z določbami kolektivne pogodbe in veljavnimi splošnimi akti je vsako delovno mesto razvrščeno v ustrezni tarifni in plačilni razred in ovrednoteno s koeficientom, ki odraža razmerje do najenostavnejšega dela. Plača zaposlenega je sestavljena iz osnovne plače, horizontalnega napredovanja, individualne delovne uspešnosti, dodatkov, nadomestil plače in drugih prejemkov. Delavcem v skladu s kolektivno pogodbo pripadajo dodatki k osnovni plači za delovno dobo, za stalnost, za težko delo, za delo v posebnih pogojih oziroma za delo v delovnem času, ki je za delavce manj ugoden.

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Stroški plač	3.346.438	3.009.136	111,2
Stroški socialnih zavarovanj	640.140	584.300	109,6
Stroški pokojninskih zavarovanj	389.546	359.211	108,4
Drugi stroški socialnih zavarovanj	250.594	225.089	111,3
Drugi stroški dela	736.620	718.277	102,6
Stroški dela	4.723.198	4.311.713	109,5

Družba ŽALE je v letu 2023 obračunala za 3.346.438 EUR bruto plač in nadomestil plač, kar je za 11,2 % oziroma 411.485 EUR več kot v letu 2022. Izhodiščne plače družbe so se v letu 2023 povečale s 1.1.2023 za 5 % in s 1.9.2023 za 3,5 %.

Stroški socialnih zavarovanj (stroški pokojninskih zavarovanj) vključujejo tudi premije za prostovoljno pokojninsko dodatno zavarovanje v znesku 84.089 EUR.

Drugi stroški dela vključujejo stroške regresa za letni dopust, nadomestilo zaposlenim za prevoz na delo in prehrano med delom, stroške rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, pričakovane stroške za neizkoriščene dopuste, odpravnine in solidarnostno pomoč. Skladno s podjetniško kolektivno pogodbo je bil zaposlenim izplačan regres za letni dopust v znesku 100 % povprečne plače predpreteklega meseca zaposlenih v RS v znesku 2.159,40 EUR bruto na zaposlenega.

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Regres za letni dopust	225.268	216.753	103,9
Prevoz na delo in z dela	196.921	190.064	103,6
Prehrana med delom	179.835	156.532	114,9
Stroški rezervacij za odpravnine in JN	44.558	26.839	166,0
Ostali stroški dela	90.038	128.089	70,3
Stroški dela	736.620	718.277	102,6

Ostali stroški dela za leto 2023 vključujejo tudi letno nagrado, ki je bila izplačana vsem delavcem, ki so bili na dan izplačila v delovnem razmerju ter delavcem, ki so se v letu 2023 upokojili in sicer v višini 825 EUR bruto, ter v sorazmernem delu glede na čas prisotnosti.

➤ Skupni znesek vseh bruto prejemkov organov vodenja in upravljanja

v EUR		
Skupina oseb	Prejemki	od tega plače
Vodstvo družbe	94.351	82.329
Člani nadzornega sveta in revizijske komisije	28.870	-
Skupaj	123.221	82.329

Direktor družbe ŽALE je edini prejemnik plače na podlagi individualne pogodbe o zaposlitvi. Vsi prejemki so bili direktorju družbe izplačani v skladu z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Bruto prejemki direktorja za leto 2023 vključujejo plače (osnovno plačilo in spremenljivi prejemek), bonitete, regres za letni dopust, povračila stroškov prehrane ter premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje. Direktor družbe v letu 2023 ni prejel sejin, deležev v dobičku ali posojil.

Člani NS in revizijske komisije so prejeli 28.870 EUR bruto prejemkov za leto 2023. Družba je sklenila zavarovanje odgovornosti tudi za člane NS, za kar je bila obračunana boniteta. Člani NS družbe v letu 2023 niso prejeli posojil, predujmov ali poroštev.

➤ Povprečno število zaposlenih po izobrazbi

Povprečno število zaposlenih po stanju konec meseca se je v letu 2023 zmanjšalo za 1,1 %. Izobrazbena struktura v letu 2023 se glede na leto 2022 ni bistveno spremenila.

Raven izobrazbe	Povprečno število zaposlenih - leto 2023	Delež v %	Povprečno število zaposlenih - leto 2022	Delež v %	Indeks 23/22
I.	2,0	1,9	2,0	1,9	100,0
II.	14,3	13,7	13,2	12,6	108,3
III.	6,0	5,8	6,0	5,7	100,0
IV.	36,1	34,7	38,0	36,1	95,0
V.	30,3	29,1	31,7	30,1	95,6
VI.	8,0	7,7	7,3	6,9	109,6
VII.	6,3	6,1	6,0	5,7	105,0
VIII.	1,0	1,0	1,0	1,0	100,0
SKUPAJ	104,0	100,0	105,2	100,0	98,9

3.3.3.5 Odpisi vrednosti

➤ Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS in OOS

Osnovna sredstva družbe se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja po stopnjah, ki se določijo ob aktiviranju vsakega posameznega osnovnega sredstva in so po pomembnejših vrstah prikazane v uvodnem delu razkritij pri posameznih računovodskih usmeritvah (tč. 3.3.1). V letu 2023 je obračunana amortizacija znašala 1.078.189 EUR, to je 3,1 % ali 32.601 EUR več kot v letu 2022.

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Neopredmetena sredstva	46.449	46.334	100,2
Zemljišča in zgradbe	617.802	600.468	102,9
Proizvajalne naprave in oprema	296.276	283.599	104,5
Druge naprave in oprema	117.662	115.187	102,1
<i>od tega pravice do uporabe drugih naprav in opreme</i>	13.927	18.606	74,9
Amortizacija	1.078.189	1.045.588	103,1
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS, OOS in NN	1.093	70.490	1,6
Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS, OOS in NN	1.079.282	1.116.078	96,7

Prevrednotovalni popravek vrednosti pri NS in OOS v višini 1.093 EUR predstavlja delni odpis zgradb zaradi obnov, in sicer v letu 2023 delni odpis zaradi obnove zidu Stožice.

➤ Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	65.931	66.926	98,5

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih vključujejo predvsem odpis zalog blaga v cvetličarni v višini 11.557 EUR in popravek vrednosti terjatev do kupcev v znesku 54.374 EUR, ki jih je družba glede na verjetnost poplčila terjatev in skladno z izbrano računovodsko usmeritvijo oblikovala v letu 2023.

3.3.3.6 Davek iz dobička

	2023	2022	v EUR Indeks 23/22
Davek iz dobička	16.309	21.122	77,2

Zaradi davčne zakonodaje, ki omejuje koriščenje davčnih olajšav, je obveznost družbe za plačilo davka iz dobička za leto 2023 izkazana v znesku 16.309 EUR. Predpisi določajo, da se od dobička, ugotovljenega za davčne namene, obračuna in plača davek od dohodka pravnih oseb najmanj v višini 37 % davčne osnove, kar pomeni efektivno obdavčitev najmanj 7,03 %. Efektivna davčna stopnja za ŽALE za leto 2023 znaša 12,6 %.

3.3.3.7 Čisti poslovni izid obračunskega obdobja

Družba je dosegla v letu 2023 čisti dobiček v višini 112.671 EUR, kar je 69,6 % več kot v letu 2022. Na višino dobička so pomembno vplivali tako višje cene upepelitev (30%) kot tudi višji stroški energentov.

3.3.4 Razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah

Razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah zagotavljamo izkustveno na temelju podatkov o stroških po stroškovnih mestih in kontih.

v EUR			
	2023	2022	Indeks 23/22
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov (z amortizacijo) oziroma nabavna vrednost prodanega blaga	8.854.845	7.766.971	114,0
Stroški prodajanja (z amortizacijo)	1.449.637	1.397.281	103,7
Stroški splošnih dejavnosti (z amortizacijo)	1.705.103	1.901.919	89,7
Stroški splošnih dejavnosti	1.638.079	1.764.504	92,8
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih OS	1.093	70.490	1,6
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	65.931	66.925	98,5
Razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah	12.009.584	11.066.171	108,5

3.3.5 Pojasnila k izkazu drugega vseobsegajočega donosa

V letu 2023 je družba dosegla čisti poslovni izid v znesku 112.671 EUR. Negativna sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti iz naslova aktuarskega primanjkljaja za odpravnine ob upokojitvi v višini 70.963 EUR je vplivala na znižanje celotnega vseobsegajočega donosa obračunskega obdobja, ki tako konec leta 2023 znaša 41.708 EUR.

3.3.6 Pojasnila k izkazu denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov nam prikazuje spremembe stanja denarnih sredstev (in njihovih ustreznikov), ki jih je podjetje v posameznem obdobju ustvarilo pri poslovanju (ustvarjanju in prodajanju proizvodov in storitev), pri naložbenju (nalaganju finančnih sredstev v investicije in finančne naložbe) ter pri financiranju (pridobivanju finančnih sredstev iz zunanjih virov in njihovem vračanju).

Izkaz denarnih tokov, sestavljen po posredni metodi (II. različica), prikazuje prejeme in izdatke, izračunane na podlagi podatkov iz izkaza poslovnega izida in sprememb kategorij v bilanci stanja ter dodatnih podatkov o nedennarnih zneskih, ki so vplivali na te kategorije. Pritoki in odtoki se približujejo pravim prejemkom in izdatkom denarnih sredstev v obdobju, zato lahko iz izkaza denarnih tokov sklepamo tudi o sposobnosti pridobivanja denarja, kot najbolj likvidne oblike sredstev (finančna moč podjetja) ter o dolgoročni plačilni sposobnosti podjetja. Denarna sredstva so sestavljena iz denarja v blagajni, denarja na računu pri bankah in denarja na poti. Končno stanje denarnih sredstev v IDT je usklajeno s postavko denarnih sredstev v BS.

Denarni tokovi pri poslovanju vključujejo postavke izkaza poslovnega izida in spremembe čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja. Vsi izdatki so v izkazu denarnih tokov izkazani kot negativne postavke. Posamezne postavke so prilagojene na naslednji način:

- iz poslovnih prihodkov so izločeni drugi poslovni prihodki, povezani z dotacijami za OOS, prevrednotovalni poslovni prihodki in finančni prihodki od depozitov;
- iz poslovnih odhodkov je izločena amortizacija, prevrednotovalni poslovni odhodki, stroški in odhodki za rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade, oblikovane v letu 2023;
- poslovne terjatve so dopolnjene s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki in prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki iz naslova terjatev,

- rezervacije in pasivne časovne razmejitve so popravljene za oblikovane rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade ter za zmanjšanje vrednosti pasivnih časovnih razmejitev iz naslova dotacij.

Denarni tokovi pri naložbenju vključujejo prejemke in izdatke pri naložbenju. Izdatki za pridobitev neopredmetenih in opredmetenih OS so korigirani za prevrednotovalne poslovne odhodke teh sredstev.

Družba je v letu 2023 pri poslovanju ustvarila pozitivni denarni izid, ki je za 1.492.335 EUR presegel negativni denarni izid pri investiranju v osnovna sredstva in finančne naložbe.

3.3.7 Druga razkritja

3.3.7.1 Zunajbilančna evidenca

V letu 2023 ima družba v zunajbilančni evidenci obveznosti za komisijsko blago v višini 205.200 EUR.

Družba vodi v zunajbilančni evidenci tudi gospodarsko infrastrukturo dano v poslovni najem s strani MOL-a za izvajanje gospodarske javne službe.

3.3.7.2 Razmerja z revizorjem

Pogodbeni znesek za revizijo računovodskih izkazov za leto 2023 znaša 13.100 EUR brez DDV. Revizijska družba Deloitte revizija d.o.o. za družbo Žale d.o.o. v letu 2023 ni opravljala drugih storitev.

3.3.7.3 Poslovni dogodki po dnevu bilance stanja

V obdobju od 1. januarja 2024 do dneva revizorjevega poročila v družbi ni bilo poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na računovodske izkaze za leto 2023.

3.3.8 Dodatna razkritja na podlagi zahtev SRS 32

Družba ŽALE je javno podjetje v 100 % lasti MOL. Skladno z Aktom o ustanovitvi družbe ŽALE ter na podlagi Odloka o pokopališkem redu v MOL je družba v letu 2023 izvajala pogrebno in pokopališko dejavnost kot javno službo, poleg tega pa še druge dejavnosti (upepeljevanje pokojnikov, prodaja pogrebne in nagrobne opreme, posredništvo pri prodaji določenih storitev, prodaja izdelkov in storitev cvetličarne in kamnoseštva in drugo) kot tržne dejavnosti, ki zagotavljajo celovito ponudbo in bolj kvalitetno opravljanje storitev javne službe.

Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti opredeljuje pogrebno in pokopališko dejavnost kot eno dejavnost (šifra po SKD: 96.030 - pogrebna dejavnost), v okviru katere se izvajajo pogrebne in pokopališke storitve.

Glede na določila SRS 32 je družba pripravila izkaz poslovnega izida ločeno po področnih odsekih za naslednje dejavnosti:

- 24-urno dežurno službo,
- upravljanje pokopališč in
- tržne oziroma druge dejavnosti.

Območnih odsekov družba ne izkazuje.

Družba ima v poslovnem najemu sredstva pokopališke infrastrukture (zemljišča in zgradbe). V letu 2023 znaša nabavna vrednost teh sredstev 25.121.234 EUR, popravek vrednosti 2.778.139 EUR, neodpisana vrednost oziroma knjigovodska vrednost pa 22.343.095 EUR.

Družba na dan 31. 12. 2023 izkazuje do MOL odprte terjatve v znesku 6.317 EUR.

3.3.8.1 Sodila za razvrščanje prihodkov in odhodkov po dejavnostih

Družba ima za posamezne dejavnosti oziroma dele dejavnosti določene profitne centre (PC), na katere razporeja prihodke in odhodke ter določena stroškovna mesta (SM), na katera pripisuje neposredne in posredne stroške. Del stroškovnih mest pripada neposredno posameznim dejavnostim, del stroškovnih mest pa je splošnih oziroma skupnih in s svojimi stroški posredno bremenijo posamezne dejavnosti.

Osnovno izhodišče pri prikazovanju uspešnosti poslovanja posameznih dejavnosti je, da se v čim večji meri zajema tako prihodke kot stroške in odhodke za posamezno dejavnost neposredno na izvoru. Pri postavkah, ki jih ni mogoče nedvoumno pripisati posamezni dejavnosti, se uporabljajo sodila za delitev.

Prihodke, stroške in odhodke, ki jih ni mogoče nedvoumno pripisati posamezni dejavnosti, družba razporeja z uporabo ključev, ki temeljijo na aktivnostih posameznih oddelkov oziroma notranjih organizacijskih enot. Ključi so določeni izkustveno oziroma na podlagi analize dela (število zaposlenih v zadnjem celem koledarskem letu), z upoštevanjem dela, ki ga posamezna notranja organizacijska enota opravi za drugo enoto oziroma stroškovno mesto.

Prihodke evidentira družba neposredno po PC. Prihodke, ki so evidentirani na PC strokovnih služb, razdeli po PC posameznih dejavnosti s splošnim ključem.

Oblikovanje splošnega ključa, po katerem se razporejajo stroški in odhodki strokovnih služb in uprave (SM 90000000), ki jih ni mogoče pripisati neposredno posamezni dejavnosti, temelji na številu zaposlenih oziroma številu opravljenih ur v preteklem letu. Za izračun splošnega ključa se upošteva vse ure, evidentirane na neposrednih stroškovnih mestih.

Družba ima oblikovane še tri ključe za razporejanje stroškov, ki se evidentirajo na posrednih stroškovnih mestih. Ključi za razporejanje stroškov so oblikovani izkustveno na podlagi aktivnosti, ki jih zaposleni izvajajo za različne dejavnosti.

Skladno s prej navedenim so vrednosti, ki se nanašajo na splošna oziroma posredna SM, v letu 2023 razporejene po spodaj prikazanih ključih:

	GJS - 24-urna dežurna služba	Upravljanje pokopališč	Tržne dejavnosti
SM 90000000 - strokovne službe ključ 1	9,6%	52,4%	38,0%
SM 90100110 - sprejemna pisarna ključ 2	27,0%	10,0%	63,0%
SM 90100120 - vozniki urejevalci pokojnikov ključ 3	45,0%	10,0%	45,0%
SM 90200330 - vrtnarstvo ključ 4	0,0%	50,0%	50,0%

Vsi prihodki in odhodki se evidentirajo po PC in stroškovnih mestih, ki so vzpostavljena znotraj posameznih organizacijskih enot. Tako prihodki kot tudi stroški in odhodki se evidentirajo neposredno na posamezne dejavnosti. V primerih, ko stroškov ali odhodkov ob knjiženju ni mogoče razporediti na temeljna stroškovna mesta, imajo značaj splošnih oziroma posrednih stroškov in se najprej knjižijo na splošna stroškovna mesta, s katerih se z uporabo ključa razporedijo na temeljna stroškovna mesta posameznih dejavnosti.

Sodila in kriteriji za razporejanje prihodkov in odhodkov na posamezne dejavnosti ima družba določene v dokumentu Navodilo o sodilih za razporejanje prihodkov in odhodkov ter sredstev po posameznih dejavnostih.

3.3.8.2 Izkaz poslovnega izida po dejavnostih

v EUR

	GJS - 24-urna dežurna služba	Upravljanje pokopališč	Tržne dejavnosti
1. Čisti prihodki od prodaje	829.996	2.996.688	7.964.674
b) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem gospodarske javne službe	829.337	2.975.811	0
č) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu doseženi z opravljanjem druge dejavnosti	659	6.242	7.964.674
d) Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	0	14.635	0
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	31.421	211.034	118.109
4.1. Prihodki iz naslova državne/občinske podpore	26.025	142.373	84.157
a) Prihodki iz naslova dotacij za pridobitev osnovnih sredstev od občine	333	12.156	1.319
b) Drugi prihodki iz naslova državne podpore	25.692	130.217	82.838
4.2. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	5.396	68.661	33.952
5. Stroški blaga, materiala in storitev	260.422	2.051.009	3.803.065
a.2) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	95.554	184.302	1.908.827
b.2) Stroški storitev	164.868	1.866.707	1.894.238
6. Stroški dela	525.713	2.355.170	1.842.315
a) Stroški plač	387.424	1.640.755	1.318.259
b) Stroški socialnih zavarovanj	71.581	316.756	251.803
b.1) Stroški pokojninskih zavarovanj	42.673	193.201	153.672
b.2) Drugi stroški socialnih zavarovanj	28.908	123.555	98.131
c) Drugi stroški dela	66.708	397.659	272.253
7. Odpisi vrednosti	63.701	772.947	308.565
a) Amortizacija	61.592	744.938	271.659
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	1.093	0
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	2.109	26.916	36.906
8. Drugi poslovni odhodki	2.548	14.041	10.088
b) Drugi poslovni odhodki	2.548	14.041	10.088
10. Finančni prihodki iz danih posojil	5.431	29.642	21.496
b.2) Finančni prihodki iz posojil, povezani z opravljanjem drugih dejavnosti	5.431	29.642	21.496
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	700	5.321	16.501
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	700	5.321	16.501
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	58	314	228
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	58	314	228
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	1.624	8.865	6.428
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	0	3	2
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	1.624	8.862	6.426
15. Drugi prihodki	135	16.761	4.360
16. Drugi odhodki	8.824	52.003	35.361
17. Davek iz dobička	31	0	16.278
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	4.762	-1.994.903	2.102.812

Izkaz poslovanja družbe kot celote izkazuje za leto 2023 čisti dobiček v znesku 112.671 EUR. Pri izvajanju GJS - 24-urne dežurne službe je izkazana čisti dobiček v znesku 4.762 EUR, pri upravljanju pokopališč pa čista izguba v znesku 1.994.903 EUR. Z izvajanjem tržnih dejavnosti je bil v letu 2023 dosežen čisti dobiček v znesku 2.102.812 EUR. Z dobičkom tržnih dejavnosti se na nivoju družbe pokriva izguba pri izvajanju javne službe, preostanek pa je razporejen skladno s sklepom pristojnih organov.

3.4 Izjava posloводства

Posloводство družbe potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov, končanih na dan 31. 12. 2023, dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da so izkazi v skladu z ZGD-1, Slovenskimi računovodskimi standardi (2016) s spremembami ter pojasnili in stališči SIR.

Posloводство družbe izjavlja, da je družba v poslovnem letu 2023 v okviru svoje dejavnosti poslovala z edinim družbenikom in pri teh poslih družba ŽALE ni bila prikrajšana ali oškodovana.

Posloводство družbe ŽALE izjavlja, da v celoti potrjuje Letno poročilo za leto 2023 in s tem poslovno poročilo za leto 2023, računovodske izkaze, prikazane v pričujočem letnem poročilu ter pripadajoča pojasnila na straneh od 44 do 79.

Direktor
mag. Robert Martinčič

ŽALE, d.o.o.
LJUBLJANA
Med hmeljniki 2 1

Ljubljana, 24. 4. 2024

